

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannym i wydaniu wieczornym. — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — natomiast w dni poświęczone tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr Marjan Chełmickowski, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 10

Poznań, piątek dnia 8 stycznia 1932

Rok XXVII

Polska, Rumunja i Sowiety

Przybył dziś do Warszawy rumuński minister spraw zagranicznych, książę Dymitr Ghika. Wizyta ta ma szczególnie doniosłe znaczenie. Nie jest ona jedynie wyrazem tradycyjnej przyjaźni polsko-rumuńskiej. Posiada natomiast ważne zadanie w przededniu zdarzeń międzynarodowych, które mają nastąpić w najbliższym czasie.

Przyjazd do Polski wraz z ks. Ghiką przedstawicieli rumuńskiego sztabu generalnego świadczy, że rozmowy warszawskie dotyczyć będą konferencji rozbrojeniowej w Genewie, gdzie ustaliła się już we wszystkich sprawach współpraca polsko-rumuńska. Współpraca ta wyda niewątpliwie pożądane owoce również w trudnej i niebezpiecznej dziedzinie ograniczenia zbrojeń.

Właściwym jednak celem przyjazdu ks. Ghiki do Warszawy jest sprawa paktu nieagresji z Rosją. Wielokrotnie już wykazywaliśmy doniosłość wniesienia w stosunki polsko-rosyjskie uspokojenia i trwałości, których wyrazem byłby pakt nieagresji. Nie wchodzący narazie w meritum tego aktu, gdyż nie znamy jego treści. Uważamy zresztą, że nietylko treść jego jest doniosła, co sam akt, jako wyraz nowego układu stosunków politycznych na wschodzie. A ten nowy układ leży, naszym zdaniem, w interesie zarówno Polski, jak i Rosji.

Formalne powody niedojścia dotychczas do skutku paktu nieagresji polsko-sowieckiego były: 1) odmowa Sowieców poddawania sporów polsko-rosyjskich arbitrażowi międzynarodowemu; 2) odmowa Sowieców zawarcia identycznego paktu z Rumunją.

Pierwsza przeszkoda będzie, zdaje się, usunięta przez wprowadzenie do paktu nieagresji z Sowiecami klauzuli, wzorowanej na traktacie sowiecko-niemieckim, a ustanawiającej komisję ugodową, złożoną wyłącznie z Polaków i Rosjan, a bez udziału przedstawiciela trzeciego państwa, jako arbitra, i bez możliwości odwołania się do Ligi Narodów i jej organów, których Sowiety uznać nie chcą. Jak się okazuje, klauzula ta została wprowadzona w dniu 15 grudnia ub. r. do paktu nieagresji między Francją a Rosją, parafowanego już w sierpniu ubiegłego roku przez p. Berthelot, generalnego sekretarza francuskiego ministerjum spraw zagranicznych, i ambasadora sowieckiego w Paryżu p. Dowgalewskiego.

Przeszkoda rumuńska również się rozwiewa. Dotychczas Sowiety usuwały się od rokowań z Rumunją, nie chcąc pośrednio uznać przyłączenia Besarabji do tego państwa. Między Rumunją a Sowiecami niema dotychczas stosunków dyplomatycznych. Pewnym przełamaniem tej sytuacji było podpisanie przez Rumunję, na skutek polskich starań, paktu z Sowiecami, stawiającego wojnę poza nawias prawa. Obecnie posunięto się dalej, gdyż w Rydze nawiązane zostały bezpośrednie rokowania rumuńsko-sowieckie w sprawie paktu nieagresji i podobno znaleziono już formułę, pokrywającą sprawę Besarabji.

66 sesja Rady Ligi Narodów

rozpocznie się 25 b. m. — Na porządku obrad znajdzie się szereg doniosłych spraw, dotyczących Polski

Genewa, 8. 1. (PAT.) 66 ta sesja Rady Ligi Narodów rozpocznie się 25 stycznia pod przewodnictwem Arystydesa Brianda.

Na porządku dziennym figurują m. in. następujące sprawy interesujące Polskę: 1) sprawa linii kolejowej polsko-litewskiej Landwarów-Kałsiadorys, przyczem Rada rozpatrzy opinię doradczą trybunału haskiego. 2) ze spraw gdańskich Rada rozpatrzy opinię trybunału haskiego w sprawie port d'attache dla statków wojennych polskich w porcie gdańskim oraz zajmie się decyzją wysokiego komisarza w sprawie używania portu gdańskiego przez Polskę, od której to decyzji zarówno Polska jak i Gdańsk odwołały się do Rady. Opinia doradczą trybunału haskiego w sprawie traktowania obywateli polskich oraz mniejszości polskiej w Gdańsku która ma być wydana na początku stycznia, będzie przekazana wysokiemu komisarzowi. 3) Rada zajmie się także petycjami u-

krańskimi, które zostały wniesione na Radę we wrześniu r. ub. przez komitet trzech, oraz petycją księcia Pszczyńskiego, której rozpatrywanie zostało we wrześniu odroczone.

Pozatem na porządku dziennym Rady figurują: sprawa zwołania komisji dla opracowania poprawek do paktu Ligi, mających scharmonizować go z paktem paryskim; prace 4 konferencji komunikacyjnej i tranzytu; sprawy mandatowe, w szczególności sprawa warunków, mających być wypełnionymi przez Irak, zarim wygaśnie mandat, sprawowany nad nim przez Wielką Brytanię; sprawa współpracy kobiet w organizacji pokoju i szereg drobniejszych spraw.

Na czoło spraw rozpatrywanych na styczniowej sesji Rady, wysunie się niewątpliwie i tym razem rozwój wypadków w Mandżurji, w szczególności sprawa wykonania rezolucji Rady z 10 grudnia r. ub.

Min. Ghika w Warszawie

Warszawa, 8. 1. (PAT.) Dziś rano przybył do Warszawy min. spr. zagr. Rumunji p. Dymitr Ghika w towarzystwie posła polskiego w Bukareszcie p. Szembeka oraz podsekretarza p. Maghrenu. Od granicy rumuńskiej towarzyszyli p. min. pos. rumuński w Warszawie oraz przedstawiciel protokołu dypl. radca Sośnicki. Na powitanie gościa zgromadzili się na dworcu głównym przedstawiciele władz cyw. i wojskowych m. in. min. spr. zagr. Zaleski, wicemin. Beck, członkowie poselstwa rumuńskiego w Warszawie, pos. jugosłowiański Lazarewicz, wyższy urzędnik M. S. Z. z min. Schätzlem, szef protokołu dypl. Romer, radca kanc. cyw. P. Prezydenta p. Mościcki, przedstawiciel izby przemysłowo-handlowej polsko-rumuńskiej, przedstawiciele komitetu porozumienia prasowego pol-

sko-rumuńskiego i in. Wysiadającego z wagonu ministra Ghikę powitał p. min. Zaleski, przedstawiając mu obecnych na dworcu dygnitarzy. Po powitaniu, min. Ghika w towarzystwie min. Zaleskiego odjechał do przygotowanych dlań apartamentów w hotelu „Europejskim”.

Delegaci sztabu rumuńskiego w Warszawie

Warszawa, 8. 1. (Tel. wł.) — W tych dniach byli w Warszawie dwaj delegaci rumuńskiego sztabu generalnego: pułkownik Stoicescu, adjutant króla Karola, i major Teodocini. Wizyta ich była w związku z konferencją rozbrojeniową, na której delegatami Rumunji będą szef sztabu generalnego Samsonowici oraz generał Dumitrescu. (w)

Narodowi socjaliści triumfują

Dalsze konferencje w Berlinie

Berlin, 8. 1. (Tel. wł.) W kołach narodowych socjalistów triumfują. Stwierdza się, że rząd mimo wszystko musi się bardzo poważnie liczyć z hitlerowcami. Rząd udzieli prawdopodobnie pewnych gwarancji w sprawie wyborów nietylko w Prusiech, ale również w Rzeszy.

Wczorajsza konferencja Hitlera, która trwała półtora godziny, prowadzona była w tonie bardzo przyjaznym.

Wieczorem kanclerz Brüning przyjął przywódców socjalistów posłów Welsa i dr. Breitscheida w tej samej sprawie, t. j. w sprawie przedłużenia mandatu Hindenburga. W kołach socjalistycznych panuje tendencja przychylenia się do przedłużenia urzędowania Hindenburga, lecz poprzednio

socjaliści muszą mieć zapewnienie, że hitlerowcy za swą zgodę nie otrzymali żadnych ekwiwalentów.

Wieczorem odbyło się posiedzenie komisji reparacyjnej rządu Rzeszy w celu przygotowania konferencji w Lozannie. Bezpośrednio po swej konferencji z Hitlerem kanclerz Brüning udał się na posiedzenie tej komisji. Posiedzenie to nabiera specjalnego znaczenia, gdyż brali w niem udział trzej ambasadorowie niemieccy von Hösch (Paryż), dr. Neurath (Londyn), i von Schubert (Rzym), którzy w tym specjalnie celu przybyli do Berlina. Po posiedzeniu komisji odbył kanclerz jeszcze krótką konferencję z wymienionymi ambasadorami.

Oczywiście nawiązanie stosunków z Sowiecami przedstawia dla Rumunji największe zmiany, które tłumacza wizytę ks. Ghiki w Warszawie.

Wszystko jednak wskazuje, że rokowania są na najlepszej drodze. Nie chcemy bowiem przypuszczać, aby powstały nagle trudności, które nieraz zjawiały się niespodziewanie, gdy chodziło o załatwianie spraw wschodnich.

Główne przeszkody wychodzą obec-

nie — rzecz ciekawa — ze strony narodowej i umiarkowanej opinii francuskiej. Na łamach zwłaszcza „Echo de Paris” i „Journal des Debats” prowadzona jest ostra kampanja przeciw paktom z Rosją. Ośrodkiem jej są rewelacje Pertinaxa w „Echo de Paris”, że pakt francusko-sowiecki został już parafowany, że jest to indywidualny manewr p. Brianda, że rząd francuski tem formalnie nie zajmował się, że

p. Laval powinien interwenjować, że wywiera się na rząd polski nacisk, by również zawarł pakt z Sowiecami itd.

Sprawa polska znowu więc wypłynęła we Francji ale w nowej postaci. Pp. Pertinax, Bernus i inni starają się zbuntować Polaków przeciw p. Briandowi, radząc im, by mu dłużej nie ulegali, by przestali być „małymi” sprzymierzeńcami etc. Ostatnio w „Journal de Geneve” p. Bernus znowu poruszył ten temat, atakując zwłaszcza p. Berthelota z francuskiego M. S. Z. i stwierdzając, że zastanianie się Polska, która chce paktu, jego nie przekona. Przy tej sposobności p. Bernus zapewnia, że w gruncie rzeczy obecny rząd polski jest niechętny tym rokowaniom, natomiast są one „dobrze widziane przez opozycję pravicową, narodowo-demokratyczną”.

Nie wnikamy w pobudki tej kampanji. Sądymy, że jest ona raczej objawem osobistej niechęci do p. Brianda oraz dyktowana jest względami na politykę wewnętrzną. Jest wyrazem politycznego wstretu do komunizmu i niewiary w pakt, zawierane z Sowiecami. A walka z komunizmem ma być jednym z motywów w zbliżającej się walce wyborczej we Francji.

A jednak wystarczy głębiej spojrzeć w rozwój stosunków międzynarodowych, wystarczy wnikać w położenie Polski, wystarczy wskazać na rozwój hitleryzmu, aby zrozumieć, że pacyfikacja na wschodzie jest nieodpartą koniecznością, bez względu na sentymenty i uprzedzenia.

Zdaje sobie sprawę z tego rząd francuski, rozwijając w tej kwestji szeroką inicjatywę i niewątpliwie patronując rokowania, które nie mogą przecież odbywać się bez wiedzy pana Lavala.

Rokowania te istotnie dobrze są widziane przez nasz obóz. Znajdują się one na linii naszego programu, dobrze wszystkim znanego, a liczącego się z niebezpieczeństwem niemieckim. O realizacji tego programu walczymy od chwili powstania państwa polskiego, napotykać na przeszkody i opory wewnętrzne. Cieszyć się będziemy, jeżeli teza nasza zostanie zrealizowana, i jeżeli w ostatniej chwili nie zostanie, jak to nieraz bywało, pokrzyżowana. Cieszyć się będziemy nietylko sukcesem naszego programu, co sukcesem państwa, które z takiej polityki powinno odnieść korzyści.

Konfiskata „Kurjera Poznańskiego”

Miejski Urząd Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego w Poznaniu dokonał dzisiaj zajęcia Nr. 9 „Kurjera Poznańskiego” z dnia 8. 1. 1932 z powodu sprawozdania sądowego p. n. „Proces przeciw posłom Centrolewu”; konfiskacie uległy na stronie 2, w części za tytułowanej: „Rewelacyjne oświadczenie p. Dubois”, dwa zdania, rozpoczynające się od słów: „Jest ówczesny prokurator” aż do słów: „jego reprezentowania”.

Przypominamy, że w połowie grudnia Sąd Najwyższy wydał w sprawie „Polonji” wyrok, w którym stwierdził, że sprawozdania z jawnej rozprawy sądowej nie podlegają konfiskacie, i że nikt za wydrukowanie takiego sprawozdania nie może być pociągnięty do odpowiedzialności.

Za kulisami z papieru

Zmiana dekoracji — Przesuwanie aktorów — Nagła dymisja
Znamienny okólnik — Nie drażnić

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“.)

Berlin, 7 stycznia.
Prasa jest zawsze bardzo czułym barometrem na wszelkie zmiany ciśnienia politycznego. Spoglądając na ten barometr, i zestawiając wyniki z objawami, zauważonemi na innych polach, otrzymujemy się porównanie interesujące i oświetlające niejedną szczytów z nowego punktu widzenia.

Nie mamy tym razem na myśli wyłącznie tego, co prasa pisze, choć, jak się samo przez się rozumie, jest ona dla umiającego czytać źródłem pierwszorzędem. Jeszcze ciekawsze, chociaż trudniej dostępne, są sprawy, które dokonywają się za jej papierowymi kulisami.

Ten właśnie teren prasy niemieckiej jest od jakiegoś czasu niezmiernie ożywiony. Panuje tam dziwny ruch, przesuwanie, nowa charakterystyka aktorów, zmiany w obsadzie ról. Kto chociaż na chwilę spojry na te kulisy, ten mimowolnie odczuje, że przygotowuje się w Niemczech jakieś nowe przedstawienie.

Od dwóch lat — gdy po raz ostatni byłem w Berlinie — zaszło sporo zmian w składzie personalnym poszczególnych redakcyj. Nie jest już redaktorem naczelnym „Vossische Zeitung” znany bardzo publicysta, Georg Bernhard. Słynna jego walka z jednym z braci Ullsteinów, właśc. „Vossische Zeitung”, którego żonie zarzucił szpiegostwo, była swego czasu pierwszorzędym skandalem prasowym. Bernhard przeszedł dzisiaj do wydawnictwa Rudolf Mosse i redaguje bulwarowy „Acht-Uhr-Abendblatt”. Von Oertzen przecharakteryzował się wyraźnie na nacjonalistę. Dawniejsze już są dzieje „Germanji”, której akcje przeszły w posiadanie pana von Pappen, co spowodowało zmiany w redakcji pisma. Obecny jej redaktor naczelny Walter Hagemann skłania się znacznie więcej na prawo. „Z „Berliner Tageblattu” ustąpił dr. Feder, który swego czasu przewodniczył wyścieczeniennikarzy berlińskich na „Pewukę”.

Są i inne zmiany, a wogóle słychać tutaj z rozmaitych stron — chociaż oczywiście trudno te rzeczy stwierdzić dokładnie, — że pisma demokratyczne odczuwają dość silnie zmianę nastrojów politycznych i konkurencję bulwarowych pism nacjonalistycznych. Słyszałem np. że berliński hitlerowski „Der Angriff” dr. Goebbelsa ma około 80.000 nakładu. Pismo to redagowane jest żywo i podniecająco, operuje hasłami i jest jakby codziennie wydawaną ulotką agitacyjną. Centralny organ Hitlera „Völkischer Beobachter” liczy podobno nakładem 150 tysięcy. Jadąc koleją podziemną w dzielnicach robotniczych Berlina, zobaczyć można nieraz „Der Angriff” w ręku robotnika i wogóle prostego człowieka. Prawda, że taki „Angriff” był w roku 1931 coś dziewięć razy na dłuższy czas zawieszony. Jednak to jakoś mu nie zaszkodziło. Rzecz niebywała, ale spotkałem się w Berlinie z dwóch stron z pogłoską, że nawet wydawnictwo Rudolf Mosse, którego nakładem wychodzi „Berliner Tageblatt”, nie stoi finansowo już tak świetnie, jak dawniej.

Ostatnim skandalem prasowym jest ustąpienie w połowie grudnia redaktora ullsteinowskiej „B. Z. am Mittag”, dr. Hölleringa. Opowiadano sobie o tem ustąpieniu w berlińskich kołach prasowych rozmaite historie, trudne do skontrolowania. Ostatecznie bomba pekiła w ostatnim numerze tygodnika „Die Weltbühne”. A mianowicie znany z ostatniego procesu lipskiego Carl von Ossietzky (patrz korespondencję niżej podpisanego pt. „Causa Ossietzky”), „enfant terrible” publicystyki niemieckiej, napisał wstępny artykuł „Der Fall Franz Höllering”, w którym potwierdza to, o czym się już tu i ówdzie mówiło, i dodaje rzeczy niezwykle ciekawe. A więc dowiadujemy się, że przed kilku tygodniami wydawnictwo Ullsteina rozesało do kierujących członków redakcyj swoich wydawnictw pismo, w którym ustala nowe polityczne wskazówki. Sens ich polega na tem, że redakcje mają się liczyć z nacjonalistycznymi tendencjami społeczeństwa niemieckiego.

Jak na Ullsteina, to niezłe! Dowód to przedewszystkiem, że naprawdę rozpowszechnienie wydawnictw demokratycznych w ostatnim czasie musiało uciec. Rzeczą jeszcze cie-

kawszą jest to, że Ossietzky wyraźnie i niedwuznacznie daje do zrozumienia, że Hölleringowi skreśliło ostatecznie kark ogłoszenie w formie sensacyjnej szczegółów o flocie powietrznej Hitlera. Podobno ministerstwo Reichswehry było z tego powodu bardzo niezadowolone i w dyskretnej formie interwenjowało w wydawnictwie. Również szef biura prasowego przy rządzie Rzeszy Zechlin, nie był laskaw na „B. Z.”.

Nawiasem mówiąc, Zechlin, którego nazwisko znane jest w Polsce, wytoczył ciekawy proces redaktorowi „Grüne Briefe”, Sonntagowi, zakończony w tych dniach ugodą. Szef biura prasowego rządu Rzeszy oburzył się bowiem ogromnie — znowu znamienny szczegół, — że Sonntag zarzucił mu informowanie jednostronne prezydenta Hindenburga przeciwko faszystom i w kierunku zbyt lewicowym. Dymisja Hölleringa nastąpiła zupełnie nagle. Wiedzieli o niej już przedtem członkowie rządu, on sam dowiedział się ostatni. Należy stwierdzić, że wywody Ossietzky’ego, jakoby nastąpiła ona pod naciskiem ministerstwa Reichswehry, potwierdza fakt, że zaraz po ogłoszeniu wiadomości o flocie powietrznej Hitlera prasa hitlerowska zamieszczała ostre artykuły pod adresem ministerstwa Reichswehry z wezwaniem do wystąpienia przeciwko organom, które ją podały.

Nasuwa się tu znowu pytanie: Czyżby w tej kwestji jednak mimo pozornej walki rządu z hitlerowcami

nie istniały jakieś wspólne nici porozumienia?

Ossietzky jest bardzo złośliwy. Pisze on, że ideałem Ullsteina jest dzisiaj prasa w rodzaju „Völkischer Beobachter”, wydawana za aprobatą rabinatu. I kończy: „To, co się dzieje w wielkich gazetach berlińskich, miarodajne jest dla całej prowincji. Każdy redaktor zawsze jeszcze republikańskiego burżuazyjnego dziennika postawi sobie potem pytanie, czy w przyszłości będzie mógł się jeszcze odważyć podać wiadomość, która będzie niemiła Hitlerowi i ewentualnie wywoła nawet zmarszczenie brwi wysoko postawionych osób wojskowych?”

Oto w krótkich słowach tło polityczne niektórych spraw prasowych z ostatniego czasu. Faktem jest niezbitym, że za kulisami prasy niemieckiej panuje ruch i niepokój, i to zwłaszcza w prasie lewicowo - demokratycznej. „Vossische Zeitung” skasowała np. pierwsze swoje wydanie poranne, które dawniej można było dostać na miesiąc później wieczorem dnia poprzedzającego, bo się podobno przestało opłacać. Coś tam wszędzie jest nie w porządku. Czuje się zdezorientowanie. O — prawicowej zresztą — „Deutsche Allgemeine Zeitung” zaczęło już mówić, że przechodzi na własność koncernu Scherla. Wydawnictwo zdementowało jednak bardzo stanowczo tę wiadomość. Wogóle zaś, jak wynika z wydarzeń w domu Ullsteina, pojawiają się nawet po stronie demok. tendencje do „nie drażnienia” instynktów radykalno-nacjonalistycznych. Szczerze czy nieszczerze, są one jednak bardzo znamienne dla oceny położenia. Czy prasie demokratycznej dużo pomogą, to rzecz inna. Ale warto je zapisać jako „signum temporis”.

Jerzy Drobniak.

Gwałty bojówek „sanacyjnych”, stwierdzone przez sąd

I. Proces i wyrok w sprawie obepiania gmachu wydawnictwa
naszego nocą przez bojówkę afiszami „sanacyjnymi”

W żywej pamięci mieszkańców naszego miasta stoi jeszcze okres przed wyborami do rady miejskiej w październiku r. 1929, oraz przed wyborami do Sejmu i Senatu w listopadzie r. 1930, kiedy to najęte bojówki „sanacyjne”, uzbrojone w laski, kastety i rewolwery, hulaly po ulicach Poznania, zanieczyszczając jego mury naklejanymi bezprawnie plakatami i bijąc Bogu ducha winnych obywateli.

Ze względu na specyficzne w czasach „sanacyjnych” warunki, w jakich odbywała się akcja wyborcza, można było tylko odnośnie do części tych gwałtów ustalić nazwiska ich sprawców i skierować sprawę do sądu. Epilog jednej z takich spraw rozegrał się świeżo przed sądem grodzkim w Poznaniu.

Chodziło o wypadki, które rozegrały się w nocy z 5 na 6 października 1929 r. przed gmachem naszego wydawnictwa przy św. Marcynie 70. Późną nocą podeszło pod budynek pięciu ludzi, z których dwaj poczęli oblepiać front domu plakatami wyborczymi listy „sanacyjnej” nr 11 (na której czele stał poseł dr. Surzyński); dwaj inni stanowili „osłonę” nalepiających, a jeden występował w roli kierownika tej „roboty”.

Dyżurujący portjerzy „Drukarni Polskiej” zauważywszy zanieczyszczenie frontu domów plakatami, wyszli przed dom i poczęli plakaty te usuwać. Wówczas rozjuszeni napastnicy odgrazali się grubymi kijami i kastetami,

zapowiadając, że za pół godziny wrócą i nie pozwolą plakatów zdzierać.

Istotnie po jakimś czasie bojówka wróciła, wpadła do bramy i pobiła portjerów. Portjerowi Szymankowi banda zadała głęboką ranę w głowę, tak, że broczył obficie krwią. Musiano zawezwać Pogotowie Ratunkowe, które rannego Szymanka obandażowało.

Napastnicy awanturowali się w dalszym ciągu, odgrazając się, że usmiercą każdego, kto stanie im w drodze. Rozlepili jeszcze raz swe plakaty na całym froncie domu, a nawet wewnątrz bramy w sieni. Dopiero, kiedy przybyła ochrona, złożona z kilku ludzi, bojówka cofnęła się.

Front domu został przez nalepianie plakatów zanieczyszczony w taki sposób, że musiano go na nowo odmalować. Wobec tego, że nazwiska niektórych napastników zdołano ustalić, „Drukarnia Polska” wytoczyła sprawę im, jako też kandydatowi czołowemu listy „sanacyjnej” dr. Surzyńskiemu. Odpowiedzialność dr. Surzyńskiego było z natury rzeczy trudno udowodnić. Natomiast wyrokiem sądu członkowie bojówki Wojciech Różański i Stanisław Adamczyk skazani zostali na zapłacenie „Drukarni Polskiej” odszkodowania w kwocie 295 złotych (tyle kosztowało odmalowanie zanieczyszczonego frontu domu) wraz z 10 proc. odsetkami od dnia 13 stycznia 1930 r. począwszy.

Drugi proces opiszemy w następnym numerze.

Oszczercstwo „Dziennika Poznańskiego”

rzucane na posła dr. Wróbla

Pod tytułem „Sprawa posła dr. Wróbla” ogłosił „Dziennik Poznański” rozstrawnym drukiem, co następuje:

„Jak się dowiadujemy, prokurator zajął się działalnością zawodową posła Stronnicza Narodowego p. dr. Tadeusza Wróbla z Wolsztyna. Okazuje się, że dr. Wróbel dokonał chirurgicznego zabiegu spędzenia płodu na pani J. T., żonie sekretarza sądowego. Zabieg miał zostać dokonany rzekomo z powodu choroby płucnej pacjentki. Okazuje się, że dr. Wróbel nie jest specjalistą od chorób płucnych i winien był zwołać w sprawie powyższej konsylium lekarskie, czego jednak nie zrobił, wchodząc w kolizję z kodeksem karnym.

„Jak stwierdzono urzędowo pani

J. T. poddała się zabiegowi, którego dokonał poseł endecki dr. Wróbel, z innych przyczyn, a nie z powodu choroby płucnej.”

Tyle „Dziennik Pozn.”. Skomunikowaliśmy się telefonicznie z posem dr. Wróblem i na tej podstawie stwierdzamy, że z wyjątkiem faktu, iż dr. Wróbel istotnie dokonał zabiegu chirurgicznego przerwania ciąży u pani J. T., wszystkie inne twierdzenia, dotyczące bezpośrednio czy pośrednio dr. Wróbla, a w szczególności oskarżenie go, jakoby był wszedł w kolizję z kodeksem karnym, są niegodziwym oszczerstwem.

Pani J. T. z Wolsztyna jest pacjentką dr. Kropiwnickiego tamże. Dr. Kro-

piwnicki uznał, że pacjentka jego ma poważne zmiany w płucach i ciąży nie przetrzyma. Dr. Kropiwnicki zwrócił się w tej sprawie do dr. Wróbla, którego opinia lekarska wypadła tak samo, jak orzeczenie dr. Kropiwnickiego; stan płuc oraz stan ogólny zdrowia pacjentki uznano za bardzo niebezpieczny. Wówczas dr. Kropiwnicki poprosił dr. Wróbla o wykonanie zabiegu chirurgicznego, przerywającego ciążę, co też dr. Wróbel uczynił.

Nadmienić jeszcze należy, że pani J. T. była dla dr. Wróbla osobą zupełnie obcą, z czem prosimy zestawić świadomie tajemniczy ostatni ustęp doniesienia „Dziennika Pozn.”.

Jakie jest źródło oszczerstwa „Dziennika Pozn.”? Powiada on: „Jak się dowiadujemy, prokurator...” Dla ludzi normalnych jest rzeczą nie dopomyślenia, by tego rodzaju oszczerstwo wyjęte mogło z któregośkolwiek urzędu prokuratorskiego. W procesie, jaki dr. Wróbel wytoczył „Dziennikowi Pozn.”, za którym niewątpliwie prasa „sanacyjna” w całej Polsce powtórzy niegodziwe oszczerstwo, będzie miał „Dziennik Pozn.” sposobność wykazać, z jakiego to źródła czerpał swoje wiadomości i oskarżenia.

Informacyjnie nadmieniamy, że w areście śledczym w Wolsztynie znajduje się wykonujący praktykę lekarską p. Gojowski (właściwe jego nazwisko podobno: Goj), podejrzany o zawodowe spędzanie płodu. Sprawa jego dostała się do urzędu śledczego wskutek doniesienia jednej z ofiar jego zabiegów. Tymczasem p. Gojowski posiada podobno miejscowych lekarzy o zwrócenie nań uwagi urzędowi śledczemu. Czy tą drogą, jako akt zemsty, powstała „sprawa” dr. Wróbla, stwierdzić trudno.

W każdym razie „sprawa” jest oszczerczo skłamana od góry do dołu poza samym faktem zabiegu chirurgicznego. Tak wygląda „moralność” walki „sanacji” z obozem narodowym.

Od Radziwiłła do Rzymowskiego

Świąteczne wystąpienie posła B. B. Janusza Radziwiłła w sprawie stosunków między Kościołem i państwem w Polsce, zwalające główny ciężar odpowiedzialności za zatargi w tej dziedzinie na czynniki świata katolickiego, a w szczególności na duchowieństwo; i to także wyższe duchowieństwo, wywołało liczne i bardzo stanowcze odparcie, zarówno z kół władz kościelnych za pośrednictwem Pol. Katol. Agencji Pras., jakoteż we wszystkich pismach obozu katolickiego.

Zajmujący będzie głos, który staje po stronie posła Radziwiłła, mianowicie p. W. Rzymowskiego, znanego oddawna t. zw. wolnomysliciela, który p. t. „Odtrącony apel posła Janusza Radziwiłła” tak oświeciła jego stanowisko („Expr. Por.” nr. 6):

„Nie przypisuje on zbyt wielkiego znaczenia temu, że w obozie rządowym znajdują się elementy wolnomysłne”. O wiele bardziej niepokojącą dlań jest rzeczą to, że i po stronie Kościoła, jak mówi „są elementy niepozawiane znaczenia i wpływu nawet wśród wyższego duchowieństwa, których zachowanie zdaje się dowodzić chęci zaostreżenia i przyspieszenia konfliktu”. W tych właśnie elementach duchowieństwa, pragnących konfliktu z rządem, tkwi zdaniem p. Radziwiłła istotne niebezpieczeństwo.”

Obwinienie duchowieństwa i zwalenie odpowiedzialności na świat katolicki, co było tak niespodziewanym uderzeniem w wystąpieniu posła Janusza Radziwiłła, jest i tutaj stwierdzone z całą ścisłością.

Jeśli poseł Radziwiłł chce się dowiedzieć, jakie są skutki takich zarzutów przeciw Kościołowi i duchowieństwu po stronie tych, którzy stale je zwalczają, niechaj czyta wnioski p. Rzymowskiego:

„Konflikty religijne ustają tam, gdzie panuje wolność sumienia”. Rozumiemy tę „wolność sumienia” a la p. Rzymowski. Jednym słowem nawoływania posła Radziwiłła, oplakanie lekkomyślnie, stają się wodą na młyn przeciwników stanowiska katolicyzmu w życiu polskim.

Mała szkoda

Z dniem 1 stycznia przestał wychodzić z powodu braku prenumeratorem organ „sanacji” w Lublinie, „Ziemia Lubelska”.

W Wielkopolsce „plajtą” niedawno z tej samej przyczyny „sanacyjny” „Głos Obornicki”.

Nieudały zamach na cesarza japońskiego

Jest to czwarty z rzędu dokonanych zamachów na obecnego cesarza japońskiego

Londyn, 8. 1. (Tel. wł.) Donoszą z Tokio:

Na wracającego z przeglądu wojsk cesarza japońskiego dokonano dzisiaj zamachu bombowego. Młowiec jakiś osobnik rzucił bombę w kierunku powozu, który jechał za powozem cesarskim. Ofiar w ludziach nie było. Sprawca zamachu, Koreańczyk Tisoheko został natychmiast aresztowany. Znalezione przy nim drugą bombę.

Policji z trudem udało się powstrzymać zgromadzoną publiczność od dokonania samosądu nad zamachowcem.

Sprawca zamachu liczy lat 32 i należy prawdopodobnie do jakiejś tajnej organizacji.

Powyższy zamach jest czwartym z rzędu dokonanych na obecnego cesarza Japonii, który liczy lat 30.

Nota amerykańska do rządów Chin i Japonii

Waszyngton, 8. 1. (PAT) — Stinson przesłał rządowi chińskiemu i japońskiemu notę, stwierdzającą m. in. że ze względu na obecną sytuację, oraz na swoje prawa i zobowiązania rząd Stanów Zjedn. nie może uznać legalności istniejącej obecnie sytuacji. Rząd St. Zj. nie zamierza również uznać jakiegokolwiek traktatu lub układu, mogącego naruszyć prawa, wynikające z traktatu ze Stanami Zjednoczonymi lub prawa obywateli St. Zj. w Chinach łącznie z prawami, dotyczącymi suwerenności i niezależności lub integralności terenów administracyjnych w Chinach, w których międzynarodowa polityka nosi zwykle nazwę „polityki otwartych drzwi”.

W dalszym ciągu nota zaznacza, iż

rząd St. Zj. nie zamierza uznać jakiegokolwiek sytuacji lub układu, któryby mógł być zawarty przy użyciu środków sprzecznych z zobowiązaniami lub konwencjami, wynikającym z paktu paryskiego, w którym Chiny i Japonia uczestniczyły na równi ze Stanami Zjednoczonymi. Odpis noty przesłano zainteresowanym mocarstwom.

Nowy York, 8. 1. (PAT). Incydent pomiędzy Japonią a Stanami Zjednoczonymi, jaki wynikł na skutek napaści, dokonanej na konsula amerykańskiego w Charbinie, do chwili obecnej nie został jeszcze zlikwidowany. Ambasador japoński został ponownie zaproszony do przybycia do departamentu stanu na naradę.

W przededniu historycznych wyborów w Irlandji

Czy dojdzie do proklamowania niepodległej republiki irlandzkiej, niezależnej od W. Brytanji?

Dublin, 8. 1. (PAT). Mimo, że termin wyborów powszechnych dotychczas nie został ustalony, faktycznie od Nowego Roku Wolne Państwo weszło w okres kampanji przedwyborczej. W całym kraju odbywają się wiece, na których ministrowie rządu prezydenta Cosgrave'a z jednej strony, a przywódcy opozycji republikańskiej oraz Labour Party z drugiej rozwijają energiczną akcję przedwyborczą.

Podług wszelkiego prawdopodobieństwa piąte z rzędu wybory do ciała

ustawodawczego Wolnego Państwa Irlandzkiego odbędą się w lutym, i odegrają w historii Irlandji rolę historyczną, albowiem zadecydują one, czy państwo irlandzkie będzie się nadal rozwijało w dotychczasowych ramach współpracy z Wielką Brytanią i innymi państwami Commonwealth'u brytyjskich narodów, czy też zostanie ono poddane próbie wyodrębnienia się z tej organizacji politycznej w drodze proklamowania niepodległej republiki irlandzkiej.

Cwierć miljarda zaległości ubezpieczeniowych

Warszawa, 8. 1. (Tel. wł.). — Na konferencji w ministerjum pracy, gdzie omawiano sprawę zaległości pracodawców z tytułu nieopłaconych składek kasy chorych w Zakładzie Ubezpieczeń od wypadków, w Zakładzie Pracowników Umysłowych i Funduszu Bezrobocia, okazało się, że zaległości ubezpieczeniowe na całym obszarze Polski wynoszą 200 do 250 milj. zł, przyczem zaległości Kasy Chorych obliczono na 104 milj. a składki do Z. U. P. U. na 25 milj. zł.

Konferencja poniedziałkowa dotyczyła przede wszystkim stosunków w Małopolsce, a zwłaszcza zaległości ziemian. Przedstawiciele instytucji ubezpieczeniowych zapowiadali, że płatność zaległości będzie bardzo liberalnie rozkładana na raty. (w)

Aresztowanie handlarzy narkotykami

Warszawa, 8. 1. (Tel. wł.). W ostatnich czasach zanotowano w Warszawie 20 wypadków nagłego obłędu wskutek nadużywania narkotyków. Utworzono specjalny oddział policyjny,

który stwierdził, że centralną stacją odbiorczą narkotyków jak morfiny, kokainy i heroiny bywa pewna cukiernia przy rogu ulic Marszałkowskiej i Żórawiej. Aresztowano tam dwóch młodych ludzi, elektrotechnika Olechowskiego i handlowca Habera, którzy handlowali narkotykami. (w)

Głośniki zamiast muzykantów na statku

Gdynia, 7. 1. (Tel. wł.) Statek „Pułaski” odszedł dzisiaj do Ameryki północnej z 180 pasażerami, 24 tonami książek i suszonych grzybów, oraz 1083 workami poczty.

Inowacją jest teraz na „Pułaskim” zastąpienie orkiestry okrętowej przez instalację głośnikową, która, w połączeniu z aparaturą radiową i mikrofonem, służy do transmisji programów radiowych, muzyki z płyt gramofonowych i innych własnych audycji. Pięć głośników rozmieszczono na pokładzie spacerowym i w poszczególnych salonach. Taką samą instalację głośnikową, którą kosztem 24.000 zł zbudowała gdynska placówka „Polskich zakładów Siemens”, posiadają wielkie statki transatlantyckie „Bremen” i „Europa”.

Staraniem Obozu Wielkiej Polski

odbędzie się

w niedzielę, dnia 10 stycznia 1932 r., o godzinie 12-ej w południe

w sali Stronnictwa Narodowego (św. Marcin 65, I p.)

WIEC PROTESTACYJNY

w sprawie prześladowania ludności polskiej przez Niemców w Pruszech Wschodnich.

Przemawiać będą: poseł A. B. Lewandowski z Bydgoszczy, red. Jerzy Herniczek.

Ukazał się z druku nr. 1 za stycznia 1932

Wznowionego miesięcznika Młodych

„AWANGARDA“

Numer zawiera artykuły następujące: Wydawnictwo do Czytelników. Ryszard Piestrzyński: Nowe potrzeby — nowe zadania.

Jan Zdzitowiecki: W pięciolecie Obozu Wielkiej Polski.

R. T.: Krzyk rozpacz z Mazur i Warmji.

Stefan Wyrzykowski: Ku doniosłym przemianom (I).

T. B. Syga: Młodzi (wiersz).

Z. W.: „Dziedzictwo”.

Uwagi: Gdyby nie było Obozu Wielkiej Polski... — Ataki na Obóz.

Feliks Fikus: Gawędy obozowe.

Z życia O. W. P.

Cena egzemplarza 50 gr. Prenumerata roczna 5 zł, półroczna 2 zł 50 gr. najlepiej wpłacać ja konto P. K. O. nr. 203 851. Adres Redakcji i Administracji: Poznań, św. Marcin 65. I p.

Dyrekcja towarzystwa „Linji Gdynia-Ameryka” komunikuje nam dodatkowo, że orkiestra okrętowa zwolniona została tylko na przebieg miesięcy zimowych, kiedy ruch pasażerski jest nikły. W lecie będzie znowu zaangażowana i wówczas instalacja głośnikowa posłuży na „Pułaskim” również do transmisji własnej muzyki.

Strajk w wydawnictwach Ullsteina

Berlin, 8. 1. (Tel. wł.) Z powodu dzikiego strajku wydawnictwa Ullsteina „Vossische Zeitung” i „Tempo”, wyszły dziś popołudniu tylko w bardzo małych nakładach.

Wywiad z Lloyd Georgem.

Londyn, 8. 1. (PAT). „Daily Herald” podaje dziś wywiad z Lloyd Georgem, który wczoraj powrócił do Anglii. Zapytany o sytuację międzynarodową Lloyd George oświadczył, że trzeba zupełnie skreślić wszystkie długie wojenne i reparacje, aby dojść do równowagi gospodarczej świata. Długi wojenne i reparacje są zdaniem Lloyd Georae tak ze sobą związane, że tylko całkowite obu stronnie skreślenie ich może osiągnąć skutek pożądany.

Po śmierci min. Maginota.

Paryż, 8. 1. (PAT). W imieniu rządu polskiego złożył kondolencje z powodu śmierci min. Maginota ambasador Rzpłitej Chłapowski, a w imieniu armji polskiej attache wojskowy przy ambasadzie Rzpłitej.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 8. 1. 1932 r.

Warunki: Handel hurtowy, narytel Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.

Standardy w obliczeniu ćwierć litrowego gęstościomierza: 1) żyta poznańskiego 71,3 kg (121 f w h); 2) żyta pomorskiego 69,95 kg (119,1 f w h); 3) pszenicy poznańskiej 74,8 kg (127,1 f w h); 4) pszenicy pomorskiej 74,35 kg (126,4 f w h); 5) jęczmienia późn i późn a) 64 do 66 kg, b) 62 kg; 6) owsa późn i późn 43,55 kg. (74,1 f w h).

Ceny transakcyjne

Żyto 955 tonn par. Poznań . . . 27,25
Uspodobienie spokojne
Pszenica 120 tonn par. Poznań . . 24,7
Uspodobienie spokojne

Ceny orientacyjne

Jęczmień a) 64—66 kg . . . 20,50—21,50
Jęczmień b) 68 kg . . . 22,25—23,25
Uspodobienie spokojne.
Jęczmień browarowy . . . 25,50—27,00
Uspodobienie spokojne.
Owies . . . 22,50—23,00
Uspodobienie słabe.
Mąka żytnia 65% wł work. 37,50—38,50
Uspodobienie spokojne.
Mąka pszen 65% wł work. 36,25—38,25
Uspodobienie spokojne.
Otręby żytnie . . . 15,75—16,25
Otręby pszenne . . . 14,00—15,00
Otręby pszenne (grube) . . . 15,00—16,00
Żezak . . . 32,00—33,00
Gorczyca . . . 33,00—40,00
Groch Victoria . . . 24,00—28,00
Groch Foigera . . . 29,00—32,70
Ziemniaki fabr. za kilo % 0,00—0,20
Orodne usposobienie spokojne.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 75 tonn, pszenicy 92½ tonny, otrąb żytnich 15 tonn.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8,90¼ zł; w Gdańsku na Warszawę 8,91 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski. oddział w Poznaniu, płacił dziś za 100 mk. niem. w dewizach 210,90 zł, gotówka 209,85 zł, za 100 guld. gd. w dewizach 173,51 do 173,67 zł, gotówką 173,07 zł

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 8. 1. 1932 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była utrzymana. Kursy się naogół ustabilizowały, przyczem zauważono w większości papierów brak materiału.

Z papierów państwowych poszukiwano 5 proc. pożyczkę konwersyjną po 38.—, mniejszą ilość 4 proc. pożyczki inwestycyjnej handlowano po 75.— bez notowania. Z papierów lokacyjnych P. Z. K. handlowano większą ilość 8 proc. listów dolarowych po 63.— w placeniu, 6 proc. listy żytnie handlowano i placono po 13.— bez kwalifikacji do notowania, zaś 4 proc. listy zastawne konwert. handlowano po 27,50 w tranzakcjach.

Z akcji bankowych względnie przemysłowych poszukiwano Bank Polski po 103.— bez oddawców.

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominalu):

5% Pożyczka konwersyjna 38% P.
8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kred. 63% P.
4% listy zast. Konw. Pozn. Ziem. Kredyt. 27,50% +

Tendencja utrzymana.

TARGOWISKO MIEJSKIE

Urzędowe sprawozdanie targowe Komisji Notowania Cen.

Poznań, 8. 1. 1932 r.

Sprzedzono: wołów 4, buhajów 10, krów 13, świń 509, prosiąt 284, cieląt 276, owiec 5 razem 1101 zwierząt.

Z powodu małego spędu notowań nie przeprowadzono

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 8. 1. 1932 r.

Waluty Gotówka

Dolary St. Zjean. tr.: 8,90, sp.: 8,92, kup.: 8,88.

Dewizy:

	trans.	sprzed.	kup.
Gdańsk	173,90	173,33	173,47
Holandja	352,70	359,60	357,80
Londyn	30,65	30,75	30,45
Nowy Jork czek	8,922	8,942	8,902
Nowy Jork kabel	8,928	8,948	8,908
Parwz	35,00	35,09	34,91
Praha	26,42	26,48	26,36
Szwajcaria	174,25	174,68	173,82
Włochy	45,55	45,79	45,31
Berlin	211,90		

Tendencja niejednolita.

Papiery wartościowe i obligacje

4% pożycz inwest.	81,00	80,50
4% pożycz inw. szt. ser.		88,00
5% pożycz konw.		33,75
6% pożycz dol.		53,00
4% premi. col.	42,00	42,50
7% pożycz stabil.	58,70	52,00

Tendencja przeważnie mocniejsza.

Akcje w złotych:

Bank Polski . . . 0,00—105,00
Tendencja utrzymana.

Komentarz.

Tendencja dzisiejszej giełdy pieniężnej była niejednolita. Pożyczki i listy zastawne przeważnie mocniejsza. Na giełdzie akcyjnej obroty bardzo małe, przy tendencji utrzymanej. Notowano tylko Bank Polski po kursie 105.— jak ostatnio.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1000 kg.

reszta za 100 kg.

Berlin, 8. 1. 1932 r.

Pszenica march 75—76 kg.	222,00—224,00
Tendencja stała	
Jara pszenica march. 78 do 79 kg.	225,00—227,00
Tendencja stała.	
Żyto march 72—73 kg.	193,00—195,00
Natychmiast, załad bardzo mocna, późn. zał. spokojna.	
Jęczmień	154,00—165,00
Tendencja stała.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	148,00—153,00
Tendencja stała.	
Owies march	184,00—148,00
Tendencja stała.	
Mąka pszenna	27,25—31,25
Tendencja spokojna.	
Mak żytnia 70%	26,35—28,35
Tendencja mocna.	
Ospa pszenna	9,25—9,50
Tendencja mocna.	
Ospa żytnia	9,00—9,50
Tendencja spokojna.	
Groch Victoria	21,00—27,50
Groch drobny jałalny	21,50—24,00
Groch pastewny	15,00—17,00
Peluszka	16,00—18,00
Bób	14,00—16,00
Wyka	16,00—19,00
Fubin, niebieski	10,30—12,00
Lubin złoty	14,00—15,50
Seradela nowa	22,00—27,00
Kuchy iniane 37%	12,90—12,40
Kuchy z orzechka ziemnego	12,10
Kuchy mietone (maczka)	11,80
Wytłoki such. baryt Berlin	0,00—6,50
Śrót Soya ekstrahowany 43% loco Hamburg	10,60
Śrót Soya ekstrahowany 45% loco Szczecin	11,10
Płatki ziemniaczane	12,10—12,30

Ogólna tendencja stała.

W pierwszych 10-ciu latach

winna każda matka dziecko swe myć i kąpać tylko za użyciem czystego łagodnego

MYDŁA DLA DZIECI NIVEA

Dziecko będzie jej za to wdzięczne, gdyż zaoszczędzi sobie w przyszłości wiele kłopotów o zachowanie dobrej cery. Mydło Nivea jest wyrobiane według przepisów lekarskich specjalnie dla wrażliwej skóry dziecka.

Cena: Zł. 1.20

Przed napudrowaniem twarzy

zaleca się koniecznie przysposobić odpowiednio cerę

KREMEM NIVEA

aby nie ucierpieła wskutek używania pudru i szminki. Po natarciu Kremem Nivea przylega puder lub szminka lepiej do skóry. Krem Nivea wnika w głąb skóry przez co oczyszcza pory skóry z kurzu i pozostałości po pudrze. W ten sposób zapobiega Krem Nivea tworzeniu się twardi i zmarszczeni, a skóra pozostaje młodzieńczo świeża. Krem Nivea zawiera Eucerin, który działa odżywczo na tęgą skórę. Na tem opiera się jedyna w swoim rodzaju działanie Kremu Nivea na skórę i cerę. Żaden inny krem toaletowy nie zawiera Eucerynu.

Krem Nivea po Zi. 0.40 do 2.60

Wyrób krajowy firmy PEBECO, Sp. Akc. w Poznaniu

Ostatnie słowa oskarżonych

Mowa pos. Barlickiego

Gdy potężny rząd zrozumiał, że w Krakowie krzepnie myśl krytyczna, powstał pomysł, aby wystąpić przeciwko inicjatorom kongresu z procesem. Nikt mniej chyba nie miał prawa do roli prokuratora, niż inicjator tego procesu, p. Walery Sławek. Trzeba było dopiero warunków brzeskich i odgródzenia od świata, żeby nam zakomunikować tę wielką tajemnicę, że oskarżeni jesteśmy o zamach na rząd.

Proces z nakazu

Proces ten toczy się pod wpływem nakazu, o czym chyba panowie oskarżyciele najlepiej wiedzą. Pan oskarżyciel ma rację, że w ten proces włożono dużo namyślności i nienawiści — tylko nie z naszej strony. Dlaczego pan prokurator nie przerwał procesu, dlaczego świadków, którzy przyznawali się do winy, wspólnie z nami nie posadził na ławie oskarżonych?

Ja wiem, dlaczego prokuraturę trzyma na wodzy rozkaz.

Przewodniczący: To są dowolne wnioski, zwracam panu uwagę.

Pos. Barlicki: Ja opieram się tylko na danych faktycznych.

Żal prokuratora

Wybrano tylko nas, drobną garsteczkę. Ja rozumiem żal pana prokuratora do pana przewodniczącego, że za łagodnie tu postępowano, nie pozbawiono świadków głosu, pozwalano wypowiadać się oskarżonym. Kto wie, może wtedy racja stanu zatriumfowałaby. My chcemy pozostać tylko sobą, a to doprowadza do rozpaczki pana prokuratora Grabowskiego, który myślał, że po zastosowaniu do nas masażu brzeskiego zaczniemy gloryfikować się. Wtedy byłibyśmy nagorszymi ludźmi! Wszak my nie tworzymy legendy, nie piszemy poprawek do historii, chcemy tylko być takimi, jakimi są ci, których reprezentujemy.

Redukcja do zera

Wiemy, że prokurator musi nas zre-

„Ostatnie słowo” pos. Sawickiego

Po przerwie obiadowej zabrał głos poseł Adolf Sawicki: Udział w „centrolewie” nie został mi dowiedziony i prokurator nie starał się tego dowiedzieć. Stwierdzono natomiast w tonie przewodu sądowego, że moja działalność polityczna zawsze miała charakter państwowy. Przeciwnicy moi wszystko czynili, aby tę moją działalność udaremnić. W okresie wyborczym aresztowano mnie i całą moją rodzinę, z jednego zaś powiatu powędrowało do więzienia 100 osób.

Następnie pos. Sawicki szeroko oma-

Mowa pos. Dubois

Następnie zabrał głos pos. Stanisław Dubois, który większą część swego „ostatniego słowa” poświęcił o mówieniu w walce z kapitalizmem i zaslugom ruchu socjalistycznego. Rozpoczął swą mowę pos. Dubois od słów:

Musieliśmy przetrzymać duży opór psychiczny, nim się zdecydowałem mówić, bo nie czuje potrzeby bronięcia się. Jeśli zdecydowałem się mówić, to tylko dlatego, że pan prokurator starał się pozbawić proces wszelkiego tła ideowego i używał w swym przemówieniu licznych niedozwolonych chwytów. Pan prokurator Rauze pozwolił sobie powiedzieć, że jestem w opozycji do ideologii marsz. Piłsudskiego tylko dlatego, że mnie wypłazał komisarz Fuks. Co za wspaniałe uproszczenie zagadnień? Czyż pan myśli, że gdyby tak było istotnie, gdybyśmy naprawdę byli policję, tobyśmy kłamał, tobyśmy nie przyznali się do winy. Z tego miejsca muszę zaprotestować przeciwko temu rzuceniu błotem, z czym walczyli zawsze ten mały kamyczek, proch, Lieberman. Jeśli

dukować do zera, ale czy ten proces będzie miał znaczenie historyczne, to nie zależy od prokuratorów, a od tego, czy wszedł proces ten w naród. My się nie będziemy przyznawali do rzeczy, które nie istniały. Ja wolę to moje tchórzostwo, które mi pozwalało patrzeć w oczy p. Kostkowi-Biernackiemu, niż odważyć, ukrytą za armatami i falangami policji.

Dalej poseł Barlicki wspomina szczegółowy pewnej rozmowy z p. Piłsudskim.

Przewodniczący: To nie ma związku ze sprawą.

Pos. Barlicki: Jeśli jest u nas prawo i praworządność, to proszę zrobić użytek z tego, co tu mówili świadkowie, ale prokurator jest skrepowany. Pan prokurator mówił tu o konfederacjach; niechby sięgnął też do innych form, do rokoszów, i wtedy przekonałby się, że maj 1926 to był typowy, starszłachecki, zwycięski rokosz!

Nie mogę oprzeć się wrażeniu, że dzisiejsza sytuacja tragiczna jest podobna do ostatniej sceny z „Wesela”, kiedy pod takt sugestywnej melodii Chochoła tańczą biesiadnicy w zaklętym kręgu, mimo rozpaczliwego krzyku Jaska, który zgubił złoty róg i został mu jeno sznur.

Ja się nie boję, że Opatrzność karzącej dłoni nie odwróci, ale mówię tu z troską, bo nie chciałbym, aby ojczyzna za to płaciła. Sejm dzisiejszy nie jest sejmem, jest to komisja do szczególnych poruczeń, gdzie pan Car dyktuje konstytucję. Cały kraj czeka niecierpliwie na wyrok, czeka, czy zamach na niezawisłość sumienia sędziowskiego uda. Balladyna, gdy władzę najwyższą osiągnęła, zaczyna od sądenia własnych przestępstw. Wydaje wyroki na swe własne przestępstwa. Tymczasem jasny piorun ją zabił.

Widać, że jest pewna linja tajemnica, a sprawiedliwa. Ja ze spokojem czekam na wyrok.

wia zeznanie świadków oskarżenia i obrony. Wysoki sędzię, nie po raz pierwszy staje przed sądem za jedne i te same przestępstwa. Zaklinam się, na dobro swej rodziny, że wszystko to, o co mnie oskarżają, jest nieprawdą. Nawet w wypadku wydania wyroku niewinującego nikt mi nie wynagrodzi tej krzywdy więziennej, zrodzonej z zemsty. Jeśli mam jakkolwiek prośbę, to tylko do was, panowie sędziowie, byście nie zabijali fizycznie i moralnie swym wyrokiem niewinnego człowieka.

Oskarżony Dubois, kończąc swe przemówienie, porusza jeszcze sprawę swego oświadczenia, złożonego przed dwoma i pół miesiącami na ręce prok. Grabowskiego, że w Brześciu bito i katowano. Prokurator przeszedł nad tem do porządku dziennego, mimo, że znane są powszechnie nazwiska i fakty. Co stało się z mojem zameldowaniem? — wola oskarżony Dubois. Jeśli nie otrzymam odpowiedzi na drodze prawnej, to twierdzę, że sprawa ta znajdzie swoje rozstrzygnięcie.

Następnie przemawiał oskarżony Pragier. Treść jego przemówienia podamy w numerze jutrzejszym.

Niezadowolone z procesu brzeskiego

W miarę, jak proces b. więźniów brzeskich zbliża się ku końcowi, mnożą się w prasie komentarze, refleksje i uwagi. Ultrasanacyjny tygodnik „Jutro Rzeczypospolitej” z całą otwartością przyznaje:

„Po trzydziestu dniach rozprawy sądowej poczęła opinia zdawać sobie sprawę z jego wartości. Poczęto stawiać pytania, czy był on potrzebny i komu? Czy był on należycie przygotowany? Co przyniósł? I na to pytanie odpowiedzi zabrakło. Faktem jest, że proces wprowl w kłopot przedewszystkiem nas, ludzi, którzy odrazu stanęli na gruncie przewrotu majowego, którzy go powitali z entuzjazmem i trwają w pozytywnym doń stosunku”.

Sporo miejsca poświęca cytowane pismo charakterystyce oskarżonych, obrońców, prokuratorów, świadków oskarżenia i obrony. Oskarżeni

„...to mówcy i publicyści pierwszorzędni, są to wybitni praktycy parlamentarni, zaprawieni w prowadzeniu dyskusji”.

Obroncy

„...to ludzie, którzy znają wagę słowa i umieją się nim posługiwać. To ludzie, którzy stają w obronie oskarżonych z całym przekonaniem, że wspomóc ich jest obowiązkiem. Zeznania tego typu ludzi mają wartość stanowczą, oddziałują na słuchaczy sugestywnie”.

A po drugiej stronie:

„A po drugiej stronie? Dwu prokuratorów, ludzi zdolnych niewątpliwie — ale o ileż mniej „kutych” w sprawach politycznych! Ludzi, którzy do polityki zostali wciągnięci przez obowiązki popierania oskarżenia, którzy w wielu wypadkach musieli się dopiero zaznajamiać z tem, co stanowi abecadło dla zawodowców — i nie zawsze opanowali, a już zgoła nigdy nie obracają się w tej dziedzinie z tą niewymuszoną swobodą, jaka znamionuje fachowca”.

W wyniku rozważań przebiegu procesu „Jutro Rzeczypospolitej” stwierdza, że

„...proces pożytku nie przyniósł. A wiele rzeczy słusznzych, a jeszcze więcej niesłusznzych rozreklamował więcej, niż szeroko. Reklama taka dla Polski nie jest potrzebna”.

Dziwne stosunki kredytowe

Międzyhód, 7 stycznia.

W interesie dobra publicznego należy się przyrzeć stosunkom kredytowym w Kasie Oszczędności powiatu międzychodzkiego, której przewodzi starosta dr. Put wraz z „sanacyjnym” zarządem. Dominują także „sanatory” absolutnie w radzie nadzorczej kasy.

Działalność kredytową Kasy Oszczędności charakteryzują następujące przykłady:

Niemcowi Erykowi v. Unruhowi z Mnieszek, któremu niemieckie instytucje kredytowe odmawiały pomocy, Pow. Kasa Oszczędności udzieliła pożyczki w wysokości 20.000 zł i to pod zastaw zboża i weksel gwarancyjny, zrywany przez żonę dłużnika. P. Unruh zboże sprzedał, nie powiada-

mając o tem Kasy, a brat jego wygrał przed sądem argument, że całkowity żywy i martwy inwentarz, jak również urządzenie pałacu, jest jego własnością. Kasie nie pozostało nic innego, jak wejść na hipotekę majątku, niestety na miejsce więcej, niż wątpliwe. Przed hipoteką przymusową Kasy figuruje bowiem kilka innych na łączną sumę 548.393 zł, do czego dojdzie około 100.000 zł z tytułu zaległych odsetek. W obecnych warunkach majątność przedstawia maksymalną wartość 450.000 zł.

Trudno zrozumieć, dlaczego uznano za wskazane pomagać Niemcowi, kiedy liczne próby Polaków pozostały nieuwzględnione.

A teraz inna kwestja: kwestja pożyczki wekslowej, udzielonej b. właścicielowi majątku Lewice w pow. międzychodzkiem, b. kpt. Skwirczyńskiemu, odsiadującemu obecnie karę pięcioletniego więzienia na mocy sądu wojkowego. P. Skwirczyński, kupując majątek z rąk p. Haza v. Radlitz, nie wpłacił do Kasy powiatu, jak należało, podatku od przejęcia własności nieruchomości w wysokości 12.000 zł, mimo, że został zapisany jako właściciel majątku. Poza tem Kasa udzieliła p. Skwirczyńskiemu pożyczki w wysokości 10.000 zł, nie spełniając zalecenia rady Kasy co do gwarancji na odnośną pożyczkę. Kpt. Skwirczyński został zdegradowany i osadzony w więzieniu, weksle poszły do protektu. Kasa obłożyła aresztem część inwentarza. Nowonabywca majątku, plk. dypl. Jan Niemiec-Moroński, złożył interwencję i chce udowodnić, że obłożony aresztem inwentarz jest jego własnością. Co będzie z pieniędźmi Kasy Oszczędności?

Komisja rewizyjna Kasy, wybrana przez sejmik powiatowy, niejednokrotnie monitorowała zarząd i zwracała uwagę na niewłaściwość udzielania wielkich pożyczek z niepewną gwarancją. Jak widzimy, bez skutku.

Nic dziwnego, że taka gospodarka nawet rozważniejszym „sanatorom” międzychodzkiem się nie podoba.

Katolicka

prasa zagraniczna o Polsce

(KAP). W ostatnich czasach, w związku z pojawieniem się projektów ustaw komisji kodyfikacyjnej, zwróconych swem ostrzem przeciwko zasadom katolickim, prasa katolicka zagranicą poświęca więcej uwagi Polsce i panującym w niej stosunkom.

Prasa niezycziwa, jak n. p. niemiecka, wyszukuje działalność żywiołów antykatolickich, by przedstawić Polskę w oczach świata cywilizowanego, jako kraj żarzący bakcykami barbarzyńskiego wschodu. Prasa ta usiłuje, jak sama twierdzi, rozwiać legendę o Polsce, jako o przedmurzu chrześcijaństwa („Germania”).

Ale nietylko prasa niemiecka, nam nieprzychylna, pisze ujemnie o Polsce. Wielką wagę na to, co się u nas dzieje, zwraca katolicka prasa francuska, szwajcarska, angielska. Ostatnio agencja holenderska (K. W. P.) podała dłuższą wiadomość o Polsce p. t. „Kulturkampf w Polsce”.

W dzisiejszych warunkach obrona przed atakami jest ogromnie utrudniona wobec tego, że zasady katolickie nigdy nie były tak zaatakowane przez różne żywioły, jak obecnie.

Znów wyrok uwalniający członków O. W. P.

W Bojanowie odbyła się dzisiaj rozprawa przeciwko członkom O. W. P. Antoniemu Kaczmarkowi i Stryczyńskiemu, oskarżonym o niezalegalizowanie placówki O. W. P. w Bojanowie. Rozprawie przewodniczył sędzia Wojdon. W wyniku rozprawy oskarżeni zostali uwolnieni od winy i kary.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Jeszcze o „kryzysowych” ustawach socjalnych

Omówiliśmy już na tem miejscu jedną „kryzysową” ustawę socjalną: była nią nowela do ustawy z dnia 18 grudnia 1919 r. o czasie pracy w przemyśle i handlu. Pozostaje do oświetlenia „pendant” do tej ustawy, mianowicie nowela w przedmiocie pracy młodocianych i kobiet, która — podobnie, jak pierwsza — weszła w życie w dniu 25 listopada 1931 r. Mimo, iż obydwie nowele obowiązują od blisko półtora miesiąca, ani jedna, ani druga właściwie nie zostały w pełni wykonane, gdyż — jak dotychczas, na szczęście! — minister pracy i opieki społecznej nie skorzystał z przyznanych mu uprawnień i nie wydał odpowiednich rozporządzeń wykonawczych.

Zmiany wprowadzone do ustawy o pracy młodocianych i kobiet, nie posiadają charakteru tak głęboko sięgającego w nasze warunki gospodarcze, jak to ma miejsce ze zmianami przepisów dotyczących czasu pracy. Istotą tych zmian jest:

1. upoważnienie ministra p. i op. społ. do ograniczania ilości młodocianych (od 15 do 18 lat), zatrudnionych przez poszczególne zakłady pracy,
2. zakaz bezpłatnego zatrudniania młodocianych (bezpłatne praktyki) i pobierania wynagrodzenia od terminatorów za naukę,
3. powiększenie sankcyj karnych do rozmiarów identycznych z wprowadzonymi do ustawy o czasie pracy, a więc: b. wysokich i surowych.

Celem ustawy jest odsunięcie młodocianych od warsztatów pracy i zastąpienie ich żywicielami rodzin. Cel — być może — przejściowo słuszny, ale wątpię należy, czy zostanie zrealizowany drogą ustawową. Obawiamy się, że nowela więcej wyrządzi krzywdy młodzieży robotniczej, utrudniając jej wykształcenie zawodowe, niż dorosłym przyniesie pożytku.

Przeprowadzenie omówionych posunięć w drodze ustawowej (posunięć, mających służyć w walce z bezrobociem) wywoła niechybnie, na dalszą metę, niepożądane skutki, a to wskutek utrwalania w formie ustawowej zasad, które winny być traktowane jedynie jako chwilowe. Środki, jakich rząd dobiera w walce z bezrobociem, które jest klęską o charakterze — wierzymy w to niezłomie — przemijającym, winny być dostosowane do tego doraźnego i czasowego charakteru zagadnienia.

Tymczasem rząd nadaje ustawowym środkom walki z bezrobociem charakter trwały. Otóż, wiemy z naszego doświadczenia państwowego, że odrobienie tego, co się w różnych dziedzinach ustaliło zbyt pochopnie w drodze ustawodawczej, zresztą nieraz dla b. szlachetnych pobudek, było bardzo trudne. Łatwo jest wydać ustawę, ale trudno jest ją znieść.

Tym razem poczyniono zmiany ustawowe w bodajże najdelikatniejszej dziedzinie życia gospodarczego: w dziedzinie pracy. Tak głębokie zmiany, co do których słuszności możnaby dyskutować nawet w przypadku, gdyby znajdowały się w orbicie działań doraźnych, muszą wywołać tem więcej zastrzeżeń z chwilą, gdy posiadają cechę trwałości, zmienialną tylko w drodze ustawowej.

Pozatem, na zakończenie, jedna jeszcze uwaga: tak bardzo modne w tej chwili i szlachetne hasło: „wszystko dla bezrobotnych” należałoby raczej zastąpić hasłem: „wszystko dla warsztatów pracy”, aby mogły zwalczyć klęskę bezrobocia drogą naturalną, a nie sztuczną, jaką im narzuca się, niestety, z góry...

Z ZAGRANICY

(z) **Sól polska za wino węgierskie.** Na Węgrzech badana jest kwestja wymiany płodów rolnych i wyrobów przemysłowych na sól, której Węgrom brak zupełnie. Węgry sprowadzają rocznie 900.000 q. soli, głównie z Polski i Niemiec. Trzy państwa zgodziły się dawać sól za wyroby węgierskie. Rumunja — za maszyny rolnicze, Polska — za wino, Austria — za niektóre płody rolne. Pozatem Turcja chce dawać sól i bawełnę w zamian za tkaniny. Na drodze wymiany kompensacyjnej — jak twierdzi „La Journée Industrielle”, która podaje powyższą informację, chcą Węgry ograniczyć do minimum użycie dewiz na zakupy zagranicą.

Redagowanie ustaw podatkowych

Niejednokrotnie już wypowiedziano pogląd, że wiele ustaw w Polsce jest zredagowanych w sposób wyjątkowo niestaranny. Pogląd ten znalazł potwierdzenie w świeżo uchwalonych ustawach podatkowych, z pośród których niema dosłownie ani jednej, któraby nie zawierała niejasności w sprawach najbardziej podstawowych. Złe wyrażenie myśli w ustawie podatkowej powoduje, że któraś ze stron: albo skarb albo podatnik zyskuje lub traci. Dla przykładu przytoczymy dwa zagadnienia, które zostały w taki sposób wyrażone, iż wbrew intencjom rządu, spowodują, że zwiększony wpływ skarbowy nastąpi dopiero w końcu 1932 i na początku 1933 r., zresztą z uzasadnioną korzyścią dla podatników.

Ustawa o podatku dochodowym wprowadziła obowiązek łączenia wynagrodzeń otrzymywanych u różnych pracodawców i wpłacania różnicy pomiędzy podatkiem od łącznego dochodu a podatkiem zapłaconym od poszczególnych uposażeń. Ustawa ta weszła w życie z dniem ogłoszenia (25 listopada 1931), „z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 1932 r.”. Powstaje kwestja, czego dotyczy obowiązek, jaki powstaje od 1 stycznia br., czy łączenia uposażeń wpłacanych od tego terminu, czy też zapłacenia różnicy; w pierwszym wypadku łączenie uposażeń zaczyna się 1 stycznia br., a różnicę podatku należy zapłacić w r. 1933, podczas gdy przy obowiązku zapłacenia różnicy w b. r., łączenie uposażeń objęto uposażeniem od 1 stycznia 1931 r.

Ustawa weszła w życie 1 stycznia b. r. i w tym terminie rozpoczął się rok podatkowy dla dochodów od uposażeń. Dopiero „po upływie danego roku”,

jak głosi ustawa, którym jest rok podatkowy, a więc po upływie 1932 r., rozpocznie się obowiązek zapłaty różnic podatku. Podobnie dopiero od 1 stycznia br. weszło w życie zawarte w tejże ustawie nowe pojęcie tantjem, od których podatek dochodowy będzie się opłacać w 1933 r. Inna interpretacja doprowadziłaby do takiego stanu, że różne artykuły jednej i tej samej ustawy przy jednakowym terminie wejścia ich w życie, zaczęłyby obowiązywać w różnych terminach oraz do tego, że w omawianym wypadku ustawa podatkowa działałaby rok wstecz. Ponieważ jakoby ministerstwo skarbu nie podziela tego poglądu, więc należy się spodziewać dużej ilości skarg do Trybunału Administracyjnego.

Drugą kwestją jest sprawa świadectw przemysłowych dla rzemieślników zatrudniających najwyżej jednego pracownika, którzy dotychczas byli wolni od podatku obrotowego i od świadectw. Nowa ustawa, która weszła w życie 1 stycznia b. r. nakłada na nich ten obowiązek, ale w ustawie istnieje przepis, który mówi, że świadectwa winny być wykupione w listopadzie i grudniu. Ponieważ płatnicy ci w tych dwóch miesiącach obowiązku tego nie mieli, zatem można wnosić, że będą go mieli dopiero w końcu b. r., innego bowiem terminu wykupu świadectw ustawa nie przewiduje. Gdyby było zarządzane inaczej — znów mielibyśmy naruszenie ustawy i nakładanie obowiązku wstecz.

A trzeba niestety stwierdzić, że władze skarbowe zajmują w tych dwóch sprawach odmiennie i wybitnie jednostronnie fiskalne stanowisko. (kl.)

KRONIKA GOSPODARCZA

PODATKI I OPŁATY

(p) **Odroczenie poboru podatku dochodowego od dodatku mieszkaniowego funkcjonariuszy państwowych i samorządowych.** Ministerstwo skarbu na zasadzie postanowień art. 120 ustawy o państwowym podatku dochodowym odroczyło pod koniec roku 1932 pobieranie podatku dochodowego od dodatku mieszkaniowego, wypłacanego funkcjonariuszom państwowym i samorządowym. Niedobrane na skutek powyższego zarządzenia kwoty podatku dochodowego zostaną we właściwym czasie umorzone. Jednocześnie ministerstwo skarbu umorzyło podatek dochodowy niedobrany z tego tytułu w roku 1930.

(p) **Świadectwa przemysłowe dla warsztatów rzemieślniczych.** Z Izby Skarbowej otrzymujemy poniższy komunikat: W numerze 112 Dziennika Ustaw Rz. P. ogłoszona została nowela do ustawy z dnia 15 lipca 1925 r. o państwowym podatku przemysłowym. Nowela powyższa wprowadza cały szereg zasadniczych zmian w ustawie (m. in. redukcje stawki podatku od obrotu, już od roku podatkowego 1932).

Pozatem nowela ostatecznie usuwa wątpliwości w sprawie świadectw przemysłowych dla warsztatów rzemieślniczych, które posiadają muszą świadectwa przemysłowe VIII kat. tak przy fabrykacji ręcznej jak i przy stosowaniu silników mechanicznych, o ile zatrudniają od 1 do 4 robotników, licząc w tem właściciela przedsiębiorstwa i członków jego rodziny, zatrudnionych w przedsiębiorstwach. Innymi słowy warształy rzemieślnicze prowadzone bez jakiegokolwiek nawet pomocy przez zsamego tylko właściciela musi posiadać świadectwo przemysłowe. Ponieważ z powodu spóźnionego ogłoszenia noweli większość rzemieślników nie wykupiła dotąd świadectw na rok 1932 w terminie ustawowym (31. 12. 1931) Prezes Izby Skarbowej w Poznaniu zarządził wydawanie świadectw do dnia 31 stycznia 1932 r. bez odsetek za zwłokę, jednak tylko tym płatnikom, którzy wobec następujących się wątpliwości w latach ubiegłych świadectw nie wykupywali, a uczynić to muszą obecnie w związku z ogłoszeniem noweli. Po tym terminie pobierane będą odsetki za zwłokę oraz stosowane kary z art. 98 ustawy o podatku przemysłowym.

Z KRAJU

(k) **Przeniesienie biura Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni.** Izba Przemysłowo-Handlowa w Gdyni podaje do wiadomości, że począwszy od dnia 10 stycznia 1932 r. biuro Izby zostaje przeniesione z Grudziądza do Gdyni. Z powyższym terminem należy kierować wszelką korespondencję pod adresem Izby do Gdyni, ulica Świętojańska.

(k) **Polityka, dotycząca wywozu olch.** Od dłuższego czasu istnieje spór między

producentami surowca olchowego a fabrykami dykt i fornirów co do polityki wywozowej w zakresie olchy. Fabrykanci dykt i fornirów dowodzą, że w Polsce zużytkowano olchy przez szereg lat do 30 proc. ponad roczny etat przewidziany w planie państwowych lasów, że nadmierne użytkowanie jest powolnym zużyciem substancji drzewa olchowego, bardzo cennego ze szkoda dla krajowej gospodarki. Ujemny jest zwłaszcza wywóz zagranicę w stanie okrągłym kłód olchowych celem przeróbki w zagranicznym przemyśle. Istniejąca swego czasu komisja przy Radzie Naczelnej Związków Drzewnych, mająca ustalić kontyngenty wywozowe olchy, nie spełniła swego zadania i firmy zwracały się do min. przemysłu i handlu bezpośrednio, które udzieliło swego czasu niejednokrotnie zezwoleń. Od października 1931 stosowano cło wywozowe w wysokości 2,50 z za 100 kg. Ostatnio nastąpiło pewne zaostrożenie w polityce wywozowej w zakresie olchy. Do końca roku wypuszczano przy stosowaniu cła 2,50 zł olchę tylko do państw, z którymi Polska zawarła konwencje handlowe lub specjalne układy, regulujące obrót drzewem olchowym; w innych wypadkach tylko za zezwoleniem min. skarbu. Wkrótce jest oczekiwane nowe rozporządzenie. (1)

Z RYNKÓW NABIAŁU

Bieżący rok rozpoczął się na rynkach maślanych pod znakiem ogólnej depresji. Pierwszy tydzień sprawozdawczy od 1 do 7 stycznia rb. charakteryzowany był bardzo spokojną tendencją przy wybitnej redukcji cen.

Notowanie na rynku niemieckim, które już pod koniec ubiegłego roku obniżono o 2 marki, opadło w dniu 7 bm. o dalsze 3 marki na mk 102 per 50 kg. franko stacja odbiorcza za I gatunek, przy bardzo spokojnej tendencji. Kierunek cen narzucony jest obecnie przez masło kolonialne i argentyńskie, które sprzedawane jest w Niemczech mimo niezmiernie niskich notowań po 97 do 98 mk loco Berlin oclone.

Podobnie przedstawia się położenie na innych rynkach zbytu.

Obecne ceny eksportowe wynoszą około zł. 3 za kg. Jedynie wyborowe i jednolite gatunki, zaprowadzone oddawna zagranicą, mają widoki uzyskania lepszych cen.

Na rynku krajowym zbytu masła mleczarskiego jest bardzo ograniczony, wobec konkurencji masła wiejskiego, sprzedawanego po ca. zł. 2,50 za kg.

Notowanie duńskie obniżono w dniu 7 bm. o 16 koron na 204 koron za proc. kg.

KTO KUPIJE TOWARY ZAGRANICZNE, ODBIERA CHLEB ROBOTNIKOM POLSKIM!

Preliminarz budżetowy stol. m. Poznania

Szczegółowe cyfry.

W nawiązaniu do przemówienia p. Prezydenta radca miejski p. dr. Czesz imieniem Magistratu przedstawił preliminarz budżetowy w świetle szczegółowych cyfr, stwierdzając, że suma preliminowanych wydatków jest w porównaniu z zeszłorocznym budżetem o przeszło 8 milionów niższa.

Zwyczajne wydatki administracji ogólnej wynoszą 21 359 938 zł, nadzwyczajne 100 000 zł, wydatki zwyczajne przedsiębiorstw m. 24 291 016 zł, nadzwyczajne 2 717 500 zł, wydatki zwyczajne całego budżetu dochodzą do kwoty 45 650 954 zł, a wszystkie wydatki nadzwyczajne 2 817 500 zł, czyli, że końcowa suma budżetu wynosi 48 468 454 zł. W porównaniu z rokiem 1931-32 jest więc końcowa suma wszystkich preliminowanych wydatków niższą o 8 055 259 zł. Nadmienić należy, że spadek ten odnosi się tak do wydatków zwyczajnych, jak i nadzwyczajnych; z porównania bowiem cyfr budżetowych roku 1931-32 i 1932-33 okazuje się, że wydatki zwyczajne preliminowane na rok przyszły obniżyły się o 7 004 784 zł, a wydatki nadzwyczajne o kwotę 1 050 475 zł; w szczególności zaś wydatki zwyczajne przedsiębiorstw spadły o 3 987 021 zł, a wydatki zwyczajne administracji ogólnej o 3 017 763 zł, wydatki zaś nadzwyczajne administracji są niższe o 615 000 zł, a przedsiębiorstw o 435 475 zł.

Wydatki na spłatę i oprocentowanie długów są wyższe o 61 145 zł; wprowadzenie wskutek spadku kursu funta angielskiego oprocentowanie pożyczki angielskiej przewidziane jest w preliminarzu przyszłym w sumie niższej o 471 548 zł, ale w zamian za to wystawiono odpowiednie kwoty na spłatę krótkoterminowych długów.

Z uwagi na ciężki kryzys gospodarczy i finansowy, jaki przeżywa cały świat a z nim Polska i nasze społeczeństwo będą wpływy ze wszystkich dochodów dostępnych miastu naszemu — znacznie niższe od tegorocznych.

W dziale podatkowym ustawiono nową pozycję dochodową 30 000 zł z tytułu „zasadniczego podatku wojskowego”. Wedle ustawy z 23 maja 1924 r. o powszechnym obowiązku wojskowym i rozporządzenia Rady Ministrów z 24. sierpnia 1931 opłacają na rzecz komun ten podatek wszyscy ci, którzy od służby wojskowej zostali zwolnieni a nie płacą państwowego podatku dochodowego.

Podwyżkę stawek podatkowych Magistrat żadnych nie proponuje.

Poza jedyną rzeźnią, która ma wydatki wyższe o 5 234 zł wszystkie inne przedsiębiorstwa i zakłady miejskie wykazują znaczny spadek wydatków. Największy spadek bo 1 752 900 zł wykazuje elektrownia, wydatek na teatry mniejszy jest o 691 527 zł, miasto bowiem przestało operę prowadzić, uruchamiając w jej miejsce orkiestrę symfoniczną.

Przedsiębiorstwa wzgl. zakłady miejskie „deficytowe”, a do tych należą: spalarnia śmieci, muzeum, orkiestra symfoniczna, tabor i szpital wymagają dopłaty 381 435 zł, a więc o 667 375 zł mniej.

Jak z powyższych cyfr wynika, preliminarz budżetowy na rok przyszły wykazuje tak po stronie rozchodowej, jak i dochodowej bardzo poważną obniżkę i z tego powodu mógłby uchodzić za budżet „kryzysowy”.

Takim on jednak nie jest; jest natomiast wynikiem przeczności nakazanej przez położenie gospodarcze oraz konieczności nakazującej przetrwać obecne objawy zastoju życia gospodarczego i finansowego, dotyczącego wszystkie państwa i wszystkie prawie społeczeństwa.

Podjęmując uchwały budżetowe żywił Magistrat nadzieję, iż przesilenie znajduje się już w momencie przełomu swego i z tą nadzieją przedkładamy — kończy p. Czesz — Świetnej Radzie Miejskiej według najlepszej woli i wiedzy zestawiony preliminarz budżetowy na rok 1932-33 z prośbą o jego przyjęcie.

Krótkie informacje gospodarcze

— Pomorski przemysł stolarski nosi się z zamiarem masowej produkcji parkietów na eksport do Grecji, której zapotrzebowanie roczne wynosi około 15.000 m² parkietów dębowych.

— Grupa zagranicznych kapitalistów projektuje urządzenie w Gdyni wielkich międzynarodowych targów owocowych.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Tajemnica piwnicy przy ul. Półwiejskiej

Leona Hałasa dotychczas jeszcze nie wydano władzom polskim — Ojciec i rodzina wciąż nie wierzą, aby Leon mógł popełnić morderstwo

Sprawa Leona Hałasa, na którym ciąży zarzut, że był mordercą, lub też współnikiem mordu, którego ofiarą padł przed laty 16-letni Jankowiak, dotychczas nie została jeszcze wyświetlona. Sporo upłynęło już czasu od wykrycia szkieletu w piwnicy przy ul. Półwiejskiej, a następnie od aresztowania Hałasa we Francji, lecz o przewiezieniu go do Poznania celem wszczęcia dokładnego śledztwa jakoś nie słychać. Zdaje się, że wszystko utknęło na martwym punkcie.

Dowiadujemy się obecnie, że polski konsul w Lyonie doniósł naszym władzom sądowym o przekazaniu sprawy Hałasa do dalszego załatwienia ambasady polskiej w Paryżu. Ambasada jednak nie odpowiada i nie wiadomo, co się w tej chwili dzieje z Hałasem. Prawdopodobnie władze sądowe ponownie zwrócić się do ambasady z prośbą o wyjaśnienie, dlaczego wszystko ciągnie się tak długo, trzymając wszystkich w niepewności i napięciu. Jest to zwłaszcza specjalnie przykre dla całej rodziny Hałasa, która gorąco pragnie, aby wszystko się wreszcie wyjaśniło.

Ojciec Hałasa mieszka, jak wiadomo, w Poznaniu, cieszy się szacunkiem swych pracodawców: jest sumienny i uczciwy. Uważa on, że jego syn, który otrzymał staranne wychowanie, nie był nigdy karany i nigdy się nie upijał — nie mógł popełnić tak strasznego czynu. Pracował on w Poznaniu w różnych przedsiębiorstwach, wywiązując się bez zarzutu ze swych obowiązków. Ostatnio przed wyjazdem do Francji był inkasentem Związku Lokatorów, gdzie mu nie robiono nigdy żadnych zarzutów. Nie może zatem starszy Hałas pogodzić z tą myślą, aby jego syn w tak podstępny sposób kogoś zamordował i

potrafił zrecznym maskować się następnie przez dłuższy czas.

Niedawno żona Hałasa pisała z Francji list do rodziny męża w Poznaniu, w którym to liście zapytuje, co się dzieje z jej mężem Leonem. Prawdopodobnie listu tego nie wysłała od razu, bowiem dalej donosi, że ostatecznie Leon przysłał jej pocztówkę, w której komunikuje o rzekomej transportowaniu go już do Polski i o raptownym, z niewiadomych dlań przyczyn, zatrzymaniu w Miluzie, w Alzacji. Może być zatem, iż niebawem znajdzie się Hałas w Poznaniu i wówczas sędzia śledczy od razu przystąpi do swej czynności.

Hałasowa stale utrzymuje, że mąż jej jest niewinny. Twierdzi, że ohydny ten zbrodnij mógł tak samo kto inny popełnić i, snując domysły, wskazuje m. i. na przyjaciela Jankowiaka, niejakiego Kazimierza Długowskiego, który kiedyś pracował w Drukarni z śp. Jankowiakiem. Ów Długowski jest o 3 lata starszy od zamordowanego.

W obecnym stadium sprawy nie można snuć żadnych dociekań, brak bowiem wszelkich dowodów. Zresztą należy to do sędziego śledczego i póki on nie zajmie się sprawą — trzeba powstrzymać się z wszelkimi przypuszczeniami, które mogą doprowadzić do większej jeszcze gmatwaniny.

Starszy Hałas wyraża jeszcze zdziwienie, że w 1923 r., gdy nagle w zagadkowy sposób zginął Józef Jankowiak, aresztowano cobywładca Leona Hałasa, jednak puszczono go, gdyż dochodzenia nie ustaliły jego winy. Mimo wszystko ojciec Hałasa — chociaż nie chce wierzyć, aby zabójstwo mógł dokonać jego syn — twierdzi, że o ile Leon jest winowajcą, niech go sięgnie ręka sprawiedliwości. Na obliczu stroskanego ojca maluje się wyraźne przygnębienie. (z)

Echa morderstwa we Władysławowie

Kto zamordował gospodarza Kucza? — Na tropie bandytów
Tajemnicza chustka — Karabin pod słoń — Awantura na sali sądowej

Wstrząsająca wieść obiegła lotem błyskawicy w noc lutową ub. roku całą wioskę Władysławowo w pow. nowotomskim. Oto z okna mieszkania gospodarza Kucza wyskoczyła nagle jego córka i rozzwierając głosem wołać poczęła o pomoc. Okazało się, że trzech zamaskowanych bandytów, uzbrojonych w karabiny i rewolwery, zabiło jej ojca, 70-letniego Wawrzyńca Kucza. Leżał on na podłodze z ranami na głowie i piersiach do chwili przybycia komisji sądowej, która rozpoczęła energiczne dochodzenia.

Z opowiadań starej matki i córki przedstawiciele władzy dowiedzieli się, że zamaskowani bandyci, widocznie obznajomieni ze stosunkami lokalnymi zagrody, weszli do izby, gdzie przebywały kobiety, a jeden zawołał po niemiecku: „reče do góry!“. Złona Kucza zawołała wówczas na męża, śpiącego w sąsiednim pokoju. Gdy starzec stanął w drzwiach bandyci strzelili do niego, a jeden z rabusiów zadał jeszcze siekierą cios w głowę. Wówczas córka wyskoczyła przez okno, wołając o pomoc.

Wkrótce ustalono, że jacyś podejrzani osobnicy zamierzali napaść na dom, w którym mieszkały dwie samotne kobiety, Lewandowskie. Przeszkodził im jednak pies, którego zastrzelili. Dalsze ślady prowadziły przez łąki do Wąsowa, gdzie wszystko badano szczegółowo. M. in. na udeptanej drodze znaleziono chustkę ze sznurkami, którą jeden z morderców używał zamiast maski.

Podejrzanie skierowano na niejakiego Andrzeja Waltrowskiego i jego ro-

dzinę. Przeprowadzone ponadto rewizje u Franciszki Waltrowskiej w Pakosławiu i u matki jego w Wąsowie dały nadspodziewane wyniki, znaleziono bowiem naboże i łuski a pod słoń na szopie u Feliksa Biniaka karabin z trzema nabojami. Wobec tak obciążającego materiału aresztowano Fr. Waltrowskiego, F. Biniaka i Sylwestra Maczkowiaka. W śledztwie Waltrowscy płatali się w zeznaniach, przyczem Jakób poważnie obciążył brata swego Franciszka. W więzieniu jednak zaczął rogłaszczać, że policja go kałowała i dlatego zeznawał na niekorzyść Franciszka.

Na rozprawie rzeczoznawca, fabrykant broni p. Tadeusz Jaruszewski mocno obciążył oskarżonych, którzy twierdzili, że są niewinni. W czasie zarządzonej przerwy, rodzina usiłowała podać oskarżonym jakies paczki, nie miała jednak zezwolenia i wskutek tego więźniom nie wolno było wziąć tych paczek. Doszło do ostrej wymiany zdań między oskarżonymi a woźnymi, tak, że nawet wkroczyć musiała policja, by zaprowadzić porządek. Awantura jednak nie ustawała, wobec czego wyprowadzono na specjalne zarządzenie całą rodzinę, przyczem dostała napadu histerycznego żona Fr. Waltrowskiego, która się dopiero uspokoiła, gdy usłyszała, że przybył ma po nią pogotowie lekarskie.

Po tym incydencie sąd badał w charakterze świadka H. Pastorskiego, poczem po naradzie, postanowił dopuścić dowody ofiarowane przez oskarżonych i w tym celu przerwał rozprawę do 16 bm. godz. 11.30. (z)

zbrodni Wolny zadał sobie również nożem głęboką ranę w gardło, w okolicy krtani.

Na miejsce krwawej tragedii przywołano lekarza p. dr. Zamłyńskiego. U śp. Nowakówny stwierdził on już tylko śmierć wskutek ciężkiej rany i opatrzył doraźnie Wolnego, którego rana nie zagraża życiu. W przewieziono do miejscowego szpitala. Zwłoki śp. Nowakówny zabezpieczono, aż do

przybycia władz sądowych. Dokładnej przyczyny morderstwa nie zdołano jeszcze stwierdzić. Przypuszczalnie jest to tragedia na tle miłosnym. (k)

Uwolnieni z aresztu

Tajemnicza śmierć śp. Dudziakówny pozostaje niewyjaśniona

Sprawa tajemniczej zbrodni na osobie 17-letniej Wandy Dudziakówny z Żabikowa, której zwłoki znaleziono w dniu 28 ub. m. na polu pod Laskiem, przyrzuczone mierzwą, jest nadal niewyjaśniona.

Jak donosiliśmy w nr. z dnia 31-go ub. m., aresztowano jako podejrzanego o popełnienie tej zbrodni pracodawcę tragicznie zmarłej, p. Wiktora Jackowskiego z Żabikowa. Obecnie dowiadujemy się, że podejrzanie to nie okazało się trafne, bowiem władze śledcze w dniu 5 bm. uwolnili p. Jackowskiego.

KALENDARZYK

Piątek, 8 stycznia 1932.

Słońce: wschód 8,02 — zachód 15,56 — długość dnia 7 godzin 54 min.

Księżyc: wschód 8,03 — zachód 16,04 — po nowiu.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Piątek, godz. 7 rano. Temperatura powietrza umiarkowana plus 1 st. Cels. Pogodnie. Wiatr południowo-zachodni. Ciśnienie atmosferyczne niskie 739 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 10 st. Cels. najniższa 0 st. Cels. — Ilość opadu 1 mm.

Przebieg pogody na sobotę: Pogoda zmienna, mglisto, w ciągu dnia chłodniej z ogólnym zachmurzeniem. Kal. rzek.: Seweryn — jutro Marcjanna. Kal. słow.: Mściślaw — jutro Władimir.

Lekarska Poradnia Przedślubna Polskiego Tow. Eugenicznego św. Marcina nr. 59. I p. udziela porad bezpłatnie — Kobiety: w poniedziałki od godz. 17—18; mężczyźni: we wtorki od godz. 17—18

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka Czerwona, Stary Rynek 37 — Apteka Zielona, ul. Wrocławska 31 — Apteka im. K. Marcinkowskiego w „Bazarze“ przy ulicy Nowej. — Apteka 27 Grudnia 18

Wilda: Apteka „Fortuna“, Górna Wilda 96 — Apteka przy Bramie Wildeckiej, Górna Wilda 8

Lazarz: Apteka Łazarska ul. Małeckiego narożnik ul. Strusiej.

Jeżyce: Apteka Mickiewicza, ul. Mickiewicza 22 — Apteka „Pod Opatrznością Boską“, ul. Dąbrowskiego 76

W innych dzielnicach pełnią nocną służbę apteki tamtejsze.

KRONIKA KOSCIELNA

— **Sodaliczka Panien Urzędniczek.** Nabożeństwo w niedzielę 10 bm. o godz. 9-tej w kaplicy sodalic. przy kościele Ojców Jezuitów. Po południu o godz. 17 zebra- nie i łamanie opłatka. Dary dla gwiazdora składa się w ognisku sod. Piekary 2 (Dom św. Zyty).

— **Sodaliczka Pań Konfekcyjnych** w Poznaniu. Nabożeństwo miesięczne odbędzie się w niedzielę 10 bm. o godz. 7.45 rano w kaplicy sodalicyjnej przy kościele Ojców Jezuitów.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— **Zebranie Koła Ks. Ks. Profesorów** odbędzie się w piątek 8 bm. o godz. 20 w gimnazjum im. Bergera. Na porządku obrad referat ks. Galdyńskiego: „Kwestia abstynencji w szkole średniej“.

— **Sodaliczka Pań Miejskich** p. w. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Marii Panny. Nabożeństwo miesięczne odbędzie się we wtorek 12 bm. o godz. 9 w kaplicy św. Józefa. Zebranie plenarne ze zwykłym porządkiem obrad o godzinie 16.30 w auli Uczelni im. Dąbrówki, ulica Młyńska 10.

— **Tow. Kobiet „Wzajemna Pomoc“** obchodzi w niedzielę 12 rocznicę istnienia. Z okazji tej uroczystości odbędzie się o godz. 9 msza św. na intencję Towarzystwa w kościele św. Wojciecha. Po nabożeństwie w sali Domu Królowej Jadwigi urzędowa część obchodu. Wieczorem o godzinie 6 odbędzie się zabawa w salach Ogrodu Zoologicznego. Czysty dochód z zabawy przeznaczony na cele Towarzystwa.

ZYCIE SOKOLE

— **„Sokol“ Śródmieście.** Roczne walne zebranie gniazda odbędzie się w środę, 13 bm. o godz. 20. w salce przy ul. św. Marcina 65. Na porządku obrad m. in. sprawozdanie zarządu, wręczenie dyplomów Jubilatów i wybory do zarządu.

ZYCIE AKADEMICKIE

— **Stow. Polskiej Akademickiej Młodzieży Ewangelickiej** w Poznaniu urządza

Dla oczyszczenia krwi pijcie rano przez kilka dni z rzędu szklankę naturalnej wody gorzkiej „Franciszka-Józefa“, nw 8 007

w niedzielę 10 bm. o godz. 16.30 w lokalu własnym przy ul. Kossaka 18, m 7 „Wieczór kold“. na który wszystkich członków i sympatyków najserdeczniej zaprasza.

WIECZORY, KONCERTY

Ogłoszenia i uwiadomienia o balach, wieczorach tanecznych, zabawach karnawałowych, herbatkach i bridgeach z tańcami oraz wszelkich tym podobnych przedsięwzięciach kierować należy do administracji pisma naszego, a nie do redakcji.

Wszystkie te doniesienia podawać będziemy stale w dziale „Kronika towarzyska“. Punktualne zamieszczenie ich poręczyc możemy tylko w tych wypadkach, gdy nastąpi poprzednie porozumienie się między organizatorami odnośnych przedsięwzięć zabawowych a naszą administracją.

Przy nadsyłaniu tych doniesień na drodze listownej podać należy dokładny adres i numer telefonu tej osoby, z którą administracja nasza mogłaby porozumieć się co do bliższych szczegółów, odnoszących się do zamieszczenia nadesłanego uwiadomienia.

— **Wielki Poranek muzyczny Tow. Powstańców i Wojaków** odbędzie się pod protektorem prezydenta miasta Cyryla Ratajskiego w niedzielę, dnia 10 bm. o godzinie 12,15 w pol. w teatrze świetlnym „Słońce“. Na program składają się utwory wybitnych kompozytorów, m. in. Jan. Paderewskiego, Nowowiejskiego, Kamińskiego i Kromolickiego. Wykonawcami będą najlepsze siły artystyczne, a mianowicie wystąpią primadonna opery Marja Janowska, Linda Kamińska, Gertruda Konatkowska, Stanisław Roy — no i chór „Echo“ pod batutą kompozytora Nowowiejskiego. Bilety nabyć można w składnicy cygar p. Szejbrowskiego, ul. Gwarna nr. 20 oraz w dniu koncertu od godziny 11 przy kasie kinoteatru „Słońce“.

— **Sodaliczka Marjańska Młodzieży i Uczniów Kupieckich** w Poznaniu urządza w dniu 9 stycznia rb. o godz. 20 na sali OO. Jezuitów, ul. Dominikańska 8, I ptr. uroczysty wieczór gwiazdkowy, połączony z łaniem opłatka.

— **Herbatki na cele Polskiego Czerwonego Krzyża**, gromadzące liczną młodzież, bawiącą się wesoło i obocho wśród miłego nastroju — odbędzie się jak zwykle w sobotę i niedzielę 9 i 10 bm. w sali Czerwonego Krzyża przy placu Wolności nr. 14a. Początek w pierwszy dzień o godzinie 19, w drugi dzień o godz. 17. Czysty dochód przeznaczony na cele sanitarne P. C. K.

WYCHOWANIE, KURSY

— **Specjalne jednodniowe kursy rolnicze**, urządzone przez Wielkopolskie Towarzystwo Kółek Rolniczych przy współudziale Wielkopolskiej Izby Rolniczej, odbywać się będą w następujących miejscowościach:

11 bm. w Mogilnie (sala Domu Kat.),
12 bm. w Strzelnie (sala Podzińskiego),
13 bm. w Inowrocławiu (kino Pałacowe),
14 bm. w Bydgoszczy (kino Krystal),
15 bm. w Żniniu (Dom Polski),
18 bm. w Koszanie (kino p. Tadeuszką),
19 bm. w Śmiglu (Strzelnica),
20 bm. w Grodzisku (sala p. Jarosza, Stary Rynek),
21 bm. w Nowym Tomyślu („Kresowianka“, Nowy Rynek),
22 bm. w Międzybuziu (Hotel Continental).

Początek zawsze o godz. 9.30 Wstęp dla członków i ich rodzin za okazaniem legitymacji bezpłatny, nieczłonkowie płać 1 zł.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— **Polskiego Tow. Krajoznawczego.** Uczestnikom wycieczki krajoznawczej do Ratusza w środę, dn. 6 bm., którzy byli świadkami zajścia na tle pobierania opłat, Zarząd Polskiego Tow. Krajoznawczego, Oddziału w Poznaniu, w celu wyjaśnienia podaje do wiadomości, iż od nieczłonków za udział w wycieczce pobiera się 50 groszy na pokrycie kosztów związanych z wycieczką. Z tych pieniędzy miały być także opłacone bilety wstępu do Ratusza. Po zwiędzeniu Ratusza przewodnik pobierał normalną opłatę 50 gr, ci zaś uczestnicy, którzy już byli zaopatrzeni w bilety wstępu w cenie 20 groszy, mieli dopłacić na rzecz Towarzystwa 30 gr. Z powodu zaszłego na tem tle nieporozumienia Zarząd Oddziału szanownych uczestników wycieczki jak najmocniej przeprasza.

KRONIKA MIEJSKOWA

— **Konferencja Meska Tow. św. Wincentego a Paulo** przy parafii św. Wojciecha urządziła gwiazdkę dla ubogich. W wigiliję o godzinie 3 zebrał się ubodzy, a także członkowie Konferencji na salce parafjalnej Ks. radca Putz przemówił w serdecznych słowach do ubogich, poczem podzielił się z wszystkimi opłatkiem Po odpiewaniu kolendy przy oświetlonej choince i po przemówieniu prezesa p. Wilczyńskiego, rozdano gwiazdkę w natu-

raljach, a cztery osoby otrzymały zapomogę w gotówce. Zaznaczyć należy, że znaczniejsze dary ofiarowały następujące firmy: Bank Cukrownictwa, Krajowa Ubezpieczalnia Ognia, fmy Fr. Woźniak, St. Kalamajski, Zb. Waliński, pp. Lewandowski, radca Cichowicz, dr. Suwałski, radca Pinkowski i Tomiak. Wszystkim, którzy przyczynili się do ulżenia niedoli najbardziej potrzebnej naszej parafji, Konferencja składa serdeczne podziękowanie.

Z Związku Inwalidów Cywilnych. W ostatnią niedzielę w sali p. Koniecznego przy ul. Masztalarskiej odbyło się roczne walne zebranie Inwalidów Cywilnych, wdów i sierot. Zgromadzenie zajął oraz przewodniczył zebraniu prezes Ludwik, czak. Po odczycianiu protokołu z ostatniego zebrania przez sekretarza p. Stachowskiego, nastąpiły sprawozdania zarządu za rok ubiegły. Na wniosek komisji rewizyjnej udzielono ustępującemu zarządowi w zupełności pokwitowania. W dowód uznania owocnej pracy pozostawiono tenże sam zarząd na rok bieżący. W toku obrad uchwalono między innymi rezolucję, domagającą się nowej ustawy polskiej w miejsce dotychczasowej niemieckiej ordynacji ubezpieczeniowej z dn. 19 lipca 1911 roku. Rezolucja domaga się podwyższenia wszystkich rent, bezpłatnego leczenia, przyspieszenia biegu spraw rentowych, zwolnienia wszystkich pobierających rentę od podatku od lokali, przyznania bezpłatnej opieki lekarskiej oraz wolnej apетки itp. Po zatwierdzeniu spraw organizacyjnych obrady zakończono. (we)

Tow. Powstańców i Wojaków im. św. Franciszka Ratajczaka Poznań-Śródmieście odbyło w lokalu p. Beyerowej uroczyste zebranie, połączone z tradycyjnym łamaniem opłatka. Uroczystość na tle jarzącej się choinki, otworzył prezes p. Olejniczak, witał przybyłych członków i zapoczątkował dzielenie się opłatkiem. Z kolei bardzo ładnie zadeklamował „Odę do młodości” p. Dybicki. Gorące uznanie wyrażono też p. Zakrzewiczównie (S. M. P. św. Wojciech) za wyrecytowanie „Orłat lwowskich”. Dalej pełen nastroju wiersz p. t. „Młodzi” wygłosił jeden z członków O. W. P. Uroczystość przeplatana była poza tem występami zespołu koncertowego pod kier. kapelm. p. Sobczyńskiego. Na zakończenie odznaczono 8 powstańców, a mianowicie: pp. Stan. Sobczyńskiego, Z. Szymkowiaka, W. Leszyka, St. Kniszę, Z. Witkowskiego, W. Aleksyego, W. Lepella i Czesława Biegałę. Dodać należy, że zarząd towarzystwa przedtem jeszcze urządził dla swych członków pozostających bez pracy skromny obchód gwiazdkowy. (z)

Gwiazdka u dzieci w Przytulku na św. Rochu. W Domu Katolickim na Śródcie odbyła się ta uroczystość, urządzona w zeszłym tygodniu przez Narod. Organizację Kobiet z Śródmieścia. Duszą tego pięknego obchodu jest pani p. Helena Grossmanówna, która nie szczędząc czasu ani trudu, stara się dzieciom uprzyjemnić chwilę w wspólnym obchodzie Bożego Narodzenia. Na tle jarzącej się choinki dzieciata odśpiewała szereg kolend i popisywała się deklamacjami, poczem ślicznie przemówiła do dzieci pani p. H. Grossmanówna i zabierał jeszcze głos ks. wikary z parafji św. Jana. Na obszernych stołach rozłożone były dary nagromadzone z własnych zasobów, czy też otrzymane od naszego kupiectwa, którego ofiarodawcy należą specjalnie podziękować. Podarki składały się z odzieży, bielizny, żywności, lakocj i t. d., a obdarzono nimi dzieci po wspólnej fotografii. (z)

Z targu. Dnia 8 b. m. na placu Sapięzińskim płacono za nabiał: 1 kg masła wiejskiego 2,80—3,00 zł; masła mleczarskiego 3,40—3,80 zł; twarogu 0,80—1,00 zł; mendel jaj 2,00—2,40 zł; litr śmietany 1,60—2,00 zł; litr mleka pełnego 24—26 gr; za mięso: 1 kg słoniny świeżej 1,80 do 2,00 zł; słoniny wędzonej 2,60—2,80 zł; wieprzowiny 1,40—2,00 zł; wołowiny 1,20 do 2,20 zł; cielęciny 1,20—2,80 zł; skopowiny 1,60—2,60 zł; koziny 1,40—1,60 zł; smalec 2,60—2,80 zł; za drób: kura 2,50 do 4,00 zł; perlica 3,00—3,50 zł; kaczka 3,00 do 5,00 zł; gęś 7,00—11,00 zł; para gołębi 1,50—1,80 złotych; para kurpatek 3,00 zł; królik 1,60—2,00 zł; bażant 4,50 zł; zajac 6—7 zł; za ryby: 1 kg. karpia 3,00 do 3,20 zł; lina 3,00—3,60 zł; okonia 1,20—1,60 zł; karasia 1,40—3,40 zł; białych ryb 0,80 do 1,60 zł; sandacza 4,00—5,00 zł; 1 kg. leszcza 2,40 zł; 1 kg. suma 2,40 zł; 1 kg. szcupaka 2,80—3,60 zł; za ryby śniegie 60—80 gr mniej. Płacono za jarzyny: 1 kg. ziemniaków 6—8 gr; cebuli 0,30—0,40 złotych; szpinaku 1,00 zł; 1 kg. jarmużu 30—40 groszy; 1 kg. bobu 1,20 zł; główka zielonej salaty 10 do 20 groszy; główka włoskiej kapusty 15—30 gr; białej 15—30 gr; modrej 30—50 gr; 1 kalafior 0,30—1,00 zł; 1 kg. kalarepy 0,20 zł; 1 kg. marchwi 20 do 30 groszy; brukwi 20 groszy; seleru 40—50 gr; pietruszki 40—50 gr; poro 40—50 gr; brukselki 60 groszy; owoce: 1 kg. jabłek 0,30—1,20 zł; gruszek 0,60 do 1,00 zł; winogron 2,80—3,20 zł; żurawin 2,00 zł; 1 kg. orzechów włoskich 2,40 do 3,00 zł; laskowych 2,60—5,00 zł; owoców suszonych 0,80—2,00 zł; grzybów suszonych 4,00—8,00 zł; 1 kg. świeżych śledzi 0,80—1,00 zł. — Targ bardzo ożywiony, dowozy duży, ceny bez zmian. (hu)

KRONIKA WYPADKÓW

Zaginął. Dnia 2 listopada wyszedł z domu przy ul. Kraszewskiego nr. 10, 12-letni Czesław Pawlicki po którym od tego czasu zaginał wszelki ślad. Chłopiec był na swój wiek dość wysoki, blondyn, z niebieskimi oczyma, błady na twarzy. Ubrany był w niebieski sweterek, szare

krótkie spodenki, długie czarne pończochy, czarne półbutki na gumowych podszewkach i granatową czapkę szkolną. Wszelkie informacje mogące naprowadzić na ślad zaginionego, uprasza się skierować pod adres: Pawlicka, ulica Kraszewskiego 10.

Na Moście Teatralnym spłoszył się koń z platformą wpadł na tramwaj linii nr. 2 i uszkodził drzwi. Równocześnie uszkodzona została platforma i skałeczony koń. (k)

Samobójstwo kobiety. W dołach cegielni w Starym Krotoszynie (pow. krotoszyński) znaleziono zwłoki kobiety, w której rozpoznano 62-letnią Michalinę Sowińską z Krotoszyna. Jak się okazało, Sowińska popełniła samobójstwo przez utopienie się. Przyczynę rozpacznego kroku nie ustalono. (k)

KRONIKA POLICYJNA

Kradzież 3 fuzyj i 2 rewolwerów. W Międzychodzie jednej z ostatnich nocy z mieszkania instruktora miejscowej szkoły rolnej p. Kazimierza Błażaka skradziono 3 fuzyje myśliwskie i 2 rewolwery. W wyniku zarządzonej dochodzenia jako sprawcę kradzieży ujęto 23-letniego Józefa Witka z Międzychodu. Podczas rewizji domowej u Witka znaleziono skradzioną broń, którą zwrócono p. Błażakowi. Witka odstawiono do miejscowego więzienia sądowego. (k)

Znany awanturnik i nożownik stęszewski, liczący zaledwie 16 lat, syn miejscowego mistrza rzeźniczego Alfred Majewicz podczas wychodzenia z przedstawienia napadł na 17-letniego Franciszka Krzyżagórskiego ze Stęszewa, z którym miał dawniejsze porachunki i pchnął go dwa razy nożem nad prawem okiem i w usta. Cieką poronionego opatrzyli Pogotowie Lekarskie (tel. 55-55), przewożąc go do szpitala Przemienienia Pańskiego. (k)

JARMARKI

Szubin. W środę, dnia 13 bm. odbędzie się jarmark kramny i na konie. Spęd bydła i zwierząt racicowych nie jest dozwolony.

Czarnków. We wtorek, dnia 12 bm. odbędzie się targ mały na konie, bydło i świnie.

Szamotuły. Jarmark na konie odbędzie się w środę, dnia 13 bm. Spęd bydła racicowego z powodu panującej pryszczycy zakazany.

Z WIELKOPOLSKI

Jarocin

Agencję Kurjera Poznańskiego przejął z dniem 1 stycznia b. r. p.

Maciej Nejczyk

w domu p. C. Kempńskiego
Jarocin, Rynek 18
skład zegarmistrzowski.

Zamówienie oraz przedpłatę na **styczeń** i dasze miesiące, prosimy skutecznie tylko u p. **M. Nejczyka**. Powyższa agencja a przyjmuje abonament i ogłoszenia po cenach oryginalnych bez żadnych dopłat.
Dostawa jeszcze tego samego dnia.

Oborniki. (Uroczystość wigilijna.) W sanatorium dla płucno-chorych w Kowanówku odbyły się uroczystości wigilijne i sylwestrowe w podniosłym i miłym nastroju, tak ważnym dla chorych, przebywających w tego rodzaju lecznicach. We wigilię Bożego Narodzenia zgromadzili się chorzy, lekarze i personel pielęgniarski w pięknie udekorowanej jadalni męskiej, poczem po wspólnej modlitwie i przemowie podniosłej ks. wikaryusza Wolnego z Obornik, nastąpiło tradycyjne dzielenie się opłatkiem, a następnie odśpiewanie kolend i produkcja muzyczna kuracjuszy. We wieczór sylwestrowy odbyła się zabawa towarzyska, poprzedzona przedstawieniem amatorskim, wykonanem przez pacjentki i pacjentów Zakładu pod dzielnym kierownictwem p. J. Biernackiego z Torunia, który nakładem wielkiej pracy zorganizował ten nader udatny wieczór. Wyróżnił się poza tem pp. Baek i Kompalla, jako pianiści, a pp. Wesółowska, Brodnicka, Grzyb, Lenka i Kaatz, jako wykonawcy obrazu scenicznego „Brzytwa swatę”. Nie zapomniano też o zarządzie Ubezpieczalni Krajowej w Poznaniu, któremu wystano zbiorowe życzenia noworoczne na ręce zastępcy jej dyrektora, p. radcy Wybieralskiego, a przesyło 70 złotych zebrano na istniejący w Zakładzie fundusz do walki z gruźlicą im. dr. Walentego Janikowskiego, który, jako dyrektor sanatorium, poza lekarską sumienną pracą stara się o wewnętrzną harmonję w środowisku chorych i o duchową godziwą dla nich rozrywkę. (z)

Rogoźno. (Przedstawienie.) W niedzielę, dnia 3 bm. Stow. Dzieciątka Jezus urządziło w sali Hotelu Polskiego przedstawienie na rzecz misyj zagranicznych. Dzieci Stow. odegrały udatnie dwie sztuki p. t. „Betleem afrykańskie” i „Święta Germane”. (Oplatek.) Stow. Młodych Polek urządziło w ub. niedzielę dla członkiń i gości „oplatek”, połączone z rozmaitemi niespodziankami. Całość wypadła dobrze. (Komitet Rodzicielski.) Na walnym zebraniu Komitetu Rodzicielskiego przy gimnazjum im. Przemysława w Rogoźnie,

wybrano dotychczasowy zarząd z tem, że w miejsce p. Koczrowskiego wybrano p. Pepkę. Poza tem do zarządu kooptowano p. Stankiewiczówną i p. Wierzbanowską. W czasie obrad zatwierdzono cały szereg spraw organizacyjnych.

(Gwiazdka dla biednych.) Tradycyjnym zwyczajem odbyła się w sali Hotelu Polskiego uroczystość gwiazdkowa dla biednych miasta Rogoźna. W czasie uroczystości okolicznościowe podniosłe przemówienie wygłosił ks. dziekan Pomorski. Po odśpiewaniu przy pałacej choinece kolend, obdarzono około 120 osób podarkami praktycznymi oraz towarami spożywczymi.

(Nieszczęśliwy wypadek.) Wskutek gołodzi panującej na ulicach Rogoźna, p. Klinkowski upadł tak nieszczęśliwie, że zwichnął sobie nogę. Pierwszej pomocy udzielił nieszczęśliwemu jeden z miejscowych lekarzy.

(Wykład.) W sali Hotelu Polskiego p. dr. Woźny, kierownik Stacji Opieki nad Matką i Dzieckiem, wygłosił interesujący odczyt p. t. „Racjonalne odżywianie i wychowanie niemowląt”. Prelegenta obdarzono oklaskami. (ske)

Stęszew. (Przedstawienie teatralne.) W drugie i trzecie święto Bożego Narodzenia urządził tutejszy Klub Sportowy „Lipno” przedstawienie teatralne. Odegrano „Królów przedmieścia”, melodramat w 5 aktach. Amatorzy wywiązali się ze swych ról doskonale i zdobyli zastępnio oklaski.

(Ze Stow. Młodych Polek.) W dniu 3 bm. urządziło tutejsze Stowarzyszenie Młodych Polek uroczystą wieczornicę, połączone z dzieleniem się opłatkiem. Uroczystość zajął ks. patron Stachowiak; w pięknym swem przemówieniu wskazał ks. patrona na cele i zadania młodej Polki. Nastąpiły deklamacje i popisy chórowe. (kw)

Śmigiel. (Osobiste.) Ks. radca Kolasziński, proboszcz z Górk Duchownej, został mianowany dziekanem dekanatu śmigieleńskiego.

(Świętokradztwo.) W dniu 1 b. m. wtrągnieli złodzieje do tutejszego kościoła parafjalnego i usiłowali rozbić skarbonki, co jednakże im się nie udało, bo zostali spłoszeni. (mk)

Barcin. (Nowe placówki.) Pp. Cwiklińska oraz Krysztosiak otworzyli przy ulicy 4 stycznia skład towarów kolonialnych.

Teatr.) Tow. Kolejarzy urządziło 3 bm. przedstawienie teatralne. Zagrano sztukę p. t. „Posiew wolności” oraz komedijkę „Kajcio”. Przedstawienie było bardzo udatne.

(Gwiazdka.) Tow. Żeńskiej Samopomocy obdarzyło 180 dzieci odzieżą, bielizną i lakociami. Tow. wydało na cele gwiazdki około 600 zł. Do zebranej pod choinką działwy przemówił serdecznie ks. prob. Nowicki. (Es)

Borek. (Z Koła Czerw. Krzyża.) Zaledwie pół roku istniejące Koło Czerw. Krzyża w Borku, filja oddziału koźmińskiego, dwukrotnie zaznaczyło jawnie swoją działalność przez imprezę dochodową wspólnie z Komitetem Miejskim, urządzoną na rzecz powożan na Wileńszczyźnie, a obecnie przygotowuje się na cele wyłącznie czerwono krzyżskie wieczorek, d. 10 stycznia z występami wokalno-muzycznymi i dancinsem; przygrywać będzie muzyka orkiestry wojskowej z Leszna. Impreza ta cieszy się dużym zainteresowaniem.

RUCH W TOWARZYSTWACH

Baczność 10-tacy. W ostatniej chwili przypominamy o zebraniu Tow. b. żołnierzy 10 Pułku Strzelców Wlkp. (68 pułk piechoty), które odbędzie się dzisiaj o godz. 19,30 w lokalu zebrań p. Kozłowskiemu, ul. Fr. Ratajczaka 17. Na porządku obrad sprawy Krzyży Niepodległości, o której zreferuje wiceprezes Jan Walter, nast. referat por rez. Otworowskiego. O liczny udział proszą Zarząd.

K. S. „Sparta”. Roczne walne zebranie odbędzie się w sobotę, dnia 9 bm. o godz. 20 w lokalu p. Tomikowskiego, przy ul. Szamarskiego 18a.

Chór Kościelny Poznań - Jeżyce. Doroczna uroczystość łamania opłatka odbędzie się w sobotę 9 bm. o godz. 19,30 w salce parafjalnej.

Tow. Hodowców Gołębi Pocztowych „Kanonier”. Walne zebranie odbędzie się 9 bm. o godz. 19 na sali p. Zielińskiego w Urbanowie. Zebranie zarządowe 9 b. m. o godzinie 18.

Chór Kościelny Poznań - Jeżyce. Doroczna uroczystość łamania opłatka odbędzie się w sobotę dnia 9 bm. o godzinie 19,30 w salce parafjalnej.

Kółko Humorystów „Feluś”. Plenarne zebranie odbędzie się w sobotę, dn. 9 bm. w lokalu p. Figla, Wierzbicie 27.

Związek Inwalidów Cywilnych Koło Jeżyce. Walne zebranie odbędzie się w niedzielę 10 bm. o godz. 15 w sali p. Suszki, ul. Bukowska 23.

Kat. Tow. Robotników Polskich przy Farze. Zebranie odbędzie się w niedzielę 10 bm. o godz. 15 na sali OO. Jezuitów. Msza św. odbędzie się tegoż dnia o godzinie 8 w kościele farnym.

Związek Instalatorów, Blacharzy i Monterów. Roczne walne zebranie dnia 10 bm. o godz. 11 w sali zebrań p. Ograbowicza przy ul. Ślusarskiej 6. W razie niestawienia się dostatecznej ilości członków, zebranie odbędzie się pół godziny później bez względu na ilość członków.

Samorząd Czeladniczek (abs. szk. dokszt.). Zebranie plenarne odbędzie się

dnia 10 bm. o godzinie 10 w szkole powszechnej (w auli III p.) przy ul. św. Marcina 35. Obecność wszystkich członków obowiązkowa.

Kat. Tow. Rob. Polskich Poznań-Tum. Roczne walne zebranie odbędzie się w niedzielę 10 bm. o godz. 15 na sali Domu Katolickiego na Śródcie. W kaste lokalnej jest platny wypadek 76.

Związek Cechowych Czeladzi Cielielskich na Wlkp. w Poznaniu. Roczne walne zebranie odbędzie się w niedzielę 10 bm. o godz. 11 w lokalu p. Koniecznego, ul. Masztalarska 2.

Koło Śpiewu im. Moniuszki. Roczne walne zebranie odbędzie się w niedzielę 10 bm. o godz. 17 w sali „Boulevard”.

Koło Muzyczno-Sceniczne „Dzwon” Poznań-Jeżyce. Walne zebranie odbędzie się 10 bm. o godz. 17,30. Przed walnym zebraniem odbędzie się plenarne o godzinie 16 w sali p. Jaszyska przy ul. Kraszewskiego. Po zebraniu wieczorek.

Konstytucyjne zebranie Związku Inwalidów Cywilnych odbędzie się w niedzielę 10 bm. w sali p. Kubinka, Górna Wilda 88. Referent przybędzie z Centralnego Zarządu.

Tow. Powstańców i Wojaków Poznań - Dębiec. W niedzielę 10 bm. o godzinie 12 odbędzie się roczne walne zebranie w lokalu zebrań przy ul. Wspólnej 15, a nie, jak poprzednio podano, 9 bm.

Tow. Braterstwo Poznań Wilda. Zebranie plenarne odbędzie się w niedzielę 10 bm. o godz. 16 w lokalu p. Grotowskiego, Dolna Wilda 71.

Centralny Związek Zawodowych Ogrodników, Oddział Wielkopolski. Miejsieczne plenarne zebranie odbędzie się w niedzielę 10 bm. o godz. 18 w lokalu p. Jarockiej, ul. Masztalarska 8.

Poznański Klub Bokserski. Zebranie plenarne odbędzie się w poniedziałek, 11 bm. o godz. 20 w sali Strzelnicy Małokalibrowej, ul. Fr. Ratajczaka. Na zebraniu nastąpi rozdanie świadectw kurssystem.

Kat. Tow. Rzemieślników Polskich w Poznaniu. Zebranie odbędzie się w poniedziałek 11 bm. o godzinie 20 na sali Domu Królowej Jadwigi. Na porządku obrad przyjęcie budżetu na rok 1932. — Biblioteka otwarta w niedzielę o godzinie 12 do 13. Wejście z ul. Szewskiej.

Tow. Gór. Pokojowych w Poznaniu. Roczne walne zebranie odbędzie się w środę 13 bm. o godz. 20 u p. Beyerowej, plac Bernardyński 1.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: Korpus podoficerów 7 p. Strzelców konnych 46,50 zł; — N. N., Strzałkowo 17 zł; — H. Skorupska z podziękowaniem za otrzymane łaski 2,50 zł; — N. N. z podziękowaniem za otrzymane łaski z gorącą prośbą o zdanie egzaminu przez starszą córkę i o dobrą posadę dla młodszego 10 zł; — Ed. Suszczyński 2 zł; — N. N. 11,05 zł; — razem z poprzednio pokwitow. 887,45 zł.

Na chleb św. Antoniego: S. H. procent od pensji 5 zł.

KSIĘGI STANU GYWILNEGO

Zgony:

Józefa Blochowna, Bona, 23 l. Kazimierz Fintzel, asesor woj., 34 l. Paulina Karpińska z d. Muellerówna, 66 l. Bernard Grzechowiak 9 m. Gabryela Garnecka 5 m. Władysław Węcłowski 8 godz. Wiktoria Sygnea z d. Sobkowiak, 25 l. Jan Kujawa, robotnik, 24 l. Józefa Korzan z d. Protesowicz, 42 l. Marjan Sron, mechanik, 22 l. Bożena Kania 12 dni.

Teatr Polski

DZIŚ — „Bądź moim stryjem” — Premiera. Sobota, 9. 1. o godz. 16 „Sarajewo 1914”. Sobota, 9. 1. o godz. 20 „Bądź. moim stryjem”. — Nowość. Początek o godzinie 8 wieczorem Bilet wcześniej do nabycia w kaste Teatru Polskiego.

Teatr Nowy

DZIŚ — „Awantura w raju”. Sobota, 9. 1. „Awantura w raju”. Niedziela, 10. 1. o godz. 3,30 po poł. „Kot w butach” — bajka dla dzieci. Niedziela, 10. 1. o godzinie 8 wiecz. „Awantura w raju”.

Teatr „Uśmiech”

DZIŚ — „Cnotliwa Zuzanna”. Sobota, 9. 1. „Biały mazur” — Premiera — Nowość. Niedziela, 10. 1. o godzinie 3 po południu „Jaś i Małgosia”. Niedziela, 10. 1. o godzinie 8 wieczorem „Biały mazur”.

Teatr Objazdowy

pod kierownictwem Wł Brackiego „Kajzer” — Macieja Wierzbnińskiego
DZIŚ — Łabiszyn. Sobota — Barcin. Niedziela — Pakość.

Teatr Wielki — Koncerty symfoniczne

Niedziela, 10. 1. XIII koncert symfoniczny — Solista: Alfred Hoehn — dyr. F. Nowowiejski. Środa, 13. 1. Wielki Koncert Symfoniczny. Dyrygent: Br Wolfstal — soistka Gertr. Konatkowska.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

MUZYKA POLSKA NAD LEMANEM

Lozanna, Genewa i „dobre miasto Morges” — Z hotelu klinika — Muzyka w konserwach — Kult Chopina rośnie — Kurs chopinowski w Genewie — Znów kolenda.

Lozanna, 5 stycznia.

Sezon artystyczny nad Lemanem jest obecnie w pełnym rozwoju. Koncerty, odczyty, wystawy obrazów, przedstawienia teatralne w Genewie, Lozannie, nie wyłączając „La bonne ville de Morges” (jak miasteczko to nazywały właścicielki Morges z przyległościami), wskazują na ożywione tempo życia intelektualnego tej części Szwajcarii. Wprawdzie frekwencja publiczności na koncertach nawet sławnych przejezdnych solistów (wieczory symfoniczne stanowią wyjątek) nie zawsze odpowiada wartości artysty i wymaganiom jego impresarja, ale zjawisko to opinia przypisuje jednogłośnie magicznemu słowu: kryzys.

Powodem owego kryzysu publiczności koncertowej na terenie tutejszym jest głównie mały procent cudzoziemców, którzy w latach przedwojennych, kiedy wszędzie było drogo a w Szwajcarii tanio, zapewniali tak podczas zimowego jak letniego sezonu tłumnie różne Beau-Rivage i Palast-Hotele. Dzisiaj — wobec braku gości priklad same hotele; ostatnio jeden z paradniejszych, Hotel Cecil (podczas wojny siedziba „Komitetu pomocy dla Polaków w Szwajcarii”) zamieniony został na... prywatną klinicę. W czasach przedwojennych, poza rodzinami cudzoziemców bawiącymi w hotelach, pełno było w obrządkach i świetnie urządzonych pensjonatach uczących się dziewcząt z całego świata; połowa z nich przynajmniej uczyła się muzyki. Dzisiaj, wobec chwiejących się najpotężniejszych walut, wobec istotnych kryzysów przemysłowych we wszystkich prawie częściach świata, ilość eleganckich turystów oraz uczące się w Szwajcarii młodzieży zmalała niepomiernie; panienki zaś przyjeżdżające na studia przywożą przede wszystkim ubrania sportowe a zamiast teczki z Ttiudami Czerwonego lub Kramera elegancką walizkę z gotową już muzyką „w konserwach”, jak ktoś dowcipnie nazwał płyty gramofonowe.

Mimo to artyści nie dają za wygraną i koncertują w dalszym ciągu. W Lozannie, która ma trzy razy mniej mieszkańców niż Poznań, nie ma dnia, żeby nie było poważnego i zajmującego koncertu; z polskich wirtuozów dali się słyszeć w Lozannie, w bieżącym sezonie: Artur Rubinstein i Helena Morshynówna. Rubinsteina znają tutaj dobrze i cenią wysoko, to też koncert jego wypełnił liczną salę koncertową „Maison du peuple”, a sukces i krytyki bardzo pochwalne oddały sprawiedliwość jego pierwszorzędnym wirtuozowskim przymiotom. Helena Morshynówna, nieznaną dotychczas zupełnie w Lozannie, zdobyła sobie wstępny bojem ogólne uznanie grą opanowaną siłą i wyrazistą o dużym technicznym wyrobieniu. Koncerty naszych wirtuozów miały jedno wspólne charakterystyczne znamię: obydwie kończyły się Polonezem As-dur Chopina! Nazwiska: Karola Szymanowskiego („Studnia Aretuzy”) i Henryka Wieniawskiego (Polonez) umieszczone były w programie koncertu — jednego z najświetniejszych francuskich skrzypków Jakóba Thibaud.

Wracając do Chopina, należy podkreślić, że mimo zmieniających się niemal co roku stylów nowoczesnych w muzyce, dzieła jego trwają i kult nie słabnie. Nie ma pianisty, któryby w swym programie nie poświęcił mu paru numerów; sztuka jego góruje ponad przemianami stylów i ponad „walką klas”. Jednym z symptomatów tego nieśląbnącego kultu jest fakt, że konserwatorium genewskie otworzyło w tym roku publiczny kurs obejmujący szereg wieczorów (poniedziałkowych) poświęconych wyłącznie analizom i interpretacji całości twórczości Chopina a prowadzony przez doskonałą pianistkę panią Marję Panthès. Na marginesie „niejako owego kursu” urządzonym został przed dwoma tygodniami, wspólnym staraniem dyrekcji konserwatorium oraz genewskiej sekcji Szwajcarskiego Towarzystwa Muzycznego, wieczór poświęcony Sonatom Chopina na którym do wygłoszenia odczytu o tych dziełach zaproszono niżej podpisanego — przy-

czem p. Panthès odegrała trzy Sonaty Chopina. Odczyt znalazł w prasie genewskiej przedewszystkiem („Journal de Genève”) bardzo przychylny przyjęcie; sprawozdawca (p. R. Vuataz) przyznał rację moim wywodom w których musiałem zwalczać liczne dotychczasowe ujemne sądy i niecisłe analizy Sonat Chopina — znajdujące się w świetnych zresztą pod wielu względami pracach pedagogicznych niedawno zmarłego dyrektora Scoli

Cantorum V. L'Indy lub pianistki Blanche Selva.

A kolendy nasze nie przestają się cieszyć powodzeniem wśród tutejszych dyrektorów towarzystw śpiewających; przed paru tygodniami widniała znów na programie jednego z miesięcznych chórow w Morges kolenda „Lulajże Jezuniu” w pięknym układzie Niewiadomskiego.

Dr. Henryk Opiński.

ŻYCIE KULTURALNE

NOWY PRZYTULEK DLA PLASTYKI

Z Warszawy donoszą nam:

Pawilon wystawowy przy ul. Królewskiej, o którego zbudowaniu przez Instytut Propagandy Sztuki donosiliśmy pokrótce, miesiąc „Salon Zimowy”, zorganizowany przez tę instytucję. Pokaz jest interesujący i utrzymany na wysokim poziomie. Zdaje się, że Instytutowi o to idzie przede wszystkim, aby wystawa nie była jakimiś mixtum compositum z prac istotnie wartościowych i z przeciętności albo z miernot. Tak zapelnione sale dezorientują tylko patrzającego i pod tym względem dużo nasza „Zachęta” nagrzęszyla. Chcąc gust publiczki wykształcić i podnieść trzeba ustalić poziom, poniżej którego sztuki już niema. Nie o kierunki artystyczne idzie, ale o jakość twórczą w każdym dowolnym kierunku „Knot” może być równie dobrze naturalistycznym jak formistycznym — i na odwrót. Wielką zasługą było krakowskiemu „Sztuki”, że za przewodem nieodwołanego Stanisławskiego ustaliła na swoich wystawach takie kryterium poziomu (wymierzonego wysoko nad przeciętnością). Dla tego wystawy „Sztuki” tyle się do podniesienia kultury plastycznej u nas przyczyniły. Instytut Propagandy Sztuki idzie po tej samej linii i ma rację.

Tak i w Salonie Zimowym spotykamy zarówno formizm, reprezentowany przez Czyżewskiego, Niesiołowskiego, Witkowskiego, Roguskiego, Winklera, Hryniewskiego i in. jak realizm Pruszkowskiego, Kowarskiego, Stanisława Czajkowskiego, Karpińskiego, obok stylizowanych na znany sposób akwarel Skoczylasa i post-impresjonistycznej przeważnie grupy „kapistów”, o której już przedtem wspominałem (są to byli uczniowie Akademii krakowskiej którzy studjowali w Paryżu, w tamtejszym oddziale Akademii).

Poziom — należy powtórzyć — jest nader poważny. Jeżeli nowy pawilon sztuki pobudzi „Zachęta” do emulacji (jak mówi o tem prof. Skoczylas we wstępie do katalogu) to niechże emulacja ta objawi się właśnie w pilnowaniu poziomu. Salon Zimowy dał dobry przykład.

T. W.

NAUKA

Lwowskie Tow. Anatomiczno-Zoologiczne odbyło posiedzenie z odczytami prof. dr. J. Markowskiego pt. „Z rozwoju opon mózgowych”. doc. dr. T. Marciniak pt. „O braku wrodzonym kości strzałkowej u człowieka”. i dr. M. Kostawieckiego pt. „Nowa metoda barwienia tkanek szkieletotwórczych”.

TEATR

Nowy Romalns. Z Paryża donoszą nam: Autor znanego i w Polsce „Knocka”, oraz obdarzonego wielkim sukcesem przeobrażenia z powieści „Donogoo-Tonka”, wystawił w tym samym teatrze Pigalle, co „Donogoo”, nową sztukę p. t. „Zamaskowany król” („Le roi masqué”). Sukces tym razem nie przyszedł. Tekst przypomina, zdaniem wielu krytyków, raczej libretto operetkowe niż komedję, zawiera niepotrzebne sliškości i tylko w epizodycznych figurach jest godny „normalnego” Romainsa. Jest to zresztą pierwszy „four” tego utalentowanego autora, który pogłębieniem i oryginalnością góruje wysoko nad zwykłymi dostawcami teatralnymi, jakich we Francji wielu. (tp)

MUZYKA

Papini jako librecista. Z Rzymu donoszą nam: Muzyk florencki Vito Frazzi wykończył operę „Król Lear”. Osobliwością jest to, że tekst wykroił z Szekspira i przystosował do opery nikt inny jak Giovanni Papini, słynny dzisiaj myśliciel i pisarz. „Król Lear” będzie wystawiony w przyszłym sezonie, prawdopodobnie w La Scali lub w rzymskim Teatrze Reale. (rm)

RUCH REGIONALISTYCZNY

„Gryf” bydgoski. Z Bydgoszczy donoszą nam: Kółko literackie przy Liceum Handlowym w Bydgoszczy zaczęło wydawać kwartalnik, noszący tytuł „Gryf”. Między artykułami młodzieżowymi piór znajdują się także urywki regionalne, np. szkic o zwyczajach w czasie świąt Bożego Narodzenia między ludem ziemi chełmińskodobrzyńskiej. Pisemko ma rozliczne działki, aż do sportowego włącznie i będzie kiedyś miłą pamiątką dla swoich redaktorów i czytelników, zwłaszcza gdy zwróci się ile możności ku sprawom regionalnym. (br)

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Madonna Rafaela wywieziona do Ameryki. Z Paryża donoszą nam: W Nowym Jorku wystawiono, z dochodem na rzecz bezrobotnych, nowoprzywiezione z Berlina dzieło Rafaela: Mandonnę z Dzieciatkami. Obraz ten uchodził za zaginiony przeszło od półtora wieku. Ma on 60 cm. wysokości, należał niegdyś do rodziny Peruzziich we Florencji, a zaraz po namalowaniu był własnością księcia Urbino. Za obraz Rafaela był uznany przez dwóch uczonych niemieckich jeszcze przed odrestaurowaniem. Gdy prof. Ruhemann z Kaiser Friedrich Museum w Berlinie jął się odnowienia, z pod przemalowań ukazał się podpis Rafaela. Jest to szósty z rzędu obraz Rafaela, wywieziony do Ameryki. (p m)

SZCZERBIEC I TRZY KORONY

Z Krakowa donoszą nam:

Na srebrnej hermie św. Zygmunta w katedrze plockiej znajduje się korona piastowska. Dwie takie zdobią słynny krzyż w skarbcu katedralnym wawelskim. Badano je już wielokrotnie ze stanowiska historii sztuki, aby dociec ich pochodzenia. Obecnie zajął się nimi, równie jak Szczęrbecem prof. dr. Marjan Morelowski i na posiedzeniu komisji historii sztuki w Polskiej Akademii Umiejętności zdał sprawę ze swych dociekań, ujętych w pracę p. t. „Zabytki insygnialne i kościelne XII wieku, związane z Bolesławem Kędzierzawym i ze szkołą Godefroid de Claire”.

Trzy te pamiątki zestawil prof. Morelowski z grupą zabytków z nad Sambry i Mozy, której twórcą jest nieznan z nazwiską mistrz, współczesny Godfrydowi de Claire. Ten ostatni artysta stworzył całą szkołę, nazwaną jego nazwiskiem, do której i ów nieznan mistrz musiał należeć. Otóż wspomniane korony są tak skomponowane, że nie ulega wątpliwości, iż pozostają w bezpośrednim związku z warsztatami Godfryda de Claire i owego nieznanego mistrza. Prof. Morelowski wyciąga stąd, poparty obszernymi dowodami, wniosek, że korony zdobiące krzyż skarbcza katedry krakowskiej i korona plocka na hermie były wykonane przez uczniów szkoły Godfryda de Claire dla Bolesława Kędzierzawego i jego żony.

Co do Szczęrbca, to prof. Wł. Semkowicz przeprowadził nad nim — na prośbę prof. Morelowskiego — studia paleo- i epigraficzne. Wyniknęło z nich, że litery na Szczęrbcu mają cechy, wskazujące na ich pochodzenie z czasów Bolesława Kędzierzawego. Szczęrbec nie zdradza cech szkoły Godfryda de Claire, ale raczej wskazywałby na sztukę westfalsko-nadrenską z XII wieku, bliską szkole z Paderborn. W każdym razie uważa prof. Morelowski za stwierdzone, że zarówno szczęrbec jak dwie korony krakowskie są to pamiątki po Bolesławie Kędzierzawym. Korona plocka, jeżeli nie jest również współczesną, to w każdym razie pochodzi z czasów nie o wiele późniejszych. K. T. I

VARIA

Eliza Radziwiłłówna. W ostatnim zeszycie „Ilustracji Polskiej” zamieszcza dr. A. Wojtkowski ciekawy feljeton, stręczący historię miłości Elizy ks. Radziwiłłówny, córki Antoniego Radziwiłła, namiestnika W. Ks. Poznańskiego, do księcia Wilhelma Pruskiego, późniejszego cesarza niemieckiego. Tej historii poświęcona jest książka Kurta Jagowa p. t. „Wilhelm und Elisa, die Jugendliebe des Alten Kaisers”, wydana niedawno w Lipsku. Udośpienie prywatnego archiwum Hohenzollernów pozwoliło dotrzeć do różnych dokumentów i pamiątek, obrazujących dzieje tej miłości. Małżeństwo z księżniczką niepanującego rodu pozbałoby księcia Wilhelma i jego potomstwo praw do tronu. Próbowano znaleźć jakieś wyjście, jak np. zaadoptowanie ks. Elizy przez któregoś z panujących monarchów. Ale gdy te drogi zawiodły, Wilhelm, mając do wyboru miłość lub tron, wybrał te ostatni i ożenił się z księżniczką wejmarską. Po kilku latach księżniczka Eliza spotkał druci zawod miłosny, zrewanie narzeczeństwa z ks. Schwarzenbergiem. Zmarła na suchoty w roku 1833. Pochowano tę Wielkopolankę, która miała zostać cesarową Niemiec, w podziemiach katedry poznańskiej, później przeniesion owtóki do Antoniana. Interesujący feljeton zdobną podobizny starych sztychów i portretów. (tk)

SZKOŁA I ŻYCIE

JĘZYKI SŁOWIAŃSKIE W SZKOŁACH POLSKICH

W najnowszym numerze „Neofilologa” zajął się dr. Józef Gołąbek nauczaniem języków słowiańskich w szkołach polskich. Dr. Gołąbek popiera inicjatywę „Polskiego Towarzystwa Wydawców Książek”, które zwróciło się do Ministerstwa W. R. i O. P. zapytaniem, czy nie należałoby do kursu szkół polskich wprowadzić także języki słowiańskie. Ministerstwo zasadniczo nie sprzeciwiło się temu. W przyszłym planie nauczania, zdaniem dr. Gołąbka, uwzględnić by należało język rosyjski, czeski i serbsko-chorwacki, jako przedmioty nadobowiązkowe w wymiarze jednej do dwóch godzin tygodniowo, przez 3 lat (w sumie około 150 godzin). Celem nauki byłoby zdobyć umiejętność swobodnego czytania i porozumiewania się w jednym z tych trzech języków. Nauka odbywałaby się w grupach (nie według klas). W miastach uniwersyteckich można by zgrupować uczniów kilku szkół a nauki udzielałby lektorzy uniwersytetów; w mniejszych miastach zapewne znajdzie się wśród nauczycieli ktoś, kto jeden z języków słowiańskich zna. Korzyści wynikające z nauki języków słowiańskich same rzucają się w oczy.

W tym numerze „Neofilologa” znajdujemy artykuł prof. Z. Lempiańskiego o Gundolfie, oraz obfity dział recenzyj, głosów czytelników, dział z „praktyki dla praktyki” (czasopisma, jako pomoc przy nauce jęz. nowożytnych), wreszcie rezultaty konkursu Książnicy Atlas na 2 serję Biblioteczki niemieckiej.

A. J.

Jak uczyć języka polskiego? Wspomniany już kilkakrotnie w Dziale Kultury i Sztuki dwumiesięcznik „Polonista” przyniósł cały szereg ciekawych artykułów o nauczaniu języka polskiego. Janina Wuttkowa pisze o czytelnictwie dzieci na podstawie szeregu wypowiedzeń się samych dzieci. Pociągający objaw, że na pierwszych 5 miejscach przynajmniej ilością głosów znalazły się dzieła Sienkiewicza. Dr. Tyc pisze o polskich czytelnikach w szkołach powszechnych; na baczniejszą uwagę zasługuje przede wszystkim rozprawka dr. Zofji Niemojowskiej-Guszczynskiej, która w swej „próbie realnego rozwiązania zagadnienia polonistyki w szkole średniej”, podaje bardzo ciekawy plan nowego rozłożenia materiału naukowego dla wyższego gimnazjum; zagadnienia, w ścisłym związku z pracą historyka. Dalsze artykuły o wypracowaniach pisemnych, o współpracy polonisty z nauczycielem przedmiotów pedagogicznych, wreszcie obszerny dział sprawozdań i informacji — dają każdemu nauczycielowi bogaty materiał do przemyślenia i prób stosowania. (J. W.)

Jutro PRAWO RIPOLINU, CZYLI SOŁON Z GANOSSY

przez dr. Lecha Niemojowskiego

Pisma nadesłane

„Zaranie Śląskie”. Zesz 3-4. Treść: A. Fierla: „Boże Narodzenie” — Dr. R. Polak: „Przemówienie na Akademii śląskiej”. — Ks. J. Londzin: „Stroje ludowe” — F. Popiołek: „Pierwsze czasopismo polskie na Śląsku”. — W. Karger: „Niezanny portret Jerzego Trzanowskiego”. — R. Ochman: „Józef Bożek, zapomniany wynalazca śląski”. — J. Koraszewski: „Ks. Jan Dzierżoń”. — G. Morcinek: „Człowiek”. — Ks. E. Grim: „Ondraszkowe wesela”. — F. Popiołek: „Z przeszłości szkolnictwa polskiego w Cieszynie”. — M. Gładysz: „U progu epokowego dzieła”. — Ks. A. Buzek: „Z archiwum zboru ewangelickiego w Cieszynie”. — J. Zahradnik: „Goryczka i ostróżka”. — W. Krzaczek: „Rekwizycja szperek”. — A. Fierla: „O gorolu Brzeka”. — Recenzje i sprawozdania — Materyjały. — Kronika. — Pieśni i tańce ludowe. — Adr. Red. Cieszyń, ul. Stalmaxa 14.

„Filomata”. Nr. 37. Treść: M. Pistolówna: „Ostia”. — A. Rapaport: „Goście u Xenophonta”. — S. Koerner: „Pogadanki semasjologiczne”. — R. Ganszyniec: „Żywa starożytność. 6. Sortes Sanctorum”. — Bibliografja. — Własne drogi. — Saturatany.

„Ruch Charytatywny”. Nr. 12. Treść: „Słowo ciałem się stało”. — Dr. J. Koller: „Piękno miłosierdzia”. — B. Liebekowa: „Panie Miłosierdzia a Caritas”. — J. Jabloński: „Młodzi młodem”. — Br. Cezary: „Obrazy z ksiązek nieznanych”. — Z. K.: „Bezdomność w Polsce”. — Jur L.: „O czym się pisze?”. — Ks. J. Gaworzewski: „Św. Elżbieta”. — Wieści z kraju — Varia. — Wydawnictwa — Wychowanie — Adres Redakcji: Poznań, Al. Marcinkowskiego 22, III.

Gandhi u siebie w domu

Mahatma Gandhi osiadł na nowo w więzieniu angielskim w Poona, W Indjach wre i kipi, ale Gandhi w swej celi zachowa ten sam spokój, jaki cechuje go w życiu domowym i publicznym.

Tryb życia najwybitniejszego działacza Indyj, człowieka, którego sława i rozgłos obiegła świat cały, a imię znajduje się na ustach setek milionów przyjaciół i przeciwników, jest tak prosty i surowy, jak jego zasady życiowe i społeczne. Gandhi wstaje u siebie w domu o 4-ej rano, poczem odprawia godzinną modlitwę wraz z otoczeniem swem i uczniami. Dla odprawienia modlitwy i odśpiewania kilka wersetów z ksiąg religijnych udaje się Mahatma wraz ze swą żoną nad brzeg rzeczki czy strumyka. Wszyscy usługują sobie sami, sami czerpią wodę do mycia i do kuchni, sami piorą swe szaty. Wyjątków pod tym względem, niema żadnych, nawet goście, którzy odwiedzają licznie siedzibę Mahatmy w Santiniketan muszą sami się obsługiwać, stosując się w tem do zwyczajów miejscowych.

Gandhi nie czyni żadnych wyjątków w doborze swego otoczenia, o ile chodzi o kasty; w domu jego i w szkole znajdują się nawet parjasi, których dotknięcie uważane jest przez hindusów za nieczyste. Hindusowi, obserwującemu przepisy braminiów i rytuałów kasty, nie wolno pić ani jeść z naczyń, które dotknął swą ręką parjas, nie wolno mu nawet otrześć się o parjasa. To też parjasi, w celu odróżnienia ich od innych kast, muszą nosić odrębnego kroju i koloru szaty. Gandhi przełamał ten, datujący się od wieków zwyczaj, aczkolwiek ograniczył swój liberalizm w tym kierunku tylko do siebie i praktykuje go w granicach swego domu.

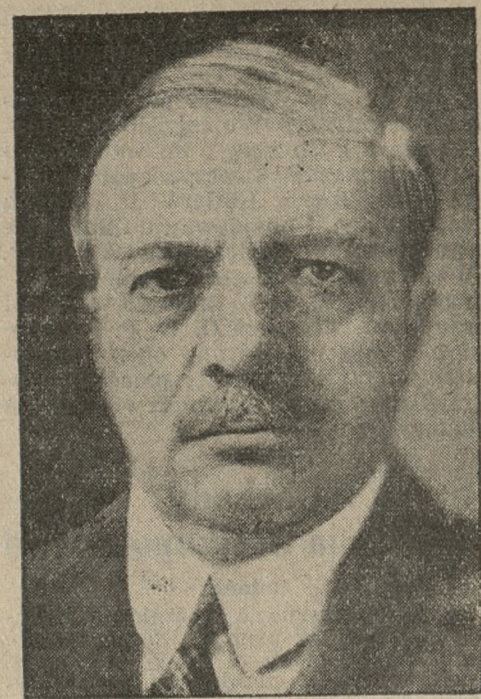
Wolny od zajęć czas spędza Gandhi przy kolowrotku, przedząc pilnie, co — jak twierdzi — pomaga mu w rozmyślaniach. Całe męskie i żeńskie otocze-

nie Mahatmy poświęca obowiązkowo sporą część dnia na przedzenie, gdyż w programie społecznym Gandhiego wyrugowanie maszyn tkackich i wprowadzenie nanowo pracy ręcznej w tkactwie stanowią jeden z kardynalnych punktów i ma się przyczynić jego zdaniem do odrodzenia gospodarczego wsi hinduskiej, a zarazem do zatamowania importu tkanin z zagranicy.

Niedaleko od domu, w którym mieszka Gandhi, znajduje się wyższa szkoła, kolegium, w którym Mahatma kształci swych wychowanków, przyszłych działaczy i propagatorów ruchu swaraji (swaraj — niepodległość). Gandhi przemawia i wyklada zwykle w narzeczu ludowym dojerati, posługuje się jednak często angielskim, wszyscy bowiem jego uczniowie władają angielskim, jako wychowanki szkół średnich. Wychowanki szkoły Gandhiego działają po ukończeniu jej w kraju, w wsiach przeważnie, organizując wieśniaków i wpajając im zasady programu politycznego niepodległościowców.

Cały dzień Gandhiego, a jest on długi, wypełniony zostaje zajęciami, od wczesnego ranka do wieczora. Do siedziby Mahatmy zjeżdżają się ciągle delegaci z różnych dzielnic kraju, a nawet zwykli wędrowcy, jakich w Indjach tysiące, wreszcie sporo cudzoziemców - turystów zagląda przy okazji do siedziby wielkiego działacza, pragnąc go ujrzeć, pomówić z nim, czy to przez snobizm, czy też dla wyrażenia mu swych uczuć.

W zajęciach, związanych z działalnością polityczną, pomaga czynnie Mahatmie sekretarka jego, miss Slade, Angielka, córka admirała floty brytyjskiej, która stała się fanatyczną zwolenniczką ruchu niepodległościowego hinduskiego i towarzyszy Gandhiemu we wszystkich jego podróżach i rozjazdach po kraju.

Zmarły minister francuski spraw woj-skowych gen. Maginot, szczerzy przyja-ciel Polski.

cie Niepokalanie Początej Najświętszej Panny Marji, odnosi coraz większe sukcesy w walce o duszę młodzieży. W pierwszych szeregach katolickiego ruchu we Lwowie kroczy Sodalicia Marjańska Akademików. Bezwzględne wymaganiem i nakazem bieżącej chwili coraz jaśniej i dobitniej okazuje się potrzeba stworzenia ogniska i ośrodka akademickiego ruchu sodalicyjnego. Dlatego w marcu 1931 r. powstało we Lwowie Tow. Budowy Domu Sodalityjnego „Marianum”. W dobie ciężkiego kryzysu ekonomicznego budowa akademickiego Domu Sodalityjnego wydaje się być przedsięwzięciem bardzo trudnym i skazanym zgóry na niepowodzenie. Jeżeli uwzględnimy jednak, że Akademicki Dom Sodalityjny „Marianum” będzie nie tylko ośrodkiem i kuźnią ruchu marjańskiego we Lwowie i na Kresach Wschodnich, lecz także ogniskiem kultury katolickiej i polskiej, a dalej centrum katolickiej akcji społecznej, to wtedy „Marianum” staje się prawdziwą nowoczesną stacją kresową, z której wyjdą na bój o Polskę Chrystusowa, zagonyczy Chrystusa-Króla i Niepokalanej Bożej Rodzicielki. Sprawa więc budowy Domu Sodalityjnego nie jest i nie może być obcą katolickiemu społeczeństwu polskiemu, bo idzie tu o jutro naszej Ojczyzny, o Jej los. Im więcej będzie takich kuźni marjańskich w Polsce, tem spokojniej i ufniej będziemy mogli patrzeć w przyszłość Polski.

Adres T-wa Budowy Domu Sodal. „Marianum”: Lwów, plac Trybunalski 2. — P. K. O. Nr. 142.120. es-yn.

puszczy annamskiej, jaki jest tryb życia tubylczych plemion hinduskich — o tem każdy powinien się przekonać osobiście. Okazja, nadarzy się w najbliższą niedzielę. Znowu o godz. 16 w sali 17 Coll. Minus. Mnóstwo bowiem osób odeszło od kasy, nie dostawszy się już na salę.

Dodać należy, że odczyt nieprzerwanie był ilustrowany pięknymi i nastrojowymi przezroczkami, wykonanymi z osobistych zdjęć fotograficznych naszych podróżników. (B. K.)

Bilety w cenie zł 1,50 oraz 1,— do nabycia u Zygarłowskiego.

Dziś premiera

Dziś w Teatrze Polskim premiera „Bądź moim stryjem” świetnej komedji węgierskiego autora Földesy'ego. Wdzięczny temat, zwięźle ubrany w formę komedji pełnej sentymentu i humoru, będzie prawdziwą perełką repertuaru. Bohaterka komedji biedna urzędniczka „Kasia - Zabka” i jej perypetje podobne linia do „Myszy kościelnej” bawią i wzruszają miłą grą Niwińskiej, pełną serdecznej szczeroci. Idealną parę z Niwińską tworzy Kreczmar oraz Nowacki w roli stuprocentowego lwa o uczuciu serduszku. Resztę obsady stanowią Łukowska, Sawicka, Starawska, Sierska, Zarembina, Modzelewski, Oskard, Kwaskowski, Kordowski i Tylczyński. Staranna reżyserja Nury Młodziejowskiej. Sztuka ma zapewnione olbrzymie powodzenie.

Alfred Hoehn

sławny pianista wystąpi w koncercie symfonicznym Orkiestry stól. m. Poznania w niedzielę 10 bm, w Teatrze Wielkim. Zapowiedź koncertu symfonicznego niedzielnego wywołała wielkie zainteresowanie naszych melomanów, a to z powodu udziału na tymże koncercie wybitnego pianisty Alfreda Hoehna. Artysta ten należy bezsprzecznie do najwybitniejszych przedstawicieli gry fortepianowej, to też każdorazowy występ jego pozostawia długotrwałe silne wrażenia na słuchaczach. Alfred Hoehn odegra piękny koncert c-moll Mozarta i efektowną „Burleskę” Ryszarda Straussa. Z nowości usłyszymy wspaniałą Symfonię d-moll Zygmunta Stojowskiego, naszego wielkiego muzyka, zamieszkałego stale w Ameryce, którego nazwisko obok Paderewskiego i Józefa Hoffmana, sławne jest na drugiej półkuli świata. Koncert niedzielny, którym dyryguje prof. Feliks Nowowiejski rozpocznie się uwerturą do opery „Zaczarowany flet” Mozarta.

Roztargnienie kobiet

Kto bywa bardziej roztargniony, mężczyzna czy kobieta? Według sprawozdania pewnego wielkiego towarzystwa ubezpieczeniowego w Ameryce, odpowiedź na to pytanie jest bezwzględnie nieprzychylna dla płci pięknej. Stwierdzono bowiem, że towarzystwa asekuracyjne źle wychodzą na kobietach, i że w żadnym wypadku nie chcą już ubezpieczać aktorek na wypadek zgubienia klejnotów. W sprawozdaniu czytamy, że aktorki to najbardziej roztargnione istoty pod słońcem. Porzucają klejnoty gdzieś i dziwią się następnie, gdy nie mogą ich odnaleźć. Roztargnienie, to choroba wspólna wszystkim bez wyjątku kobiet. Codziennie bowiem się zdarza, że zdejmując np. pierścionki przy myciu rąk, zapominają włożyć je z powrotem na paluszki i tracą głowę, gdy zauważą zgubę. Największą pono część bizuterji na świecie ginie w ten sposób. Zdarza się również bardzo często, że kobiety zgłaszają zgubę drogocennych przedmiotów, twierdząc z całą stanowczością, że je zagubili w danym miejscu. Śledztwo przeprowadzone przez tow. ubezpieczeniowe stwierdza natomiast w większości wypadków, że „zagubione” przedmioty znajdują się bezpiecznie w domu, skąd w danym wypadku wogóle nie wyszły. S. F.

Nowy wynalazek dr. Dalena

Laureat nagrody Nobla, znakomity wynalazca szwedzki i kierownik zakładów „Gasaccumulator Comp.” w Sztokholmie, dr. G. Dalén, opatentował ostat-

nio nowy typ piecyka kuchennego „Aga”. Oszczędnościowe piecyki „Aga” do koksu lub do antracytu rozpalają się automatycznie i automatycznie zbierają popiół do specjalnych szufl. Piecyki służą zarówno do gotowania jak i do smażenia, pieczenia i grzania wody, przycem specjalny przyrząd pozwala regulować ich ciepło. W piecyku takim opał raz włożony spala się przez 24 godziny, zaś koszty opału nie wynoszą nawet w połowie kosztów kuchni elektrycznej lub gazowej.

Z różnych stron Polski

Rozkład marjavitizmu

(KAP) W jednym z ostatnich numerów marjawickiego „Królestwa Bożego na Ziemi” J. Kowalski ogłasza usunięcie 74 marjawitów. Swego czasu ogłosił już usunięcie stu kilkunastu osób. W ten sposób szeregi marjawickie rzędna i sekta rozkłada się coraz więcej.

Prace konserwatorskie w bazylice wileńskiej

(KAP) W bazylice metropolitalnej wileńskiej w dalszym ciągu trwają jeszcze roboty, podjęte w związku z konserwacją tej świątyni i dlatego w czasie świąt Bożego Narodzenia nie odbywały się w niej żadne nabożeństwa uroczyste.

Z ruchu sodalicyjnego we Lwowie

Rozwijający się coraz pomyślniej we Lwowie ruch w kierunku odnowienia i ożywienia życia religijnego w narodzie, życia opartego na głęboko umjowanym kul-

„W dżunglach Annamu”

W niedzielę, wobec tłumnie zgromadzonej publiczności inż. Tadeusz Perkitny wygłosił piąty swój odczyt z cyklu „Moja włóczega dokoła świata” p. t. „W dżunglach Annamu”.

Znakomity prelegent w słowach niezwykle żywych i barwnych przedstawił dole i niedole piątego etapu swej „włóczegi”. Zobaczyliśmy go tutaj wraz z przyjaciąłem Leonem Mroczyńskim jako naczelników jednej z pierwszych wypraw miernicznych w głąb dżungli Annamu.

A jakie niebezpieczeństwa i przeskody piętrzyły się na drodze dzielnych naszych podróżników - mierników, jak potężne wrażenie wywarła na nich dzika pierwotna potęga

Franciszka Laskowska

zakończyła życie dnia 8 stycznia 1932 r., po długich i ciężkich cierpieniach, przeżywszy lat 83.

Strapiona siostra i rodzina.
Pogrzeb odbędzie się dnia 11. bm., o godz. 14.30 z Zakładu św. Józefa na cmentarz staro-św. Marciniński.

Wielebnemu Duchowienstwu, Krownym, Przyjaciółom i Znajomym za liczne dowody współczucia, wieńce, kwiaty oraz laskawy współudział w oddaniu ostatniej przysługi, naszego najdroższego Zmarłego, & p. jw 2 297

Władysława Bąkowskiego

składamy najserdeczniejsze

Bóg zapłać!

Rodzina.
Poznań, 7 stycznia 1932 r.

Wolontarjusza

dobrego ekspedjenta, z lepszym wykształceniem szkolnym, do hurtowego i detalicznego handlu win **poszukuje się zaraz**. Zgłoszenia do „Par”, Al. Marcinkowskiego 11 pod 1,38

Pw 10 026-1.38

„MOULIN ROUGE”

Telefon 33-69 Kautaka 8/9.
W sobotę, 9 stycznia r. b.
BAL TOWARZYSKI
MOC NIESPODZIANEK
Ceny rewelacyjnie niskie.
Wstęp wolny! Początek o godz. 9 wiecz.

Pw 10 040-1.35

Poszukuje zastępstwa

młyna rejon. rejon mały. Zachodnia Małopolska. warunki płatności gotówka lub winkulacja bankowa. Wiadomość skrytka pocztowa 65, Zakopane.

Lekarz-weterynarz

Wielkopolanin, kawaler, pragnie się osiedlić. Łaskawe propozycje do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 12 717

Kazimierz Fintzel

Dnia 5 b. m. zmarł członek Towarzystwa naszego, & p. zw 12 723

Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 9. I. 1932. o godz. 2.30 po poł., z kościoła Szpitala Miejskiego na cmentarz parafji Bożego Ciała.
Tow. „Pielgrzym” pod wezw. Matki Bożej w Poznaniu.
Wypadek 196

Aresztowanie 12 komunistów

Na czele stał komunista Bames „urlopowany” z więzienia we Wronkach

Od około 3 miesięcy w Gnieźnie, Witkowie, Wrześni i okolicy rozwijała się intensywna agitacja komunistyczna. Po wsiach nawet na drogach wiejskich nieznanymi cyklami wzięli indywidua, przejeżdżające samochodami, rozrzucały ulotki komunistyczne. Raz po raz wywieszano nawet komunistyczne sztandary z wywrotowymi hasłami. Widać było systematyczną robotę, doskonale zakonspirowanej szajki, zorganizowanej wcale sprawnie. W cukrowni gnieźnieńskiej, agitacja wśród robotników była np. bardzo intensywna, rozrzucono ulotki, agitowano ustnie itp.

W końcu grudnia po zebraniu dowodów gnieźnieński wydział śledczy przystąpił do likwidacji szajki komunistów. Okazało się, że byli oni zorganizowani w komitet dzielnicowy Komunistycznej Partii Polski, komitet miejscowy i trzy jacejki. Wszystkie te władze komunistycznej organizacji zlikwidowano.

Na czele bandy komunistów stał głośny już agitator komunistyczny robotnik Jan Bames z Gniezna, który odsiadywał już karę twierdzy we Wronkach za agitację komunistyczną. Z więzienia Bames otrzymał urlop i czas ten wykorzystał na bardzo żywiołową agitację komunistyczną. Zarzucono macki komunistycznej organizacji wśród bezrobotnych, w zakładach różnych, a pojawiający się tam Bames wychwalał stosunki bolszewickie i występował jako namiętliwy wróg religji. Oprócz Bamesa aresztowano szewca, niejakiego Stanisława Zasadzkiego z Gniezna, który kierował technicznymi robotami komunistycznej organizacji. Trzecim wybitniejszym członkiem komitetu był robotnik Józef Kaczmarek, który był skarbnikiem. Rzecz szczególnie, że wpływał tam nawet dość regularnie składki.

Oprócz trzech wymienionych aresztowano jeszcze 9 osób w tem jedną kobietę. Wszyscy oni należeli do grona agitatorów bolszewickich. Są między nimi nawet mieszkańcy okolicznych wsi. Aresztowanych odstawiono do więzienia sądowego w Gnieźnie. Po aresztowaniu szajki komunistów nastąpi pewne uspokojenie w całej okolicy. Oczyszczenie okolicy Gniezna, Witkowa i Wrześni z elementu komunistycznego ma znaczenie nader doniosłe. (k)

Tow. Powstańców i Woj. w Mieścisku

W dniu 3 b. m. odbyło się w sali p. K. Przyborskiego walne zebranie Tow. Powst. i Woj. Do prezydium w. zebr. weszli druhowie: Leon Muszyński jako przewodniczący, Stef. Przyborski jako sekretarz i Stan. Widziński oraz Konrad i Stef. Marczyński jako ławnicy. W obszernym sprawozdaniu za rok 1931 przedstawił sekret, dh. Fr. Knopiński działalność towarzystwa, przyczem dh. przewodniczący wyraził mu w imieniu zebranych uznanie za obowiązkowość w pracy. Takie samo uznanie spotkało skarbnika dha Fr. Dobersteina oraz komendanta dha Kazimierza Napieczynskiego.

Jednocześnie ponownie obrano następujący skład zarządu na rok 1932: na przewodniczącego dha Władysława Wojczyńskiego, na I wiceprezesa dha Leona Muszyńskiego, na II wiceprezesa dha Konrada Mączynskiego, na sekretarza dha Franciszka Knopińskiego, na zastępcę dha Kazimierza Świtalskiego, na skarbnika Franciszka Dobersteina, na komendanta dha Kazimierza Napieczynskiego, na I radnego dha Walentego Wesółowskiego, na II radnego dha Aleksandra Sosnowskiego, na III radnego dha Sylwestra Jeroszyńskiego. Chorążym wybrano dha Mieczysława Barczyńskiego, a do asysty dha Marcina Sieję i Jana Wituskiego. W skład sądu honorowego weszli jednogłośnie jako przewodniczący dh. Leon Muszyński i jako ławnicy dhowie Stefan Mączynski, Stanisław Widziński, Ludwik Adamski i Michał Synoradzki. Na delegatów Towarzystwa obrano dhow. Franciszka Knopińskiego i Kazimierza Świtalskiego. Uchwalono składkę miesięczną, jak dotychczas, 30 gr. Książeczki osobiste otrzyma każdy członek bezpłatnie. Na członka przyjęto Józefa Kulisza jednogłośnie.

Następnie zainterpelował dh Stanisław Widziński druha Nowaka, czy na-

leży do Strzelca, na co tenże kategorycznie oświadczył, że nie i pragnie nadal być w szeregach Tow. Powst. i Wojaków. Referat wygłosił przewodniczący dh Władysław Wojczyński na temat „Bolesław i Chrobry”. Po wzniesieniu okrzyku na cześć Rzeczypospolitej Polskiej, gen. Józefa Hallera i Romana Dmowskiego, i odśpiewaniu „Roty” zebranie zamkn. hasłem „Za Wolność”. Po zebraniu zabrał głos referent oświatowy O. W. P., zachęcając do wspólnej pracy nad rozwojem O. W. P. Przewodzenie jego nagrodzono obietnicą popierania tej tak ważnej placówki i okrzykiem na cześć twórcy Romana Dmowskiego.

Obchody Powstania Wielkopolskiego

Golańcz

Z okazji trzydziestej rocznicy odzyskania miasta z rąk niemieckich odprawiono dnia 30 grudnia ub. r. w miejscowym kościele uroczyste nabożeństwo, przy szczególnym licznym udziale męskich organizacji społecznych.

Wieczorem tegoż dnia odbyło się uroczyste zebranie Tow. Powstańców i Wojaków im. J. Kilińskiego, które zaszczcił swą obecnością ks. prob. Mrotek, oraz liczni goście. Przewodniczącą Towarzystwa, p. Mańkowski przedstawił zebraniem w krótkich słowach sytuację wśród organizacji powstańców, wypuklając rozbiłkową pracę twórców t. zw. „statutu grudziądzkiego” i zachęcając wszystkich do wytrwania pod sztandarem narodowym. W dalszym ciągu wiceprezes, p. Jagodziński, wygłosił odczyt o bohaterskich walk powstańczych w okolicach Golańca, Krynii i Chodzieży, czerpiąc materiał z osobistych wspomnień majora Kowalskiego, dowódcy dziesięciu szaleńców golańskich, którzy dokonali bez strzału oswożenia miasta, a później ruszyli na Krynę. — Referat o Płowcach, uczczenie zmarłych członków Towarzystwa i wspólny śpiew „Roty” wypełniły resztę programu. (fk)

Opalenica

Z inicjatywy Tow. Uczestników Powstania Wlkp. 1918/19, na którego czele stoi ruchliwy działacz p. K. Primke, urządzono w czasie świąt obchód powstania. W dniu 26. b. m. odbyła się w sali p. Boni uroczysta akademja, która otworzył miejscowy proboszcz ks. dziekan Chudziński. Następnie przemówił prezes Tow. p. Primke, który obrazował akcje przygotowawcze do Powstania Wlkp. oraz przebieg ważniejszych walk kompanji opalenickiej w okolicach Zbyszynia. Następnie podniósł mowa zastugi Komitetu Narodowego w Paryżu oraz Komisarjatu N. R. Ludowej. Resztę programu wypełnił śpiew chóru kościelnego pod kier. zast. organisty p. Skrzypczaka oraz deklamacja córki prezesa Zw. Inwalidów p. Osady. Uroczystość zakończył ks. dziekan okrzykiem na cześć Rzeczypospolitej i tej Prezydenta, poczem odśpiewano „Boże, coś Polskę”. Dnia 27. ub. m. udały się wszystkie Towarzystwa na mszę św. ku czci poległych Powstańców. Po nabożeństwie udał się pochód na cmentarz w celu złożenia na grobie Uczestn. Powstania wieńca. Nad grobem odprawił modły ks. wik. Pierski, poczem przeszedł pochód przez Stary Rynek do hotelu p. Boni. Z przykrością należy stwierdzić, że miejscowe władze nie poczuwały się do wzięcia udziału w tej tak ważnej uroczystości. Władze miejskie tak dalece zignorowały to święto, że nawet nie wywiesiły sztandaru na ratuszu, dopiero po interwencji ze strony obywatelstwa około południa w dniu 27. ub. m. sztandar na gmachu urzędowym wywieszono. Społeczeństwo miejscowe sobie to zapamięta.

Czy Liga Narodów może zapobiec wojnom?

Tematem powyższym rozpocznie p. dr. Leon Bochenek dziś, w piątek, 8. I. 1932 o godz. 20 (8 wieczorem) w sali 17-tej Collegium Minus Uniwersytetu Poznańskiego cykl wykładów Po wszechnych T. C. L. na okres zimowy. Odbywać się one będą w każdy wtorek i piątek do 16 kwietnia b. r.

Wobec wojny chińsko-japońskiej temat tak dziś aktualny i ciekawy ściągnie niezawodnie wszystkich zainteresujących się powyższemu zagadnieniem. A któżby w kwestji takiej, jak przyszła wojna nie był zainteresowany? Wstęp tylko 20 gr. dla młodzieży szkolnej 10 gr. Dla bezrobotnych wstęp wolny.

Sp. ks. Bolesław Hoffmann

Z lwowa otrzymujemy poniższe wspomnienie pośmiertne:

W dniu 23 grudnia rozstał się z tym światem nagle nieodżałowanej pamięci ks. prob. Bolesław Hoffmann w lwnie.

Czem był śp. ks. Hoffmann dla swojej parafji, o tem wie nawet najmniejsze dziecko w parafji i całej okolicy, o tem wiedza-

Ojcowie i matki, o tem wiedza bogaci i najbiedniejsi. Był to prawdziwy sluga Bazy i jałmużnik w całym słowa teoznaczeniu.

Sp. ks. Bolesław Hoffmann przybył do lwna z Poznania w roku 1919. Od samego początku przystąpił do ofiarnej pracy dla dobra powierzony sobie parafji i w krótkim czasie dobrocią serca zdobył sobie nie tylko parafję ale całą okolicę. Ale bo też niestrudzony spieszył wszędzie, gdzie tylko pomoc jego była potrzebna. Opiekuje się przedewszystkiem Tow. Robotników Polskich. Dalej zakłada Stow. Młodzieży Polskiej i Tow. Śpiewu Kościelnego, któremi osobliście kierował.

Sp. ks. prob. Hoffmann zmarł w sile wieku, bo właśnie skończył w listopadzie 50 lat, zmarł nagle na udar serca; chociaż nie tajem mu było, że choroba nurtuje w nim od dawna, nie oszczędzał się, pracując często ponad siły.

27 grudnia o godz. 3 po poł. w obecności 15 księży i niezliczonych tłumów nastąpiło wprowadzenie zwłok do kościoła, a w poniedziałek o godz. 10 nabożeństwo żałobne i spuszczenie zwłok do grobu na cmentarzu kościelnym. Nabożeństwo żałobne, a także kondukt żałobny prowadził ks. dziekan Beisert z Uzarzewa w asyście około 30 księży. Mowę pogrzebową wygłosił ks. proboszcz Tylewicz z Siedlca. W pogrzebie uczestniczyły wszystkie bractwa ze sztandarami, a także liczne tow. ze sztandarami z Kostrzyna, Siedlca a nawet sztandar okregowy Stow. Młodzieży Polskiej z Wrześni. Jeden z parafjan.

NIECH NIKOGO NIE ZBRAKNIE W KARNYCH SZEREGACH O. W. P.

RADJO

Programy radijoniczne:

Sobota, dnia 9 stycznia 1932 r.

Poznań (335 m) godz. 11.45 przegląd prasy krajowej; godz. 12.10 poranek szkolny ze lwowa; godz. 12.45 płyty gramofonowe; godz. 13.10 urzęd. kom. meteorolog. z Warszawy; godz. 13.15 komunikat gospodarczy z Warszawy; godz. 15.45 giełda pieniężna z Warszawy; godz. 15.50 muzyka z płyt z Warszawy; godz. 16.20 radjokronika z Warszawy; godz. 16.40 muzyka z płyt z Warszawy; godz. 17.10 odczyt z Warszawy; godzina 17.35 koncert młodych talentów muz. z Warszawy; godz. 18.05 program dla dzieci starszych (tr. z Krakowa). Stuchowisko p. t. „Bracia małego Mauli” p/g Kiplinga; godz. 18.20 koncert dla młodzieży z Warszawy; godz. 19.15 recital wokalny Mariji Janowskiej - Koczynskiej (sopran), przy fortepianie prof. Franc. Łukasiewicz; godz. 19.45 Prasowy Dziennik Radjowy z Warszawy; godz. 20.00 (transm. z Warszawy); godz. 20.15 koncert muzyki lekkiej (tr. z Warszawy); godz. 21.55 feljton p. t. „Na Pułaskim do Polski” (wygl. p. Marija Znatowicz - Szczepańska (tr. z Warszawy); godzina 22.10 koncert Chopinowski (tr. z Warszawy); godz. 22.40 (tr. z Warszawy); godz. 22.45 urzęd. kom. z Warszawy; godz. 22.50 muzyka taneczna z cukierni „Polonia”.

Warszawa (1412 m) godz. 11.45 przegląd prasy krajowej (PAT); godz. 12.10 poranek szkolny ze lwowa; godz. 12.45 i 14.45 muzyka z płyt gramofonowych; godz. 15.25 „Przeгляд wydawnictw perjodycznych”; godz. 15.50 muzyka z płyt; godz. 16.20 radjokronika — dr. Marjan Stępowski; godz. 16.40 muzyka z płyt; godz. 17.10 odczyt p. t. „Akademy polscy zagranicą” — dr. Jan Fryling (lwów); godz. 17.35 koncert młodych talentów muzycznych; godz. 18.05 program dla dzieci starszych: transmisja z Krakowa słuchowiska p. t. „Bracia małego Mauli” p/g Kiplinga; godz. 18.30 koncert, piosenki dwugłosowe dla dzieci w wykonaniu Bron. Mardwidówny i Lucji Czechowiczówny; prof. L. Urstein (akomp.); godz. 19.15 skrzynka pocztowa rolnicza; godz. 19.35 muzyka z płyt; godz. 19.45 Prasowy Dziennik Radjowy; godz. 20.00 „Na widnokręgu”; godz. 20.15 muzyka lekka. Wyk.: Ork. P. R. pod dyr. St. Nawrota, Miecz. Fogg (bar.) i Ludwik Urstein (akompanjament); godz. 21.55 feljton p. t. „Na Pułaskim do Polski” — p. Marija Znatowicz - Szczepańska; godz. 22.10 utwory Chopina w wyk. Zofji Rabecwiczowej; godz. 22.50 muzyka lekka i taneczna.

Programy zagraniczne. Huizen (1875 m) 20.40 muzyka lekka, 23.30 płyty; Lahti (1796 m) i Helsinki (368 m) 21.15 muzyka taneczna; Paryż (1724 m) 21.45 tr. słuchowiska; Koenigswusterhausen (1635 m) 20.00 wesoły wieczer, tr. z Langenbergu; Daventry (1554 m) i Londyn (261 m) 20.30 „Dobranoc Wiedniu!” operetka radjowa Marvella, 22.40 koncert popularny; Motala (1348 m) i Sztokholm (435 m) 20.00 kabaret, 22.00 muzyka taneczna; Kalundborg (1153 m) i Kopenhaga (281 m) 20.00 koncert popularny, poczem pieśni ludowe, 21.50 muzyka egzotyczna; Oslo (1083 m) 22.05 godzina pieśni, następnie muzyka taneczna; Budapeszt (550 m) koncert, następnie muzyka taneczna; Wiedeń (516 m) 20.05 „Motyl” operetka Wiinbergera; Praga (486 m) 20.00 tr. z teatru; Rzym (441 m) 21.00 tr. opery; Stuttgart (360 m) 20.15 tr. operetki Straussa.

Niedziela, dnia 10 stycznia 1932 r. Poznań (335 m) godz. 10.00 transmisja nabożeństwa ze lwowa; godz. 12.15 poranek symfoniczny z Filharm. Warsz.; godz. 14.00 odczyt rolniczy pt. „Podstawy żywienia zwierząt gospodarskich” cz. II (wygl. inż. I. Kraśnicki); godz. 14.20 odczyt roln. pt. „Kukurudza na paszę zieloną w świetle doświadczeń ostatniego roku” (wygl. inż. Stanisław Potowicz); godz. 14.40 wykład dla gospodyń pt. „Dom rodzinny” (wygl. p. inż.

KRONIKA TOWARZYSKA

Wieczorek Taneczny Pozn. Tow. Oratoryjnego. W sobotę, 9 b. m., odbędzie się w malej sali Domu Rzemieślniczego uroczystość lamania opłatka, połączona z zabawą taneczną. Początek o godzinie 20-tej. Wstęp na zabawę niski. Napoje jak kawa 40 gr., herbata 30 gr. oraz zakąski po 30 gr. bez opłaty procentu. Wszystkich członków oraz sympatyków i gości prosimy serdecznie o gromadną przybycie. Wejście od strony Wałów Zygmunta Augusta 9, I. zw 12 719/20

Towarzystwo Śpiewacze Akord, Poznań Jeżyce, które z niesłabnącym powodzeniem wystawilo cztery razy w Poznaniu misterjum ludowe p. t. „Boże Narodzenie” prof. Michała Świerzyńskiego, proszone zostało z występem do Gostynia.

W dniu 10 stycznia b. r. odbędzie się w Gostyniu dwa przedstawienia, i to o godzinie 3-ciej po południu dla młodzieży i dzieci, o 7.30 wieczorem dla dorosłych. Mimo niebawiałych kosztów ceny biletów od 75 gr. do 3.— zł. zw 12 724/5

— * Reduta Polskiego Czerwonego Krzyża odbędzie się w ostatnią sobotę karnawału, dnia 6 lutego r. b., w salach Belwederu, ul. Marszałka Focha. Dla należytego przeprowadzenia sprawy wysyłania zaproszeń, uprasza się zainteresowanych o wczesne podanie dokładnych adresów do biura P. C. K., pl. Wolności 17, II piętro, tel. 41-09, od godz. 8.30—15.30 d 2 478.

Herbatka Tow. Wyd. „Polska Armja Błękitna”. W ostatniej chwili przypominamy, iż w niedzielę, dn. 10. bm., odbędzie się w kawiarni „Adria”, przy pl. Wolności herbatka z tańcami, urządzona przez Tow. Wyd. „Polska Armja Błękitna”. Herbatkę urozmaica artystyczne występy p. Mariji Miloszewskiej-Belgioso. Początek herbatki i godz. 16.30. zw 12 728

Doroczny bal medyków odbędzie się w niedzielę, dnia 10. 1. 32., w salach Bazaru. Zaproszenia odbierać można codziennie w sekretariacie Koła — Wały Leszczyńskie-go 6, od godz. 12—2. zw 12 729

Towarzystwo Przemysłowców na św. Łazarzu urządza w sobotę, dnia 9 stycznia 1932, w sali „Boulevard” przy placu Nowomiejskim tradycyjną Zabawę Karnawałową, na którą zaprasza jaknajprzejmiej szych członków i sympatyków. Wielu niespodzianek, miła zabawa. Początek o godz. 8-mej wiecz. zw 12 730

Karolina Próchnicka); godz. 15.55 program dla dzieci starszych i młodzieży z Warszawy; godz. 16.20 płyty gramofonowe z Warszawy; godz. 16.40 „Potwory morskie w legendach i w rzeczywistości” (wygl. prof. Michał Siedlecki) (tr. z Krakowa); godz. 16.55 koncert gramofonowy; godz. 18.00 koncert popołudniowy w wyk. chóru męskiego „Hasło” — pod dyr. prof. Stanisława Kwaśnika, solistka Ewa Mańczakowa (sopran); godz. 19.25 płyty gramofonowe; godz. 19.45 słuchowisko z Krakowa; godz. 20.15 koncert popularny z Warszawy; godz. 21.55 kwadran literacki (tr. z Warszawy); godz. 22.10 koncert ze lwowa; godz. 22.40 komunikaty; godz. 22.45 wiadomości sportowe z Warszawy; godz. 22.55 muzyka taneczna z kawiarni „Esplanada”.

Warszawa (1412 m) godz. 10.00 tr. nabożeństwa ze lwowa; godz. 12.15 poranek symfoniczny z Filharm. Warsz. Wyk.: Orkiestra Filharm. pod dyr. A. Dołyckiego i Ryta Zausmerówna (fort.); utwory Czajkowskiego; godz. 14.00 „Organizacja i budowa Domów Ludowych” — p. W. Sosniński; godz. 14.20 muzyka; godz. 14.40 „Choroby zaraźliwe zwierząt, a ustawy o ich tłumieniu” — dr. Z. Markowski, dyr. dep. ministerstwa roln.; godz. 15.00 muzyka; godz. 15.55 program dla dzieci starszych i młodzieży: a) „Co się dzieje na świecie” tyg. radj. w opr. J. Milewskiego, b) feljton prof. L. Pomirowskiego p. t. „Duch ziemi” w Chłopach Reymonta”; godz. 16.20 płyty; godzina 16.40 „Potwory morskie w legendach i w rzeczywistości” — prof. M. Siedlecki (Kraków); godz. 16.55 płyty; godz. 17.15 „Zawisza Czarny” — p. Stanisław Malachowski; godz. 17.30 odczyt „O działalności ks. biskupa Bandurskiego” — p. Tadeusz Teczar; godz. 17.45 koncert Reprezentacyjny Ork. Kol. Państw. pod dyr. Al. Sielskiego; godz. 18.40 pieśni Chopina w wyk. Mariji Modrakowskiej; akomp. prof. L. Urstein; godz. 19.45 słuchowisko p. t. „Filozof z przed dworca” Rusinka (Kraków); godz. 20.15 koncert popularny. Wyk. Orkiestra P. R. pod dyr. J. Ozimińskiego, Eug. Mossakowski (baryt.) i prof. L. Urstein (akomp.); godzina 21.55 kwadran literacki: Grotteska Józefa Jankowskiego p. t. „Poeta wierzyciel”; godz. 22.10 koncert ze lwowa; godz. 23.00 muzyka taneczna.

Programy zagraniczne. Huizen (1875 m) 20.55 koncert; Lahti (1796 m) i Helsinki (368 m) 20.00 koncert popularny; Paryż (1724 m) 21.00 płyty; Koenigswusterhausen (1635 m) 20.15 tr. operetki z Berlina; Daventry (1554 m) i Londyn (261 m) 22.05 koncert popularny; Motala (1348 m) i Sztokholm (435 m) 20.00 koncert; Budapeszt (550 m) 20.15 koncert popularny; Wiedeń (516 m) 19.45 kwartet jazzowy, potem słuchowisko; Medjolan (500 m) 21.00 tr. z teatru; Praga (486 m) 21.00 koncert popul.; Langenberg (472 m) tr. operetki „Gasparone” Milloekera; Rzym (441 m) 21.00 koncert symfoniczny; Bukareszt (394 m) 20.00 muzyka operet.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Szkło

okienne, ogrodowe, katedra, surowe druciane, ornamentowe, kolorowe dymanty, kit szklarski itp., lustra i szyby wystawowe poleca

Kilimy wyprzedajemy całkowicie!

Kilimowe dywany, pomosty, narzuty, serwety i dywaniki pierwszej jakości polecamy

Kilimów nadal prowadzić nie będziemy, aby tym większym służyć wyborom w dywanach, chodnikach, pokryciach i obiciach mebli.

KUPIEC przy m.c zastępstwo w branży drogerijno-kolonjalnej poważnej firmy, z kaucją. Obecnie na kierowniczym stanowisku. Zgłoszenia do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 12 722

Wypożyczyć zaraz 30-40.000 zł na 1 hipotekę nieruchomości w Poznaniu 12% p.a. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zw 12 721

Maszyny do szycia F. KONIKIEWICZ, Poznań, pl. Nowomiejski 1 a, parter. prawo

2 mieszkania po 5 pokoi

i kuchnia w nowo-wybudowanej willi, ul. Józefa Chocińskiego (Lazarz), do wynajęcia wprost od gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zw 12 712

Walne zebranie udziałowców Spółki z ogr. odp. ZWIĄZEK POZNAŃSKICH CEGIELN I W POZNAŃU, ul. Trzebiego Maja nr. 5, uchwalilo likwidację Spółki per 1 stycznia 1932 r.

Wzywa się wszystkich wierzycieli wspomnianej spółki do natychmiastowego zgłaszania swych pretensyj na ręce likwidatora.

Poznań, dnia 7 stycznia 1932 r. Związek Poznańskich Cegielni Sp. z ogr. odp. w likwidacji Tadeusz Rakowicz, likwidator.

OGŁOSZENIE

W sprawie zapobiegawczej do majątku firmy „POL” Polska Fabryka Wyrobów Papierowych w Poznaniu, ul. Grobla 14, wyznaczamy za zezwoleniem Sądu, po myśli art. 43, 44 i 45 rozp. o zapobieganiu upadłości, dodatkowy termin do ustalenia listy wierzycieli na dzień

15 lutego 1932 r., godzinę 11 rano, w lokalu powyższej firmy. Wzywa się wszystkich posiadaczy weksli wystawionych, akceptowanych, indosowanych, lub poręczonych przez powyższą firmę, by najdalej do dnia powyższego terminu zgłosili swoje pretensje z tytułu powyższych weksli przy ich dołączeniu u podpisanych nadzorców.

Uzupełniona lista wierzycieli wyłożona będzie w Sądzie Grodzkim w Poznaniu, pokój 29, od dnia 25 lutego br. Od daty wyłożenia listy w Sądzie, mogą wierzyciele zaskarżyć w terminie siedmiodniowym postanowienia nadzorców co do wciągnięcia lub odmowy wciągnięcia wierzycielski do wymienionego Sądu, który spór ostatecznie rozstrzyga.

Poznań, dnia 8 stycznia 1932 r. Leon Dolewski Zygmunta Gizella nadzorczy sądowi. zw 12 726

4. K. 6/31 PRZYMUSOWY PRZETARG. Umieszczone w numerze 550 Kurjera Poznańskiego z dnia 23. 11. 1931. ogłoszenie wyznaczonego na dzień 25 stycznia 1932 r. terminu subhasty nieruchomości Szamotoły karta 553, 557 i 558, własność Jana Kolipińskiego w Szamotołach, protuje się w ten sposób, że subhastę ulega tylko udział wyżej wymienionego w własności do 18/20 idealnych części tych nieruchomości. Szamotoły dnia 5. I 1932 roku. n.w. 7906 Sąd Grodzki w Szamotołach.

Na wniosek firmy HIPOLIT ROBINSKI, Jawna Spółka Handlowa w Poznaniu, o udzielenie odroczenia wypłat, wyznacza się termin na 18 stycznia 1932 r., godz. 12, pokój 29 tutejszego Sądu do rozpoznania sprawy Wierzycieli wzywa się, by przybyli na powyższy termin celem udzielenia Sądowi wyjaśnień. Poznań, dnia 4 stycznia 1932 roku. Sąd Grodzki 2-a. n.w. 7909

UCHWAŁA. Firmie Wiktor Klimaszka dawnej E. Liebehenschel w Rawiczu udziela się odroczenia wypłat na czas okres trzechmiesięczny, licząc od dnia 28 grudnia 1931. Nadzorcą sądowym mianuje się emeryt. starszego sekretarza kol. Adolfa Petryka w Rawiczu. Rawicz, 23 grudnia 1931 r. Sąd Grodzki. n.w. 7907

UCHWAŁA. W sprawie postępowania układowego, wdrożonego na wniosek firmy Drogerja Uniwersum właśc. Stefan Porawski w Poznaniu zwoluje się w myśl art. 49 i nast. oraz 55 rozporządzenia o zapobieganiu upadłości z dnia 6 marca 1928 r. (Dz. Ustaw R. P. nr. 27 poz. 244), II-gie ogólne zgromadzenie wierzycieli na dzień 21 stycznia 1932 r., godz. 11, przed Sędem Grodzkim w Poznaniu, ul. Młyńska 1-a, pokój 29. Wierzyciele mogą przybyć na powyższy termin celem udzielenia wyjaśnień. Poznań, dnia 4 stycznia 1932 r. Sąd Grodzki 2-a. n.w. 7908

UCHWAŁA. W sprawie postępowania układowego, wdrożonego na wniosek firmy B. Antkowiak, magazyn obuwia, właśc. Ildefons Matuszkiewicz w Poznaniu, Stary Rynek 6, zwoluje się w myśl art. 49 i nast. rozporządzenia o zapobieganiu upadłości z dnia 6 marca 1928 r. (Dz. Ust. R. P. nr. 27 poz. 244) ogólne zgromadzenie wierzycieli na dzień 20 stycznia 1932 r., godz. 10.30, przed Sędem Grodzkim w Poznaniu, ul. Młyńska 1-a, pokój 29. Wierzyciele mogą przybyć na powyższy termin celem udzielenia wyjaśnień. Poznań, 2 stycznia 1932 r. Sąd Grodzki 2-a. n.w. 7908

Na wniosek kupca Stanisława Robińskiego z Poznania o udzielenie odroczenia wypłat, wyznacza się termin na dzień 18 stycznia 1932 r., godz. 11. pokój 29 tutejszego Sądu do rozpoznania sprawy. Wierzycieli wzywa się, by przybyli na powyższy termin celem udzielenia Sądowi wyjaśnień. Poznań, dnia 4 stycznia 1932 r. Sąd Grodzki 2-a. n.w. 7910

Licytacja obuwia.

W sobotę, 9 stycznia, od godziny 11-tej do godz. 18-tej, sprzedawac będę w lokalu f-y „Bufet Ekspres” św. Marcina 64, na odpowiedzialność interesowanych dobrowolnie najwięcej dającym za gotówkę:

większą partję różnego obuwia damskiego, męskiego i dziecięcego oraz śniegowce. Pw 10 108/9-1,65/6 Brunon Trzeciak zaprzysięż. i ustanowiony rzeczoznawca i aukcjonar na Województwo Poznańskie, ul. Wronecka 4, tel. 2126 i 3175.

LICYTACJA MASY UPADŁOŚCIOWEJ

W sobotę, dnia 9 b. m., o godz. 10 przed poł., sprzedawać będę najwięcej dającym za gotówkę przy St. Rynku 97:

matrasy, perkalę, satyny, rypsy, materiały dekoracyjne, serwety, frenaże, koronki, wagę decymalną oraz drażki mosiężne. n.w. 7879 Licytacja odbędzie się nieodwołalnie. Dawid, kom. sąd. Śniadeckich 36.

Ratunek dla skórno-chorych!

Krem na skórę „HEILWUNDER” patent. znak. Nr 1919. Niezwykła kosmetyka to delegacja skóry skutkuje z powodu swoich właściwości w rozpaczyliwych wypadkach wszystkich rodzajów, naważliwych ropach, ranach u nóg, eżemie przyszczeniach, wyznaczeń wszelkiego rodzaju czerwoności twarzy i nosa, odmrożeń, twardzieli. Przy zamówieniach uprasza się o cel używcz. swięte uznania. Jeżeli bez skutku zwrócić pieniądze! Cena: 8,60 zł. Wysyłka za załączką. Przy wysyłce sumy zgóry, bez portorium. n.w. 1425 Chem. Kosm. Laboratorium „KLOSSIN” Gdansk 2. Hondegasse 41.

OGŁOSZENIA DROBNE

OGłoszenia wśród drobnych: 1-lamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty (na przykład: n 2395, z 21205, d 1811) 1 t. d. = 1 słowo. Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

SPRZEDAŻE

Parcele 50 gr metr² Każdy kupujący może otrzymać 19-letnią 6% pożyczkę na spłatę ziem budowę założenie gospodarstwa i warsztatu pracy. Informacje: Aleje Marcinkowskiego 13, pokój 13, telefon 29-58; zdw 15 329

Fortepian sprzedam tania. Piekary 8. m. 11. zdw 15 231

5 motorów elektrycznych 8 10 12 PS 110 volt. platforme na 5 000 kg. szafę żelazną 50 tarcz używanych. lamacz kuchen 2 magnety Otto Deusch 25 konszoli 100 mtr. ślimaków żelazna pompa do wody. 1 lamacz kuchen do sprzedania - Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego dw 2450

Materiały męskie najprzedniejsze wyroby Bielskie podszewki, po cenach najniższych poleca WI Złotogórski hurt, i detal ul. Wronecka 24, zdw 15 007

Sklen galanterji i konfekcji damskiej w powiatowym mieście w b. Kongresówce wskutek choroby sprzedam zaraz tania wraz z mieszkaniami S. Litko Słupca zdw 99 919

Nie kupuj mebli zanim zwiedzisz Centralę mebli Swarzędz gdzie tam najniższe ceny. Pw 9 825 6-45.68

Sypialnie bardzo tania sprzedaje stolarnia. Kwiatowa 6. zdw 99 257

Dla Ks. Ks. Proboszczów okazynie do sprzedania przepiękne futro na nurkach używane. Cena 2 500 - 3 000. Obejrzeć codziennie 11-1 i 4-7 Grunwaldzka 18 Mieczysław Szalatkowski. zdw 99 818

Drukarnię maszyny pospiesznie tania sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 15 367

Okazja sprzedaj: salon empir. brzozy. obrazy porcelana dywany perskie. Gwarna 11. III. pietro. od godz 15 do 17 zdw 15 469

Skład kolonjalny urzędzenie 2 pokoje kuchnia we Wzozni zaraz sprzedam. Cena 1 000 zł. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 15 472

Łózka żelazne debowe poduszki z pierza-lampy elektryczne nocne stołki umywaliki kanapy materace włóścienne Dąbrowskiego 79. 2 do 6. kantor Bittnera. zdw 15 540

Pianino (tania sprzedam, Wierzbicice 6. mieszkanie 6 zdw 15 362

100 morgowe gospodarstwo sprzedam. Cena według umowy Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 15 462

Futerko damskie, ładne, dobrze utrzymane sprzedam, Śniadeckich 6 a. Owczarzak, zdw 15 451

Restauracje pełna koncesja, mieszkaniami Poznaniu sprzedam Oferty Kurjer Poznański zdw 15 440

Gospodarstwo wzorowe 70 morg blisko Poznania sprzedam Oferty Kurjer Poznański zdw 15 436

Sprzedam platforme konia z szorami. Zgłoszenia w firmie Fr. Przybecki, 3 Maja 3 a. zdw 15 405

Parcele około 1400 m w całości lub dwie Grudzieniec-Solacz Oferty Kurjer Poznański zdw 15 396

Skład cukierków przy ruchliwej ulicy okazynie tania sprzedam Oferty Kurjer Poznański zdw 15 379

Branzolete złoto 585 okazynie sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdw 15 382

Gramofony okazynie sprzedaje sie. Wielkie Garbary 34 mieszkanie 12. zdw 15 457.8

Pianino Eke (amerykański orzech) 1.250. Wskaże Kurjer Pozn. zdw 15 527

Jasna sypialnia z lustrami kryształowymi, kuchnia, mało używana 550 zł. Mw. Wojciech 14/13 mieszkanie 9. zdw 15 524

Sprzedam maszynę pisaną 360. Sikorska, Chelmońskiego 10. zdw 15 512

Samochód Fiat 501 dobrym stanie sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdw 15 505

Willę w Debu sprzedam. Ul. Jezuzka 8 (skład). zdw 15 574

Sypialnia debowa w tem szafa duża z lustrem. 2 łózka, 2 nocne stołki z marmurową płytą 2 krzeselka i umywalka z lustrem, marmur w dobrym stanie sprzedam Olszewski, Kilijńskiego 3. zdw 15 553

Pianino zagraniczne sprzedam. Miekleswicza 17, parter, lewo. zdw 15 550

Willa 9 pokoi ogrodem, przy Poznaniu, za 20 000 wpłata umowa. Tomczak, Wierzbicice 31. zdw 15 453

Willę w Niwce przy lesie Jezioro, 10 minut od stacji Puszczykowo. Kubiak. zdw 15 525

Mszana Dolna - Zachodnia Małopolska. 13 morg dobrej ziemi dom mieszkalny 8 pokoi 4 kuchnie okazynie za 49 000 zł sprzedam Biuro „Informator”, Rakba. n.w. 8015

Sypialnie sprzedaje tania stolarnia. Rybaki 15. n.w. 7371

Gramofony - Płyty najkorzystniejsze źródło zakupu. F Baloń Woźna 12. Pw 9 302 3-52 21/2

Samochód osobowy Chevrolet 6 osobowa limuzyna w dobrym stanie sprzedam. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 15 542

Kiosk spożywczy muirowany, mieszkanie zaprowadzony, sprzedam tania. Adres Kurjer Poznański zdw 15 536

Okazja gospodarstwo 120 morg kujawskiej ziemi można nabyć za list hipoteczny 9 000 zł. renta 12 000. amortyzacja. Oferty Kurjer Poznański zdw 15 576

Skład kolonjalny mieszkanie sprzedam lub zamienie na nieruchomość. Adres Kurjer Pozn. zdw 15 498

Smokingowe ubranie nowe sprzedam tania. Sikorska Chelmońskiego 10. zdw 15 513

Piekarnia korzystnie do nabycia zaraz z powodu śmierci Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 15 604

Lalki fryzjerskie tania sprzedajzą Zjednoczeni Fryzjerzy, Fredry 12. zdw 16 633

Okazjal Skład kolonjalny z towarem, bez konkurencji, w pełnym biegu. cena 2 700, przy objećciu składu spłata willi która przechodzi na własność Informacje: Szweska 6 m 5. zdw 15 490

Parcele budowlane sprzedam gospodarz Wiśniowa 102. zdw 15 484

Maszynę damską i szewska słupkowa Singer tania sprzedam Warsztat Mechaniczny Kraszewskiego 5. zdw 15 777-8

Frak mało używany. Skrzype. Strzelecka 31. mieszkanie 29. zdw 15 501

Zamienie kamienie przy rynku miasteczku, dochodu 250 miesięcznie do dobry sk.ad. gospodarstwo, parcele lub autobus. „Gospodarz”. Żydowska 5. zdw 15 804-5

Robotki ręczne, gotowe rysunkowe wszelkie we ny, jedwabie i dodatki poleca „Towary Krótkie”. Wodna 25. Za przedłożeniem e-zety 5% rabatu. Pw 9 846/7-1.56/7

Gospodarstwo 88 morg, budynek muirowane, dom 8 pokoi sprzedam przy wpiacie 10 000 lub zamienie na kamienie, weźmie list hipoteczny na wpłate. Sowiński Poznań, św. Marcina 22, tel. 18-97. zdw 15 788

Wilczyce bardzo czujna sprzedam tania. - Adres Kurjer Poznański zdw 15 772

Dostarczam baloników na bale i za awary karawajowe. Strzelecka 13. Brzezińska. zdw 15 660

Sprzedam magiel. Adres Kurjer Poznański zdw 15 664

Skład próżny z mieszkaniami odstąpię. - Adres Kurjer Poznański zdw 15 665

Parcel kilka uroczko położonych, przy szosie okrężnej, koło hali Zepelina wprost od właściciela na sprzedaż. Przyjmuje 9,30; 10,30 i 3-4 Hotel Britannia, informację u portjera. zdw 15 663

Motocykl 2 1/2 PS sprzedam lub zamienie na radio, rower, Brojerski, Wielkie Garbary 35. zdw 15 676

80, nowy pocztówkowy aparat Kodaka. Oferty Kurjer Pozn. zdw 15 686

Gramofon szafkowy tania sprzedam Słowackiego 48, mieszkanie 6. jw 2306

Maszynę do szycia dobra sprzedam. Sza marzewskiego 32 m. 4, jw 2298

Skład kolonjalny magiel z towarem lub bez pokój przedpokój, zarz. Adres wskaże Kurjer Pozn. zdw 15 694

Kolonjalna średmięściu, dużym pokojem 13 lat, jednych rekaż Wskaże Kurjer Pozn. zdw 15 818

Maszynę do pisania za 210 sprzedam. Ul. Józefa 6. m. 6. zdw 15 823

Po serwisy wszyscy do „Serwisu” Ceny fabryczne! Serwis nad serwisami! Największy wybór, najniższe ceny. Na raty bez wpłaty, bez nadwyżki za bonem. „Kredyt” - „Serwis”, W. Zietek, Poznań, 27 Grudnia 2 zdw 15 733

Willę ogrodem (Zabikowie) sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdw 15 609

2,25 torebka damska elegancka 4.50, koszule smokingowe 4.00, koszule nocne 2.50, koszule dzienne 1.50, pończochy Bemberga 2.20, florowe 1.10, macco 0.55, dziecięce od 0.35 rekawiczki od 0.50, paski nowoczesne 0.50, kozołwe 1.25 tylko Wielkie Garbary 10, Jamont z Wodnej na prawo. zdw 15 626

Kluby materace, kanapa, eleganckie. Leżanka okazynie, Aleje Marcinkowskiego 3b front mieszkanie 21, technik Dopierała. zdw 15 601

2 łózka szafa, szyfoniarka, etół dobrze utrzymane, bardzo tania. Zgłoszenia 2-4. Marcina 66, m. 20. zdw 15 801

Kilimowych dywanów pracownia - Wierzbicice 13, parter. zdw 15 671

Karakulowe futro duże, Wierzbicice 13, m. 3 zdw 15 672

Pianino zagraniczne krzyżowe sprzedam bardzo tania. Strzelecka 26, m. 6 zdw 15 673

1 500 skład cukierków towarem lub bez sprzedam Marsz. Pocha 65. zdw 15 683

Meble kuchenne kupuje sie najkorzystniej. Lako-wa 4 a, stolarnia. zdw 15 695

Fortepian „Irmiler” czarny, jak nowy, odda tania Dom Komisowy, Dominikańska 3 Pw 10 111-1.66

Kasy „National” z zapadem elektrycznym, maszynie Singera wpuszczana odda okazynie Dom Komisowy Dominikańska 3 Pw 10 115-1.71

Salon nowoczesny dobrze utrzymany odda za bezcen Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3, telefon 24-42. Pw 10 114-1.70

Sztucer z luneta oraz elektrolux odda tania Dom Komisowy Dominikańska 3. Pw 10 113-1.69

Pianino czarne, zagraniczne odda okazynie Dom Komisowy, Dominikańska 3. Pw 10 112-1.67

Gabinet męski debowy z klubami w skórze odda tania Dom Komisowy, Dominikańska 3, telefon 24-42. Pw 10 116-1.72

Parcele 50 gr metr² Każdy kupujący może otrzymać 19-letnią 6% pożyczkę na spłatę ziem, budowę założenie gospodarstwa i warsztatu pracy. Informacje: Tow. De Ka Ha Aleje Marcinkowskiego 13, pokój 13, telefon 29-58. Pw 9850-1.1

Garnitur 7,50 Serwis 8,50 Obiadowy 59, - 12 osób dobra Porcelana najtaniej tylko wprost Wronecka 24, Hurtownia Porcelany. zdw 15 764

Majatek 800 morg pszennej inwentarza, zabudowania, odpowiednie powiat Gniezno 230 morza, Plac Nowomiejski 10 a, Górny. zdw 15 789

Bemberga pończochy z błedami nadeszły za pół ceny w Hurtowni Pończoch, św. Marcina 22 wejście przez sień parter. zdw 15 792

Samochód limuzyna Chenard-Walker 6 osobowa w dobrym stanie sprzedam korzystnie Zgłoszenia Sanitarja, Poznań, telefon 32-15. zdw 15 824

3 mtr. kamgaru okazynie 25 Wierzbicice 28 prt. zdw 15 814

Okazyjnie kołnier, nurki prawdziwe 1 lit japoński, Sieroca 5 1/2 m. 7. zdw 15 742

Parcele 12 i 18 morg w Górcynie tania sprzedam, Dom Zleceń, Poznań, Szkolna 6 III. zdw 15 809

Motor marki Deutz 25 konny, przewo-zowy tania do sprzedania Biliński Zacharzew, pod Ostrowem (Wilko). zdw 15 736

Dom masywny, budowany w kształcie willi, jednonietrowy z dwumrogowym ogrodem owocowym. Dostan jest położony w bardzo pięknej okolicy, pięć minut od miasta, i od stacji kolejowej - Cena podług ugody, Chodzież, ulica Szopena 4, zdw 15 738

Motor

6 KM, 1.150 obrotów, prąd zmien-
ny 220 380 jak nowy tanio sprze-
dam, Kabza, Przemysłowa 11,
zdw 15 813

Ubranie

granatowe jak nowe 65 Wierz-
bieckie 28, prt zdw 15 812

5 KUPNA

Głocznik
kupie. Oferty cena do Kurjera
Poznańskiego zdw 99 864

Kupię

rentowna kamienica za gotówkę.
Oferty pod "Rentowność" Kur-
jer Poznański zdw 99 262

Kolonjalki

z większym mieszkaniem, możli-
wie od gospodarza poszukuje —
Oferty Kurjer Pozn. zdw 13 369

Kupię

szafe, łóżko umywalnie, lustro,
stół, dobrze utrzymane. Oferty
Kurjer Poznański zdw 15 474

Samochód

możliwie dwuosobowy kupię. —
Oferty z podaniem ceny, marki i
rocznika Kurjer Poznański
zdw 15 441

Klubowy

garnitur kupię. Oferty cena Kur-
jer Poznanski zdw 15 485

Linguaphone

język francuski angielski kupię.
Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdw 15 567

Wille

Poznań od właściciela, wpłace
16 000 reszta amortyzacja. Oferty
Kurjer Poznański zdw 99 779

Klubowy garnitur

w skórze nowy lub mało używa-
ny kupię. Zł. Kurjer Pozn
zdw 15 658

Akumulator

radiowy okazynie kupię. Skap-
ski Focha 27 zdw 99 241

Książki

w dobrym stanie polskie o war-
tości literackiej kupię. Oferty
Kurjer Poznański zdw 15 556

Motorcykl

czterotaktowy używany kupię. —
Oferty z ceną do Kurjera Po-
znańskiego zdw 15 562

Używany

piecyk gazowy do łazienki. Oferty
z ceną Kurjer Poznański
zdw 15 605

Piec

kaflany używany, dobrym stanie
Oferty Kurjer Poznański
zdw 15 603

Skład

papiera tanio. Chwałiszewo 9,
zdw 15 596

Kupię

w Poznaniu skład spożywczy z
mieszkaniem dwupokojowym i
kuchnią. Zgłoszenia z podaniem
ceny: K. Burzych, Trzemeszno,
pl. Kłbińskiego 8, zdw 15 591

Dom

nałchotniej z piekarnią, wpłace
15 000-20 000. Oferty Kurjer Po-
znański rw 4 051

Gospodarstwo

od 10-20 mórg kupię, wpłace
5 000-6 000. Oferty Kurjer Po-
znański zdw 15 851

Teren

do 1000 m² w Poznaniu kupię.
Cena, opis położenia. Oferty
Kurjer Pozn. zdw 15 715

Kuźnię

połowa kupię. Warsztat, Szama-
rzewskiego 31, zdw 15 650

Pianino

używane kupię. Oferty z ceną
Kurjer Pozn. zdw 15 602

Dom

kupię przy wpłacie 50 000 w Po-
znaniu lub w większym mieście
na południe od Poznania. Zgło-
szenia do Kurjera Poznańskiego
zdw 15 871

Kupię

parcele w korzystnym położeniu
w Poznaniu. Pośrednicy wykluczeni.
Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdw 13 864

Kupię

nowowbudowana wille w Po-
znaniu, Pośrednicy wykluczeni.
Gotówka 19 tys. Oferty szczegó-
łowe Kurjer Poznański
zdw 15 863

Platformę

na 30-40 ctr. dobrym stanie kupię.
Zgłoszenia z ceną Kurjer
Poznański zdw 14 763

Kupię

połowczyk, 6 osób mało używany
silny. Zgłoszenia Grabski, Paw-
łowice p. Zerków zdw 15 831

6 KAMIENICE

Dom
dochodowy wartości 30 000 zł
kupię od gospodarza, wpłaty
15 000 gotówka. Oferty Kurjer
Poznański zdw 15 285

Kamienica

ulica Zwierzyniecka, centralne
ogrzewanie dochód 19 000, cena
150 000 wpłaty 80 000, Zgłoszenia
Kurjer Poznański zdw 15 509

Kupię

kamienicę czynszową, dobrze u-
trzymaną wpłaty do 49 000 Oferty
Kurjer Poznański zdw 13 892

Willa

ogrodem (2 piękne mieszkania,
centralne ogrzewanie) i zabudo-
waniu gospodarca. Puszczczy-
wo pięć minut od dworca na
sprzedaż. Zgłoszenia Kurjer Po-
znański zdw 15 421

Dom

Trzemeszno, procentuje, 140—
miesięcznie, cena 12 000.—, wpła-
ty 5 000.—. Zgłoszenia Dom zle-
ceń, Poznań, Szkolna 6 III,
zdw 15 820

Wille

nowowbudowana z ogrodem w
Poznaniu 2 500 m² bez długu z
meblami lub bez sprzedam za go-
tówkę, mieszkanie zaraz do ob-
jęcia. Oferty Kurjer Pozn.,
zdw 15 754

Kamienice

komfortowa, blisko śródmieścia,
dochód 22 000, cena 190 000, wpła-
ty 100 000, reszta amortyzacja
sprzeda „Krakus”, Poznań, Poczt-
owa 30, zdw 15 691

Domów, will

poszukuje dla poważnych reflek-
tantów Jaskiewicz, Fredry 6,
zdw 15 699

7 PIENIADZ

Poszukuje
zaraz na 6 lat 50 000 zł na pewne
przedsiębiorstwo. Zapewnienie
pierwszorzędne w złotych w zło-
cie przy dobrym procentowaniu
Łaskawe zgłoszenia do Kurjera
Poznańskiego pod zdw 96 888

Pożyczki

3 000 na 1. hipoteke gospodar-
stwa 45 mórg poszukuje. Procent
według umowy. Oferty Kurjer
Poznański zdw 15 372

Kto

wypożyczy 4 do 5 tysięcy na 1. hi-
potekę na gospodarstwo spies-
ne? Oferty do Kurjera Poznanski-
ego zdw 15 349

50 000 zł

na gospodarstwa na hipotece od
5 do 15 000 wypożyczyć. Agrapol,
Poznań, Dąbrowskiego 2,
zdw 15 467

**Przedsiębiorstwo
fabryczne**

Poznaniu, własnej modnej za-
budowaniami, istniejące lat 55,
poszukuje współnika z gotówką
50 do 60 000 zł. Zgłoszenia Kur-
jer Poznanski zdw 15 418

2 000

wstawie kaucji poważnej firmie
jako inkasent lub współnik. —
Adres Kurjer Pozn zdw 5 397

Wspólniczk

do składu z kaucją 300 do 500 zł
poszukuje. Wspólna 2, parter,
zdw 13 507/8

3—5 tysięcy zł

pożyczki dobra gwarancja i pro-
cent według umowy na krótki czas
poszukuje, Oferty Kurjer Pozn.
zdw 15 706

20 000 — 30 000

na kamienicę w Poznaniu, I. hi-
potekę, dobrym procentowaniem,
szukam. Oferty Kurjer Pozn.
zdw 15 610

Wspólnika

z gotówką 1 500 zł do dobrego
interesu poszukuje. Oferty Kur-
jer Poznanski zdw 15 640

50 000

wypożyczyć. Jaskiewicz, Fredry 6,
zdw 15 698

10 000

wypożyczyć na 1. hipoteke, Oferty
Kurjer Poznanski zdw 15 822

8 DO WYNAJĘCIA

Mieszkania
4 2 1 pokojowe dwa składy wy-
dzierżawie, czynsz z góry. Wia-
domość: ul. Matejki 65a m. 1,
zdw 97 950

Mieszkanie

dla młodego małżeństwa, 2 pokoje
z urządzeniem kuchni w wille
na I piętrze, centralne ogrzewa-
nie, wolne od 1 lutego. Aleja
Wielkopolska 11, tuż za Aleją
Chopna, zdw 99 258

2 pokoje

kuchnia zaraz do objęcia. Marsz.
Focha 111, zdw 15 150

Mieszkania

Informator Ratajczaka 15 (Pa-
saz), zdw 15 522

6 pokojowe

mieszkanie komfortowe zaraz do
wynajęcia od gospodarza. Zgło-
szenia Kurjer Pozn. zdw 13 546

Mieszkanie

2 pokoje i kuchnia wynajmę zaraz
Zabikowo, Kolejowa 12,
zdw 15 710

2 pokoje

kuchnie, próżny pokój, Gospo-
darz, Błuszczyca 4, zdw 15 845

Trzy pokoje

I. piętro z wygodami częściowo
umeblowane w odstępie korzystnie.
Spieszne zgłoszenia Kurjer Poz-
nański zdw 15 722

Pokój

kuchnie odstąpię korzystnie. —
Oferty Kurjer Poznanski
zdw 15 729

Trzypokojowe

kuchnia urządzone nowo świa-
tłem elektrycznym w nieruchomości
mojej Marsz. Focha IV pię-
tro. Zapłata 1 000 w tem rok z gó-
ry za dalsze lata 80 miesięcznie.
Oferty Kurjer Poznanski
zdw 4032

Czteropokojowe

pięciopokojowe, komfortowe, par-
kiety, poczekalnia (Jezyco) za dzier-
żawę. Biuro Posłańców, Przecz-
nica 1a, zdw 15 636

Mieszkanie

komfortowe, sześciopokojowe z
przynależnościami częściowym u-
meblowaniem ewentl. bez —
przy placu Wolności oddam tylko
poważnym reflektantom, do obja-
cenia ca. 10 000 zł. Adres Kurjer
Pozn. zdw 15 581

Pokój

kuchnia, Ławica przy dworcu
zaraz wynajmie Gruszczyński,
Poznań, Pocztowa 30,
zdw 15 690

9 SZUKA MIESZK

Mieszkania
dwupokojowe z kuchnią wprost
od gospodarza poszukuje zaraz
urzędnik państwowy (mała rodzi-
na) Czynsz z góry. Oferty Kurjer
Poznański zdw 99 989

Mieszkania

2-3 pokojowe poszukuje. —
Dzierżawę dam z góry Wyczerpu-
jące oferty proszę: F. Urbański,
Poznań, Sokola 11, zdw 99 477

Prawnik

na wyższym stanowisku państw.
szuka 3-4 pokojowe mieszka-
nia Czynsz z góry — Wiadomość
Bogacka Wypiańskiego 11,
zdw 99 328

Wojskowy

żonaty szuka obszernych dwóch
pokoi z kuchnią (gaz elektryczn.)
wprost od gospodarza. Oferty
Kurjer Poznanski zdw 15 190

Poszukuje

w centrum 2 pokojowego mieszka-
nia z kuchnią i łazienką lub bez
łazienki Czynsz z góry za pół ro-
ku ewentl. rok. Zgłoszenia do Ku-
jera Poznanski zdw 13 410

6—8 pokoi

poszukuje zaraz, konorne miesię-
cznie. Pośrednicy wykluczeni.
Oferty Kurjer Pozn. zdw 13 403

Mieszkania

zglaszajcie „Informator” Rataj-
czaka 15 (Pasaz), zdw 15 521

Kolejarz

1 do 2 pokojowe z kuchnią. —
Czynsz miesięczny. Oferty Kur-
jer Poznanski zdw 15 639

Mieszkania

dwupokojowe z kuchnią wprost
od gospodarza poszukuje funkcyj-
nariusz państwowy (mała rodzi-
na), czynsz miesięczny. Oferty
Kurjer Poznanski zdw 15 517

Urzednik skarbowy

szuka 1-2 pokoi wprost od gos-
podarza Zgłoszenia Kurjer Po-
znański zdw 13 726

2 pokoje

kuchnie Puszczycówko Puszcz-
ykowo, stac poszukuje. Oferty
Kurjer Pozn. zdw 15 653

Poszukuje

pokoju i kuchni z miesięczną
dzierżawą wprost od gospodarza.
Oferty Kurjer Pozn.
zdw 15 687

Poszukuje

2 pokojowe mieszkania z wygo-
dami od gospodarza. Czynsz rok
z góry. Zgłoszenia Kurjer Pozn.
rw 4030

Szukam

2 pokoi z kuchnią wprost od gos-
podarza z miesięcznym czyn-
szem. Zgłoszenia „Pa-”. Aleje
Marcinkowskiego 11, pod 53.53,
Pw 14 104-53.53

3—4

pokoju z kuchnią łazienką nie wy-
żej II. ptr bliżej centrum po-
szukuje małżeństwo mała rodzi-
na, czynsz do 120 zł miesięcznie.
rok z góry Zgłoszenia do Kurjera
Poznańskiego zdw 13 948

Dwunokojowe

trzy pokojowe mieszkanie poszu-
kuje czynsz z góry. Oferty Kur-
jer Poznanski zdw 15 847

**10 ZAMIANA
MIESZKANIA**

Zamienie
mieszkanie 2 pokoje kuchnia na
Wildzie dzierżawa 35 zł miesię-
cznie na 3 pokoje kuchnie na Jezy-
cach. Adres wskaże Kurjer Poz-
nański zdw 15 541

2 pokoje

kuchnie zamienie na takie same
łazienka, czynsz 50 mies Oferty
Kurjer Poznanski zdw 15 751

11 POKOJE UMEBL.

Pokój
Skryta 1. parter lewo,
zdw 15 078

Pokoik

sympatyczny, niedrogi. Bar-
dasz, Strusia 3, zdw 15 205

Pokój

1-2 osobowy, czysty, słoneczny,
spokojny z elektrycznością, za-
raz. Wielkie Garbary 36, m. 22,
zdw 92 855

Dwuosobowy

Śniadeckich 13 mieszkanie 2,
zdw 99 440

Pokój

osobne wejście elektryczność. —
Górna Wilda 122 — 19 dom bocz-
ny, III, zdw 99 876

Pokój

inteligentnej osobie wynajmę za-
raz Mickiewicza 7 mieszkanie 2,
zdw 99 291

Dwuosobowy

pokój wynajmę zaraz Mickiewi-
cza 7, mieszkanie 9 zdw 99 292

Dwuosobowy

Śniadeckich 21 miesz. 5,
zdw 15 083

Pokój

dla 2-3 student-studentów. —
Szwajcarska 15, mieszkanie 4,
zdw 15 185

Pokój

frontowy, elektryczność, inteli-
gentnemu panu wynajmę. Ma-
tejki 7, m. 9 zdw 15 076

Pokój

umeblowany, elektryczność, cen-
tralne obiady zaraz. Stroma 27,
II, m. 5, zdw 15 077

Pokój

obszerny frontowy i słoneczny dla
2 panów lub pań z utrzymaniem
lub bez oraz drugi mniejszy za-
raz wolne. Niegolewskich 10, I,
m. 5, zdw 15 128

Jasna

12. I. lewo, pierwszorzędne u-
trzymaniem, zdw 15 264

Wynajmę

pokój z utrzymaniem dla 2 lub 1
osoby. Fr Ratajczaka 33, miesz-
kanie 7, prawo, zdw 15 301

Pokój

do wynajęcia z utrzymaniem lub
bez Skarbowa 11, mieszkanie 6,
zdw 99 259

Pokój

Niekrepujący
czysty, elektryczność, blisko centrum dwóm lub jednej osobie, Górna Wioda 26, I, prawo, zdw 15 702

Dwu
jednosobowy, niekrepujący słoneczny, ciepły, tan, Kanakowa 7, II prawo zdw 15 855

Dwu
trzyosobowy frontowy. — Aleje Marcinkowskiego 17 a, mieszkanie 7 zdw 15 778

Dwom
osobom wspólny, Zielona 3, II, m. 26 zdw 15 769

Pokój
do wynajęcia solidnej osobie, telefon do dyspozycji, Zupańskiego 4 m 15, zdw 15 768

Elegancki
pokój Jackowskiego 9 mieszkanie 10 zdw 15 767

Pokój
dobrze umeblowany jedno lub dwuosobowy z utrzymaniem lub bez, elektryczność centrum, — Skarbowska 11, II piętro, zdw 15 762

Niekrepujący
w elektryczności, Marcina 41, m 10, zdw 15 757

Panu
solidnemu obiady 15, Mickiewicza 11, III, prawo, zdw 15 756

Blisko
Zamku, frontowy dwuosobowy z utrzymaniem Skłodowa 4, III, zdw 15 784

Pokój
Marsz Focha 49, m. 7 zdw 15 785

Działki
3 m. 8 Dwuosobowy korzystnie zdw 15 793

Pokój
dobrze umeblowany z dobrą utrzymaniem, Ratajczaka 23, m. 11, zdw 15 850

Dwuosobowy
czysty, elektryczność, utrzymaniem, bez, Matejki 65, II, m. 6, zdw 15 841

Pokój
Wodna 13, I, podwórze, zdw 15 833

Ciepły
słoneczny, tani, Łakowa 10, I, prawo, zdw 15 832

Pokój
Szwajcarska 16 m. 19, zdw 15 819

Pokój
1-2 osoby słoneczny, elektryczność, jeden wspólny utrzymaniem obiady, Grunwaldzka 17, m. 3, zdw 15 816

Utrzymaniem
(częściowo) 1-3 pianino, Półwieska 2 III, prawo, zdw 15 815

Pokoje
jedna dwie osoby, Szamarzewskiego 20/23, mieszkanie 6, zdw 15 811

Dwuosobowy
Matejki 4, m. 7, jw 2 300

Słowackiego
23, I, prawo, jw 2 299

Panom
dwadziestapięć obiady, Wrocławska 13, m. 11, zdw 99 168

Pokoje
z wszelkimi wygodami, Matejki 60, mieszkanie 8, dzw 2 459

Pokój
15 stycznia, Plac Działowy 10, mieszkanie 9, zdw 99 516

Pokój
1-2 panów, Kraszewskiego 4, mieszkanie 8, zdw 15 740

Elegancki
pokój, wygodny, wolny, Maleckiego 11, mieszkanie 9, zdw 15 744

12 SZUKA POKOJU

Pokoju
jasnego i niekrepującego, wykwinie umeblowanego, bardzo czystego, z elektrycznym światłem od 15 stycznia lub 1 lutego poszukuje pan w dzielnicy miasta spokojnej i czystej, Oferty Kurjer Poznański zdw 13 359

Pokoju
umeblowanego, ciepłego, spokojnego przy inteligentnej rodzinie poszukuje od 15 bm. względnie 1 lutego. Podać cenę, Oferty Kurjer Poznański zdw 15 466

Próżnego
pokoju poszukuje małżeństwo. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 13 423

Pani
spokojnego skromnego, w środkowej części miasta, Oferty Kurjer Poznański zdw 15 442

Zgłaszajcie
pokój, informator, Ratajczaka 15 (Pasaż), zdw 13 320

Pokoju
umeblowanego, czystego, słonecznego, z elektrycznością zaraz poszukuje Oferty z podaniem ceny do Kurjera Poznańskiego dzw 2470

Zupełnie
niekrepującego pokoju taniego poszukuje pan okolica Jezycze. — Oferty Kurjer Poznański zdw 15 612

Próżnego
pokoju poszukuje Oferty Kurjer Poznański zdw 15 569

Panięka
skromna, spokojna szuka taniego pokoju na stałe tylko w domu religijnym. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 13 516

Próżnego
lub umeblowanego poszukuje małżeństwo. Oferty Kurjer Pozn. zdw 15 853

Kupiec
stałe stanowisko, szuka próżnego pokoju lub umeblowanego dwuosobowego, okazja do gotowania, własna pościel i bielizna. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 15 624

Bezdzietne
małżeństwo poszukuje pokoju umeblowanego z pościelą, używaniem kuchni, bliżej centrum, 15 stycznia. Oferty Kurjer Poznański zdw 15 654

Pan
na stanowisku, poszukuje na kilkorazowy pobyt w mieście, pokój zupełnie niekrepującego z wszelkimi wygodami, dobrze umeblowanego od 1. 2. 1932 Zgłoszenia do "Par" Aleje Marcinkowskiego 11, pod nr. 53.53, Pw 10 102-53.53

Pani
czystego mleko obiady od 15. Cena zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 15 837

13 LOCALE
Ubiakacje fabryczne
obszerne gaz elektryczność, mieszkanie dla stróża, pokój na biura, wydzierżawia. Oferty Kurjer Poznański zdw 98 753

Skład
2 duże okna wystawowe pokój przyłęcz, przy ulicy Wrocławskiej 20, oddam zaraz, zdw 99 968

Centrum
skład frontowy, okna wystawowe, czynsz 2 400 rocznie zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 15 233

Lokal
w suterenie około 80 cm na warsztat od gospodarza do wynajęcia Czesława 13a, zdw 13 480

3 ubikacje
na mały przemysł hurtownie i mieszkanie w pobliżu Starego Rynku, I. Matejki 6, mieszkanie 5, (3-5) zdw 15 458

Biuro
3 pokoje umeblowane, centrum Poznania oddam, Oferty Kurjer Poznański zdw 15 459

Lokalu
na jadłodajnię szukam. Oferty Kurjer-Poznański zdw 15 416

Cukiernia kawiarnia
w centrum, dobrze prosperująca, z pełnym wyposażeniem z powodu objęcia innego przedsiębiorstwa zaraz do sprzedania. Oferty tylko poważnych rezydentów do Kurjera Poznańskiego zdw 13 800

Próżny
duży pokój odstąpię od 15. 1. 32. Polna 21, m. 11, zdw 15 638

Małej ubikacji
na warsztat mechaniczny możliwie w śródmieściu poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdw 15 489

Dwie
ubikacje parterowe wejście z podwórza, na cele handlowe, natychmiast do wynajęcia, Wodna 3, H. Walter, zdw 13 328

Restauracja
z wyszynkiem wódek istniejąca 40 lat z powodu choroby wydzierżawie. Oferty Kurjer Pozn. zdw 15 731

Biuro
i pokój dwuosobowy. Stary Rynek 45, II, zdw 15 790

14 DZIERŻAWY
Skład
okazały z magazynem wydzierżawie lub kamienie z piekarnią, sprzedam. Śmiśniewicz, Sroda, zdw 15 214

Piekarnię
z urządzeniem w rynku 30 km od Poznania wydzierżawie. Obiecie 10 000. — Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 15 315

Dzierżawy
800-500 mórg poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdw 13 493

Dzierżawy
gospodarstwa 60-70 mórg poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdw 15 437

Młyn
mniejszego wodnego lub motorowego celem dzierżawy poszukuje. Pośrednicy wykluczeni. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 13 427

Aparat
wulkanizacyjny przy garażach wydzierżawie lub sprzedam. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 15 578

Skład
centrum do wynajęcia. Zgłoszenia Lewandowska, Słowackiego 12, zdw 15 553

Warsztat
kowskiej prowadzony bez przerwy w Kórniku pow. Śrem. do wydzierżawienia z powodu choroby właściciela zaraz lub później z narzędziami lub bez. — Oferty Kurjer Poznański zdw 15 171-2

Dom
2 pokoje z kuchnią łącznie 5 mórg ogrodowej ziemi, przy miejscie Pleszewie wydzierżawie. — Staszak, Pleszew, Propokowska 7, zdw 15 747

Gospodarstwo
90 mórg inwentarzem, budynkami, 10 lat wydzierżawie, obficie 5 000, od Poznania 17 km. Sowiński, Poznań św. Marcina 22, zdw 15 787

Poszukuje
się dzierżawy piekarni Warunki podać do Kurjera Poznańskiego zdw 15 719

Plac
2 000 m. kw. śródmieście, obszerne szopa, dwupokojowe biuro zaraz korzystnie do wydzierżawienia. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 15 712

Majątność
500 mórg ziemi pod plug z nowymi zabudowaniami w okolicy Ostrowa do wydzierżawienia. Do objęcia potrzeba około 35 000 zł. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 15 572

Piekarnię
w dużej wsi kościelnej wprost od właściciela zaraz wydzierżawie, Grzempowski, Wilkowią powiat Jarocin zdw 15 735

15 UZDROWISKA
Zakopane - Bystre pensjonat „Anka“
Pokoje ciepłe słoneczne. Kuchnia wyborna 5 razy dziennie. Ceny przystępne Zofia Marja Zielńska z Poznania, zdw 99 276

16 OSOBISTE
Pan Aug. W.
Proszę przysłać pod wiadomy adres po odpowiedź na list z 5/1 dot spotkania w W. dnia 6/1 godz. 4.30. — C. zdw 15 429

Prośba
Kto by ofiarował dla sieroty używaną torbę szkolną — do szkoły. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 15 717

Jachol
Wrócił zbytek wczesniej na drugi raz dla poprawy 15 dni. zdw 15 732

Ostrzeżenie
Za długą Pelagii (z d. Zwierzchowskiej) nie odpowiadam, gdyż żyjęmy w separacji. Kazimierz Knaflowski, zdw 15 618

Samotna
młoda pani szuka przyjaciółki z towarzystwa. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 15 703

Dziuni
potencjalny dzisiaj w młej tajemnej kawarence. Półwiejska 17, dla Tadzika tancerki na miejscu. Separacji. Czekał Sław, zdw 15 836

Za długi
meza Franciszka Wyrembka nie odpowiadam. Zonę Stanisława Wyrembka, zdw 15 827

Samotny
raczy odpowiedzieć (zwrot fotografii) Law. . . zdw 15 817

17 PODZIĘKOWANIA
Firma
R. Barcikowski S. A. w Poznaniu ofiarowała na ubogich miasta Poznania kwotę 100 złotych. Za dar składam ofiarodawcy imiennie ubogich miasta Poznania serdeczne podziękowanie. Prezydent miasta (—) Ratajczki, zdw 15 588/9

21 ZGUBY
Panów złodziei
którzy w nocy 5 na 6 skradli przez okno w Belwedrze 2 torbki, prosimy o zwrot tylko papierów i kluczy pod wskazanym adresem lub zdw 15 535 do Kurjera Poznańskiego.

22 ROZMAITE
Bilansista
wykonuje prace buchalteryjne, bilanse, lekcyjne buchalterii i sprawy podatkowe Oferty Derfert, Zielona 6, zdw 99 503

Poznań 600 zł — 2 lata
całodzienne utrzymanie i letnisko na wsi. Oferty Kurjer Poznański zdw 99 993

Krawcowa
samodzielną poleca się w dom. Okazała polecenia pierwszorzędnych domów. Kołodzięczakówna, Różana 12, IV, zdw 13 417

Koncesje
na drobna sprzedaż wyrobów tytoniowych odstąpię. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 13 401

Bańki
suche i cięte, ulge niosące w cierpieniach, przystawiam. Niegolewskich 10, I, m. 5, zdw 15 126-7

Wykazowe
fotografie tanio wykonuje Ignaszak zakład fotograficzny Górna Wioda 71, zdw 98 804-5

Kto
wyrabia tanio filety? Zgłoszenia Chelmońskiego 20 mieszkanie 3, zdw 13 547

Krawcowa
działka poleca się 3 50 zł dziennie. Oferty Kurjer Pozn. zdw 13 414

Najpiękniejsze
kostjumy, maskowe wypożyczalnia „Femina”, Fredry 3, zdw 15 678

Właściciela
skrzydła ekspedowanego przez Biuro Posłańców uprasza się o osobiste zgłoszenie do dnia 11-go stycznia. Biuro Posłańców Miejskich właśc. M. Rypkiński, Pw 10 117-1.73

Na Wielkanoc
będziesz miał wielkie szynki, radość w rodzinie, tucz szybko świnie na Michałowskiemu Centralnie. Wszędzie żadać. zdw 13 837

Kostjumy maskowe
damskie maskowe wypożyczam Olszańska św. Marcina 33, pierwsza podwórze p.jawo. III, Pw 10 197-1.64

6,90 złotych
Koszula wierzchnia smokingowa prima, od 8.90 zefirowa, od 6.90 jedwabna, marko-quissetowa, od 9.90 popelina jedwabna od 14.50 maska nocna od 6.90 maska dzienna od 3.90 kolowra od 2.90 szale jedwabne od 1.90. Tryptok zimowe w wielkim wyborze po znacznie niższych cenach poleca Fabryka Bielizny J. Schubert, ul. Wrocławska 3, Pw 9843-1.10

Dam
12 procent — zabezpieczenie pierwsza hipoteka — obiekt murywany w Rabce — potrzeba 1 000 do 3 000 dolarów — wszelkie koszty ponosze sam. Zgłoszenia Biuro „Informatör”, Rabka, nw 8014

Inwalida
wojenny mechanik na maszyny biurowe wykonuje wszelkie naprawy i czyszczenie maszyn na miejscu Zgłoszenia uprasza Towarzystwo Pomocy Inwalidom Wojennym, Poznań, Fredry 7, pokój 47, telefon 89-97, zdw 15 584/5

Chiromantka
zastrzymała się ul. Strzelecka 25, mieszkanie 8, przeprowadza przeszłość i przyszłość, przyjmuje codziennie i święta, zdw 15 627

Pianino
kto wypożyczy? Oferty z ceną Kurjer Pozn. zdw 15 640

23 OZENKI
Panna
w średnim wieku posiadająca 3 tysiące gotówki przystojna inteligentna welesog usposobienia, z braku znajomości pragnie poznać pana w celu matrymonjalnym. Wdowcy niewykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zdw 98 876

Ciemnoblondyn
przystojny kawaler, posiadający gotówkę, ożen się w Poznaniu z majątną wdową lub starszą panną. Oferty Kurjer Poznański zdw 15 374

Brunetka
lat 37, religijna, miła, z dobrym charakterem, posiadająca cośkolwiek gotówki, pragnie wyjść zamąż. Wdowcy nie wykluczeni. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 15 373

Dwaj
koledzy, kupcy, lat 25, 30, na stałe posiadają majątek panny celem ożenku szukają niekonieczny. Poważne oferty możliwie z fotografią do Kurjera Poznańskiego pod zdw 13 459

Nauczyciel
po 40, posiadający 30 tysięcy zł, pragnie poznać w celu matrymonjalnym osobę ładną, przystojną, miłą, chociaż bez majątku. Zgłoszenia z dołączeniem fotografii do Kurjera Poznańskiego pod 13 449

Kierownik
szkoły, wdowiec bezdzietny, lat 46, posiadający 50 tysięcy złotych majątku, szuka żony przystojnej, miłej, dobrej. Majątek pożądany. Dyskrecja zapewniona. Łaskawe zgłoszenia z dołączeniem podobizny do Kurjera Poznańskiego zdw 15 448

Emeryt
kawaler lat 35 z gotówką 2 1/2 tysiąca szuka w celu matrymonjalnym panny lub wdówki do lat 35, Posag dla wspólnego dobra pożądany Oferty z fotografią do Kurjera Poznańskiego zdw 15 426

Panna
lat 36, pozna subtelny panna z średniego stanu w wieku 40-45 lat w celu matrymonjalnym. Posiada 4 pokojowe mieszkanie, czysto umeblowane. Zgłoszenia z fotografią do Kurjera Poznańskiego zdw 13 394

Wdowiec
bezdzietny lat 41, właściciel realności i składu, pryncypalna ulica powiatowego miasta, ożen się z panną lub wdową materialnie niezależną Właścicielki składu mają pierwszeństwo. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 15 391

Budowniczy
na stanowisku, kawaler lat 27, wysoki brunet, przystojny, dobrze zbudowany posiadający w Warszawie nieruchomość wartości 50 000 złotych, pozna pannie podobnych zalet względnie blondynkę w celu matrymonjalnym z dobrego domu, zamężna, posiadająca większą gotówkę, o przeprowadzenia korzystnej transakcji dla wspólnego dobra. Tylko poważne zgłoszenia z fotografią i dokładnymi danymi, do zwrotu Kurjer Poznański zdw 15 806

Panna
lat 32, z małą wyprawą, szuka meza. Oferty Kurjer Poznański zdw 13 561

Dla
brata, kawalera lat 28, kupca samodzielnego majątek 13 000 szuka żony Majątek dla wspólnego dobra pożądany. Oferty Kurjer Poznański zdw 13 410-20

Wdowiec
właśc. apteki w starszym wieku, jeden syn, pragnie powtórnego ożenku. Panie bezdzietne wdowy z odpowiednim majątkiem zechcą zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 13 860. Dyskrecja.

Dla
szwagierki lat 37, wdowy, dwoje dzieci, własny dom z piekarnią poszukuje meza. Oferty z podaniem wieku możliwie fotografią Kurjer Poznański zdw 15 444

24 NAUKA
Tanie kursy tańców
Waxmann — Opaliński 27 Grudnia 19, m. 9, zdw 13 781

Udziałem
ekcji stenografii fonetycznej systemu Duvernois, mającej zastosowanie do wszystkich języków. Kurs w 10 lekcjach z 40 Jako też r lekcji języka niemieckiego, francuskiego i włoskiego z 3-godz. Marja Klausius, Poznańska, ul. Wołyńska 14. Zgłoszenia między godz 11 i 15, zdw 99 413

Akademja Tańców Wituszkowskich „Rumba“
nowe komplety tanio. Ratajczaka 9, Pw 10 017-53.40

Udziałem
lekcyj gry na fortepianie fachowo z dochodem do domu. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 15 412

Profesor
przygotowie do gimnazjum i matury. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 13 409

Maturzysty
udziela korepetycji. Oferty Kurjer Poznański zdw 13 493

Szkoła tańców Mikołajczak - Kledecka
Pocztowa 29, Kurs złotych 10, Pw 9 880-47.72

Kursy
stenografii, pisanie maszyna. — księgowości 3, 4, 6 miesięczne rozpoczynam 4 stycznia. Tyran-Zaworska, Strzelecka 33 i Poznańska 23/30, zdw 95 468

Kursy
stenografii pisanie na maszynie rozpoczynam, 5 stycznia. Kantaka 1, zdw 96 036

Księgowości
stenografii, pisanie maszyna wyciecznym tanio. Dla niezamężnych żniźki. Wpisy codziennie. — Postę. Plac Sanieżyński 2 a, zdw 99 803/4

Kroju
damskiego — czterotygodniowego wieczorem udziela. Szymański, Wały Jana 9, zdw 99 997/8

Uczennicy, studentce za 85 zł
centrum, mieszkanie, utrzymanie, opał, światło. Adres wskazuje Kurjer Pozn. zdw 15 794

Szkoła Tańca Antoszewskiego
rozpoczyna nowe kursy. Ceny niższe. Zielona 3 Pw 9801-52.24

Student
matematyki udziela do wszystkich klas gimnazjum (matury za pokój). Oferty Kurjer Pozn. zdw 15 797

Linguaphone
kurs podręcznik angielski ewl. francuski komplet używany kupię Łaskawe oferty „Par” Aleje Marcinkowskiego 11, pod 53.60 Pw 10 106-59.61

English lessons Leçons de français
M. Dolgow, Kreta 24 II, lewo. Zgłoszenia 6-8 wieczorem, zdw 15 843

25 MUZYKA
Trio dancigowe
dobrze zgrane może się złożyć zaraz. Oferty podaniem warunków, fotografii oraz referencji do Hotelu Europejskiego. Ostrow Wlkp., dzw 2467

Pianino
oddam w najem z 30 miesięcznym. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 15 165

Pianino
krzyżowe bardzo tanio do wynajęcia. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 15 544

Trio
dobrze zgrane z ubocznymi instrumentami potrzebne od 15-ro stycznia. Zgłoszenia Kurjer Poznański w 8021

26 ROZRYWKA
Kino Wilsona, Łazarz Indyjski Grobowiec
zdw 15 885

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jejonej trzeciej cenie drobnych.

Rządca
gospodarczy kawaler z 11 letnią praktyką, dobry rolnik poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 99 826

Dziewczyna
ucieżwa szuka posady od 15. I. 32. Miejszcowa obojetna. — Oferty Roszakówna Jarocin Paderewskiego 4, zdw 99 388

Majster ceglarski
starszy doświadczony długoletnie dobre świadectwa, szuka posady zaraz lub później. Malinowski cegielnia Jelonek, poczta Złotniki, pow. Poznań, zdw 99 766

Książkowy bilansista
rutynowany biegły korespondent polsko-niemiecki poszukuje posady stałej względnie dorywczej. Zestawia bilansy, zakłada, reguluje prowadzi księgowość. Oferty Kurjer Poznański zdw 99 918

Inteligentna
osoba obejmie zarząd domu wzgl. pielęgnację chorej osoby. Podobne stanowiska zajmowała Oferty Kurjer Poznański zdw 99 880

Pomocnik
fryzjerski z onduacją poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 15 063

Dziewczyna
poszukuje posady lub posady z gotowaniem. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 15 212

Posługaczka
uczciwa pracownica i rzetelna poszukuje posady zaraz lub 15. I. 1932 r. Okolica Łazarz lub Jeżyce. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 15 539

Młodsza
panienka szuka posady do dzieł i prac domowych bez gotowania od 15. I. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 15 662

Dziewczyna
do wszystkiego poszukuje posady od 15. Oferty Kurjer Poznański zdw 15 471

500 zł
kaucji dam za posadę inkasenta, magazyniera lub jakakolwiek. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 15 499

Młodszy urzędnik
gospodarczy, energiczny 6 lat praktyki szkół rolniczych poszukuje posady Łaskawe zgłoszenia Szulczewski Poznań, Piotra Warzyniaka 32 zdw 15 428

Dziewczyna
uczciwa szuka posady względnie posady Oferty Kurjer Poznański zdw 15 529

Bufetowa
z długoletnią praktyką, w wolnych chwilach zajmie się gospodarstwem, poszukuje posady — Oferty Kurjer Pozn. zdw 15 526

Nauczycielka
uniwersytet francuski, poszukuje posady — Oferty Kurjer Pozn. zdw 15 486

Dziewczyna
z dobrej rodziny z gotowaniem szuka posady od 15. I. Wierzbicice 17. Grzesiak. zdw 15 491

Posługaczka
poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 15 511

Posługi
poszukuje zaraz Oferty Kurjer Poznański zdw 15 495

Sierota
uczciwa, chętna poszukuje posady, Oferty Kurjer Poznański zdw 15 504

Dziewczyna
poszukuje posady do wszystkiego z gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 15 506

ALFA, Szkolna 10
poleca na Białym:
Kołje kol. . . . 1.00—15.00
Perły 0.90—9.00
Perły długie 1.50—6.00
Kołje kryształ 1.80—9.00
Broszki 0.50—12.00
Kołczyki 1.50—15.00
Bransolety 1.00—12.00
Biżuteria burztynowa
Klamry do sukien
Kwiaty — maski

Kucharka
samodzielna do wszystkiego poszukuje posady od 15. I. lutezo. Oferty Kurjer Pozn. zdw 15 538

Dziewczyna
z dobrem gotowaniem i dobrymi świadectwami, lubia dzieci ze szyćmi szuka posady od 15. I. 32. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 15 669

Dziewczyna
poszukuje posady do dzieł. Oferty Kurjer Pozn. zdw 15 557

Gospodyniskuchmistrzyni
działa w swym zawodzie, poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 15 583

Dziewczyna
poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdw 15 617

Pomocnik
kubiecki, obecnie nie kierowniczem stanowisku, zmienia posadę od 1 lutego rb., obeznany kszątkowocia dekoratorstwa, kalkulacji, dzielnym w ekspedycji, wolny od wojska, lat 24, z językiem polskim, niemieckim, francuskim. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 15 734

Posługi
do południa poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdw 15 746

Dziewczyna
wiejska szuka posady zaraz lub 15. I. Oferty Kurjer Pozn. zdw 15 648

Panienska
inteligentna, młoda, wesoła, ukończyła szkołę gospodarstwa, umiejącą bardzo dobrze cerować, naprawiać, szyć zająć dziećmi, zarządzać domem, przyjmie posadę do dzieł z szyćmi, zarządzaniem domu lub samotnej osoby, ewent. wdowa. Oferty Kurjer Pozn. zdw 15 533

Mistrz piekarski
poszukuje posady samodzielnej i ewentualnie z kaucją. Oferty Kurjer Pozn. zdw 15 696

Dziewczyna
z dobrem gotowaniem do wszystkiego przyjmuje posadę zaraz. — Oferty proszę skierować Kurjer Poznański zdw 15 852

Początkowa
książkowa, pisze i na maszynie poszukuje posady ewent. na prowincji. Łaskawe oferty z pensją proszę składać do Kurjera Pozn. zdw 15 682

Dla praktyki
mojej uczciwej skrupatnej szukam prania. Oferty Kurjer Pozn. zdw 15 774

Dziewczyna
młodsza poszukuje posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Pozn. zdw 15 738

Panie i Panowie
inteligentni, ustosunkowani, poszukiwani do lekkiej akwizycji, także na prowincji. Zające nie koliduje z godnością stanowisk. Zadane losy itp. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 99 924

Panienska
do drukarni z kaucją 150 potrzebna. Oferty Kurjer Poznański zdw 15 363

Posługaczka
dwa razy dziennie. Zgłoszenia 4—6. Konopnickiej 15 mieszk. 5. zdw 15 454

Dzielnia
kspedjentka z branży rzeźniczej potrzebna od 15. I. Gramlewicz. ul. 3 Maja 7. zdw 15 386

Posługaczka
przed południem potrzebna Jeżyce. Jeneraczyk Ostroga 13. zdw 15 849

Manikurzystka
działa potrzebna. Zjednoczeni Fryzjerzy, Fredry 12. zdw 15 634

Dziewczyna
młodsza do dzieł może się zgłosić. Ul 3 Maja 7, skład rzeźniczy, zdw 15 387

Dziewczyna
z gotowaniem potrzebna zaraz. — Staszica 10, mieszk. 1. jw 2 302

Posługaczka
na cały dzień z praniem potrzebną Gasiorowskich 5, m. 6. dw 2476

Ekspedjentka
do samodz. prowadz. składu potrzebna. kaucja 1—1500. zastaw skład. Oferty Kurjer Pozn. zdw 15 786

Pomocnik
frzyzierski zaraz potrzebny. Marszałka Focha 84. zdw 15 733

Służąca
z samodzielnym gotowaniem potrzebna zaraz. Sw. Wojciech 31 II, mieszkanie 10. rw 4 036

Kasjer
lub kasjerka potrzebni. Zgłoszenia Ślusarska 7, księgarnia. zdw 15 704

Dziewczyna - chłopcy
potrzebni. Zgłoszenia z rodzicami Ślusarska 7, księgarnia. zdw 15 705

Dziewczyna
rzetelna, umiejąca utrzymać porządek domowy, potrzebna zaraz. Adres wskazuje Kurjer Pozn. zdw 15 667

Służąca
do wszystkiego z dobrymi świadectwami, dobrem gotowaniem, praniem i prasowaniem może się zgłosić. Marszałka Focha 96 m. 20 od godz 14—16. dw 2477

Biurowa
lub ekspedientka z gotówką 1000 przyjmuje jako współpracownicę Oferty Kurjer Pozn. zdw 15 718

Biuralistka
z znajomością księgowości, praktyką oraz pisaniem na maszynie przyjmujemy zaraz. Oferty z podaniem warunków prosimy skierować do Kurjera Poznańskiego zdw 15 651

Dekorator
przewodni, działający w branży porządkowniczej, umiejący pisać plakaty i gustownie okno dekorować, może się zgłosić. Szymanowski. Św. Marcin 1. zdw 99 799

Bufetowa
sympatyczna do kukierki z kaucją potrzebna od 15. I. Oferty z warunkami do Kurjera Pozn. zdw 15 802

Potrzebna
samodzielną krawczarką. Olaszewska, W. Garbary 53. zdw 15 798

Potrzebna
młodsza dziewczyna do wszystkiego, dobre gotowanie, uczciwa, wzorowo czysta, dłuższe świadectwa z lepszych domów. Oferty z odpisami świadectw Kurjer Pozn. zdw 15 796

Wysoki zarobek
dla domokrajnych. Nowość. Masowy artykuł. Pewny zbył. Zgłoszenia Waly Jagielły 2a, m. 23. zdw 15 806

Poszukuję
panny uczciwej sumiennej i pracowitej do mniejszego biura, z małymi wymaganiami. Znajomość szycia i pisania na maszynie pożądana. Zgłoszenia Piasecki Młyn Karsin, powiat Chojnice. zdw 15 862

Humor zagraniczny
Nierozumienia.
— Wybrałam właśnie materiał na ślubną suknię. Za miesiąc wychodzę za mąż.
— Gratuluję. A dobry zrobiła pani wybór?
— Rozumie się! Kosztuje 120 zł metr!
(Passing Show, Londyn). S. F.

Potrzebna panienska
ukończonym gimnazjum celem przygotowania dziewczynki 13-letniej do klasy IV gimnazjalnej Wymagan: język francuski Zgłoszenia wraz z podaniem warunków proszę przesyłać pod adresem Dr Jeżerski Rawicz Wlkp ul. Buszego 26. dw 2465

Portjerstwa
poszukuje młode małżeństwo, posiadające dobre świadectwa. Oferty Oredownik zdw 99 338

Sierota
uczciwa, tania szuka sprzątania biur lub posady. Oferty Kurjer Pozn. zdw 15 160

Panienska
młoda, pracowita, z lepszej rodziny, pragnie wyrzucić się zgotowania wobec tego poszukuje posady w lepszym domu w ładnym, lub jako elekta do dworu, bez obopólnego wynagrodzenia. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 15 218

Panna
inteligentna z dobrej rodziny, znajmie się gospodarstwem domowym, w lepszym domu, jednej osoby. Oferty Kurjer Pozn. zdw 15 191

Potrzebna panienska
ukończonym gimnazjum celem przygotowania dziewczynki 13-letniej do klasy IV gimnazjalnej Wymagan: język francuski Zgłoszenia wraz z podaniem warunków proszę przesyłać pod adresem Dr Jeżerski Rawicz Wlkp ul. Buszego 26. dw 2465

Poszukuje
młodzieńcej posady. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 15 566

Pomocnik
siodlarsko-rymarski, lat 27, samotny poszukuje posady zaraz lub później. Miejscowość obojetna, Władysław Koteras Zakrzewo, poczta Klecko pow. Gniezno, zdw 15 568

Inwalida
wojenny rymarz-tapiicer poszukuje posady. Zgłoszenia uprasza Towarzystwo Pomocy Inwalidom Wojennym. Poznań Fredry 7, pokój 47, telefon 39 97, zdw 15 586 7

Czeladnik rzeźniczy
poszukuje posady miejscowość obojetna. Oferty Kurjer Pozn. zdw 15 755

Piekarz
samodzielny poszukuje posady i ewentualnie udzieli pożyczki. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 15 700

Posługaczka
poszukuje posady. Oferty do Kurjera Poznańskiego jw 2 304

Posługaczka
pracownica poszukuje posady ewent. na cały dzień z praniem i gotowaniem. Oferty Kurjer Pozn. zdw 15 740

Dziewczyna
do wszystkiego bez gotowania, poszukuje posady, lub do dzieł. Oferty Kurjer Pozn. zdw 15 537

Krawcowa
dobra, z dobrymi poleceniami, szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdw 15 611

Służąca
poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdw 15 617

Pomocnik
kubiecki, obecnie nie kierowniczem stanowisku, zmienia posadę od 1 lutego rb., obeznany kszątkowocia dekoratorstwa, kalkulacji, dzielnym w ekspedycji, wolny od wojska, lat 24, z językiem polskim, niemieckim, francuskim. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 15 734

Posługi
do południa poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdw 15 746

Dziewczyna
wiejska szuka posady zaraz lub 15. I. Oferty Kurjer Pozn. zdw 15 648

Panienska
inteligentna, młoda, wesoła, ukończyła szkołę gospodarstwa, umiejącą bardzo dobrze cerować, naprawiać, szyć zająć dziećmi, zarządzać domem, przyjmie posadę do dzieł z szyćmi, zarządzaniem domu lub samotnej osoby, ewent. wdowa. Oferty Kurjer Pozn. zdw 15 533

Mistrz piekarski
poszukuje posady samodzielnej i ewentualnie z kaucją. Oferty Kurjer Pozn. zdw 15 696

Dziewczyna
z dobrem gotowaniem do wszystkiego przyjmuje posadę zaraz. — Oferty proszę skierować Kurjer Poznański zdw 15 852

Początkowa
książkowa, pisze i na maszynie poszukuje posady ewent. na prowincji. Łaskawe oferty z pensją proszę składać do Kurjera Pozn. zdw 15 682

Dla praktyki
mojej uczciwej skrupatnej szukam prania. Oferty Kurjer Pozn. zdw 15 774

Dziewczyna
młodsza poszukuje posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Pozn. zdw 15 738

Panie i Panowie
inteligentni, ustosunkowani, poszukiwani do lekkiej akwizycji, także na prowincji. Zające nie koliduje z godnością stanowisk. Zadane losy itp. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 99 924

Panienska
do drukarni z kaucją 150 potrzebna. Oferty Kurjer Poznański zdw 15 363

Posługaczka
dwa razy dziennie. Zgłoszenia 4—6. Konopnickiej 15 mieszk. 5. zdw 15 454

Dzielnia
kspedjentka z branży rzeźniczej potrzebna od 15. I. Gramlewicz. ul. 3 Maja 7. zdw 15 386

Posługaczka
przed południem potrzebna Jeżyce. Jeneraczyk Ostroga 13. zdw 15 849

Manikurzystka
działa potrzebna. Zjednoczeni Fryzjerzy, Fredry 12. zdw 15 634

Dziewczyna
młodsza do dzieł może się zgłosić. Ul 3 Maja 7, skład rzeźniczy, zdw 15 387

Dziewczyna
z gotowaniem potrzebna zaraz. — Staszica 10, mieszk. 1. jw 2 302

Posługaczka
na cały dzień z praniem potrzebną Gasiorowskich 5, m. 6. dw 2476

Ekspedjentka
do samodz. prowadz. składu potrzebna. kaucja 1—1500. zastaw skład. Oferty Kurjer Pozn. zdw 15 786

Pomocnik
frzyzierski zaraz potrzebny. Marszałka Focha 84. zdw 15 733

Służąca
z samodzielnym gotowaniem potrzebna zaraz. Sw. Wojciech 31 II, mieszkanie 10. rw 4 036

Kasjer
lub kasjerka potrzebni. Zgłoszenia Ślusarska 7, księgarnia. zdw 15 704

Dziewczyna - chłopcy
potrzebni. Zgłoszenia z rodzicami Ślusarska 7, księgarnia. zdw 15 705

Dziewczyna
rzetelna, umiejąca utrzymać porządek domowy, potrzebna zaraz. Adres wskazuje Kurjer Pozn. zdw 15 667

Służąca
do wszystkiego z dobrymi świadectwami, dobrem gotowaniem, praniem i prasowaniem może się zgłosić. Marszałka Focha 96 m. 20 od godz 14—16. dw 2477

Biurowa
lub ekspedientka z gotówką 1000 przyjmuje jako współpracownicę Oferty Kurjer Pozn. zdw 15 718

Biuralistka
z znajomością księgowości, praktyką oraz pisaniem na maszynie przyjmujemy zaraz. Oferty z podaniem warunków prosimy skierować do Kurjera Poznańskiego zdw 15 651

Dekorator
przewodni, działający w branży porządkowniczej, umiejący pisać plakaty i gustownie okno dekorować, może się zgłosić. Szymanowski. Św. Marcin 1. zdw 99 799

Bufetowa
sympatyczna do kukierki z kaucją potrzebna od 15. I. Oferty z warunkami do Kurjera Pozn. zdw 15 802

Potrzebna
samodzielą krawczarką. Olaszewska, W. Garbary 53. zdw 15 798

Potrzebna
młodsza dziewczyna do wszystkiego, dobre gotowanie, uczciwa, wzorowo czysta, dłuższe świadectwa z lepszych domów. Oferty z odpisami świadectw Kurjer Pozn. zdw 15 796

Wysoki zarobek
dla domokrajnych. Nowość. Masowy artykuł. Pewny zbył. Zgłoszenia Waly Jagielły 2a, m. 23. zdw 15 806

Poszukuję
panny uczciwej sumiennej i pracowitej do mniejszego biura, z małymi wymaganiami. Znajomość szycia i pisania na maszynie pożądana. Zgłoszenia Piasecki Młyn Karsin, powiat Chojnice. zdw 15 862

Humor zagraniczny
Nierozumienia.
— Wybrałam właśnie materiał na ślubną suknię. Za miesiąc wychodzę za mąż.
— Gratuluję. A dobry zrobiła pani wybór?
— Rozumie się! Kosztuje 120 zł metr!
(Passing Show, Londyn). S. F.

Potrzebna panienska
ukończonym gimnazjum celem przygotowania dziewczynki 13-letniej do klasy IV gimnazjalnej Wymagan: język francuski Zgłoszenia wraz z podaniem warunków proszę przesyłać pod adresem Dr Jeżerski Rawicz Wlkp ul. Buszego 26. dw 2465

Portjerstwa
poszukuje młode małżeństwo, posiadające dobre świadectwa. Oferty Oredownik zdw 99 338

Sierota
uczciwa, tania szuka sprzątania biur lub posady. Oferty Kurjer Pozn. zdw 15 160

Panienska
młoda, pracowita, z lepszej rodziny, pragnie wyrzucić się zgotowania wobec tego poszukuje posady w lepszym domu w ładnym, lub jako elekta do dworu, bez obopólnego wynagrodzenia. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 15 218

Panna
inteligentna z dobrej rodziny, znajmie się gospodarstwem domowym, w lepszym domu, jednej osoby. Oferty Kurjer Pozn. zdw 15 191

Potrzebna panienska
ukończonym gimnazjum celem przygotowania dziewczynki 13-letniej do klasy IV gimnazjalnej Wymagan: język francuski Zgłoszenia wraz z podaniem warunków proszę przesyłać pod adresem Dr Jeżerski Rawicz Wlkp ul. Buszego 26. dw 2465

Poszukuje
młodzieńcej posady. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 15 566

Pomocnik
siodlarsko-rymarski, lat 27, samotny poszukuje posady zaraz lub później. Miejscowość obojetna, Władysław Koteras Zakrzewo, poczta Klecko pow. Gniezno, zdw 15 568

Inwalida
wojenny rymarz-tapiicer poszukuje posady. Zgłoszenia uprasza Towarzystwo Pomocy Inwalidom Wojennym. Poznań Fredry 7, pokój 47, telefon 39 97, zdw 15 586 7

Czeladnik rzeźniczy
poszukuje posady miejscowość obojetna. Oferty Kurjer Pozn. zdw 15 755

Piekarz
samodzielny poszukuje posady i ewentualnie udzieli pożyczki. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 15 700

Posługaczka
poszukuje posady. Oferty do Kurjera Poznańskiego jw 2 304

Posługaczka
pracownica poszukuje posady ewent. na cały dzień z praniem i gotowaniem. Oferty Kurjer Pozn. zdw 15 740

Dziewczyna
do wszystkiego bez gotowania, poszukuje posady, lub do dzieł. Oferty Kurjer Pozn. zdw 15 537

Krawcowa
dobra, z dobrymi poleceniami, szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdw 15 611

Służąca
poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdw 15 617

Pomocnik
kubiecki, obecnie nie kierowniczem stanowisku, zmienia posadę od 1 lutego rb., obeznany kszątkowocia dekoratorstwa, kalkulacji, dzielnym w ekspedycji, wolny od wojska, lat 24, z językiem polskim, niemieckim, francuskim. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 15 734

Posługi
do południa poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdw 15 746

Dziewczyna
wiejska szuka posady zaraz lub 15. I. Oferty Kurjer Pozn. zdw 15 648

Panienska
inteligentna, młoda, wesoła, ukończyła szkołę gospodarstwa, umiejącą bardzo dobrze cerować, naprawiać, szyć zająć dziećmi, zarządzać domem, przyjmie posadę do dzieł z szyćmi, zarządzaniem domu lub samotnej osoby, ewent. wdowa. Oferty Kurjer Pozn. zdw 15 533

Mistrz piekarski
poszukuje posady samodzielnej i ewentualnie z kaucją. Oferty Kurjer Pozn. zdw 15 696

Dziewczyna
z dobrem gotowaniem do wszystkiego przyjmuje posadę zaraz. — Oferty proszę skierować Kurjer Poznański zdw 15 852

Początkowa
książkowa, pisze i na maszynie poszukuje posady ewent. na prowincji. Łaskawe oferty z pensją proszę składać do Kurjera Pozn. zdw 15 682

Dla praktyki
mojej uczciwej skrupatnej szukam prania. Oferty Kurjer Pozn. zdw 15 774

Dziewczyna
młodsza poszukuje posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Pozn. zdw 15 738

Panie i Panowie
inteligentni, ustosunkowani, poszukiwani do lekkiej akwizycji, także na prowincji. Zające nie koliduje z godnością stanowisk. Zadane losy itp. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 99 924

Panienska
do drukarni z kaucją 150 potrzebna. Oferty Kurjer Poznański zdw 15 363

Posługaczka
dwa razy dziennie. Zgłoszenia 4—6. Konopnickiej 15 mieszk. 5. zdw 15 454

Dzielnia
kspedjentka z branży rzeźniczej potrzebna od 15. I. Gramlewicz. ul. 3 Maja 7. zdw 15 386

Posługaczka
przed południem potrzebna Jeżyce. Jeneraczyk Ostroga 13. zdw 15 849

Manikurzystka
działa potrzebna. Zjednoczeni Fryzjerzy, Fredry 12. zdw 15 634

Dziewczyna
młodsza do dzieł może się zgłosić. Ul 3 M